

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ Graduates

ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS
DEPARTMENT OF FINE ARTS

LAGO

THEIR METHLAB

STREET ADVERTISING
MATHS THE MATHS!

ΕΡΕΥΝΑ
11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

ΟΥΤΕ 1 ΟΡΓΑΝΟ
ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

THESSALONIKI
JOAS

ΘΑΑΣ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ
ΜΕ ΚΑΠΟΙΣ
ΟΡΓΑΝΑΙΣΤΕΥΕΙ
ΑΡΤΕ...
Η ΟΜΟΡΦΙΑ
ΕΙΝΑΙ
ΤΕΧΝΗ.

THE NEW YORK
ANTIFA

Antifa South
N. SMYRNI
ANTIFA

ΜΑΥΣΟΛΙ

ΧΙΣ

YOUTH
MELANCHOLY

ΕΡΩΜΑΖΙΑΡΑ
δρόμος
THE APERTURE
Κυκλοφορεί κάθε 1488άτο
www.edromos.gr

ROTZKOPF
ROTZKOPF
ROTZKOPF

ΚΑΤΟΙΑ
ΜΑΤΙΑ
ΒΛΕΠΟΥΝ

#exakois

↓
ΑΥΤΟΝΟΜΗ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΣΕ ΟΛΕΣ
ΤΙΣ ΣΧΟΛΕΣ
"Αυτονομία και οργάνωση των σχολείων"

document 14
You Kill
Hierarchy

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Έκθεση: «Απόφοιτοι 2017-2018 & 2018-2019»

Πειραιώς 256, 182 33 Αγ. Ι. Ρέντης

Επιμέλεια έκθεσης: ΗΛΙΑΝΑ ΦΩΚΙΑΝΑΚΗ

Βοηθοί επιμελήτριες - οργανωτική ομάδα:
ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΚΟΡΑΚΙΑΝΙΤΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΜΕΛΑΧΡΟΙΝΟΥ, ΜΑΡΟΥΣΩ ΠΕΡΔΙΚΗ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΣΑΚΑΛΙΑΔΗΣ-
ΣΩΤΗΡΑΚΟΓΛΟΥ

Γραφείο Οργανωτικής Υποστήριξης - Επικοινωνία:
ΝΙΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ, ΝΤΙΝΤΑ ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
Τ: 210 3897 121

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Γενική επιμέλεια: ΜΑΡΙΑ ΜΑΜΑΛΙΓΚΑ

Σχεδιασμός: ΜΑΡΙΑ ΒΕΪΟΠΟΥΛΟΥ

ANDREA PHILLIPS «Η Τέχνη ως Ιδιοκτησία»

Μετάφραση: ΜΑΡΙΑ ΜΑΜΑΛΙΓΚΑ

Επιστημονική επιμέλεια: ΗΛΙΑΝΑ ΦΩΚΙΑΝΑΚΗ

Μεταφράσεις:

Κείμενο του Πρύτανη: ΜΑΡΙΑ ΜΥΡΩΝΗ

Κείμενο της Επιμελήτριας: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΣΑΚΑΛΙΑΔΗΣ-
ΣΩΤΗΡΑΚΟΓΛΟΥ

Χαιρετισμός του Προέδρου της ΑΔΜΗΕ,

άλλα περιεχόμενα καταλόγου: ΜΑΡΙΑ ΜΑΜΑΛΙΓΚΑ

Σύλλογη - Επιμέλεια υλικού της ΑΣΚΤ:

ΝΤΙΝΤΑ ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΝΤΩΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Σύνταξη ύλης αποφοίτων:

ΗΛΙΑΝΑ ΦΩΚΙΑΝΑΚΗ και ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΚΟΡΑΚΙΑΝΙΤΗΣ,
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΕΛΑΧΡΟΙΝΟΥ, ΜΑΡΟΥΣΩ ΠΕΡΔΙΚΗ,
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΤΣΑΚΑΛΙΑΔΗΣ-ΣΩΤΗΡΑΚΟΓΛΟΥ

Διορθώσεις: ΠΕΛΑΓΙΑ ΤΣΙΝΑΡΗ

Φωτογράφιση έργων: ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Φωτογραφίες graffiti ΑΣΚΤ: ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΜΠΑΝΗΣ

Εκτύπωση-Παραγωγή: Γ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Ο κατάλογος εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2020, σε
1.000 αντίτυπα, με την ευκαιρία της έκθεσης «Απόφοιτοι
2017-2018 & 2018-2019» της ΑΣΚΤ (ΤΕΤ) σε επιμέλεια
της Ηλιάνας Φωκιάνακη, στον εκθεσιακό χώρο «Νίκος
Κεσανλής», Πειραιώς 256, που διήρκεσε από 23/10 έως
και 22/11/2020.

ISBN: 978-960-6842-26-9

ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS
DEPARTMENT OF FINE ARTS

Exhibition: "Graduates 2017-2018 & 2018-2019"

256, Pireos str., 182 33 Agios Ioannis Rentis

Curator: ILIANA FOKIANAKI

Assistant curatorial and exhibition production team:
PANTAZIS KORAKIANITIS, KONSTANTINA MELACHRINOY,
MAROUSSO PERDIKI, KONSTANTINOS SPYROPOULOS,
ANASTASIOS TSAKALIADIS-SOTIRAKOGLU

Organizational Support Office – Contact Persons:
NIKOS APOSTOLOU, DIDA PAPALEXANDROU
T: +30 210 3897 121

CATALOGUE

Chief editing: MARIA MAMALINGA

Design: MARIA VEIOPOULOU

ANDREA PHILLIPS "Art as Property"

Translation: MARIA MAMALINGA

Editing: ILIANA FOKIANAKI

Translations:

Rector's text: MARIA MYRONI

Curator's text: ANASTASIOS TSAKALIADIS-
SOTIRAKOGLU (english to greek)

Greetings from the Chairman of IPTO & other texts:
MARIA MAMALINGA

Compilation – Editing of ASFA content:

DIDA PAPALEXANDROU, PERIKLES ANTONAROPOULOS

Editing of ASFA graduates content:

ILIANA FOKIANAKI and PANTAZIS KORAKIANITIS,
KONSTANTINA MELACHRINOY, MAROUSSO PERDIKI,
KONSTANTINOS SPYROPOULOS, ANASTASIOS
TSAKALIADIS-SOTIRAKOGLU

Proofreading: PELAGIA TSINARI

Photographs of the works: LEONIDAS DIMAKOPOULOS

Photographs of the ASFA graffiti: NIKOS GIAMBANIS

Printing-Production: G. KOSTOPOULOS PRINTING

This catalogue was published in October 2020, in 1,000
copies, on the occasion of the ASFA (DFA) exhibition
"Graduates 2017-2018 & 2018-2019" curated by iLiana
Fokianaki, which was held at the "Nikos Kessanlis"
Exhibition Venue, 256 Pireos Street, from 23/10 to
22/11/2020.

ΧΟΡΗΓΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ /
CATALOGUE SPONSORED BY

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ /
COMMUNICATION SPONSORS

17_18

18_19

**ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ
GRADUATES**

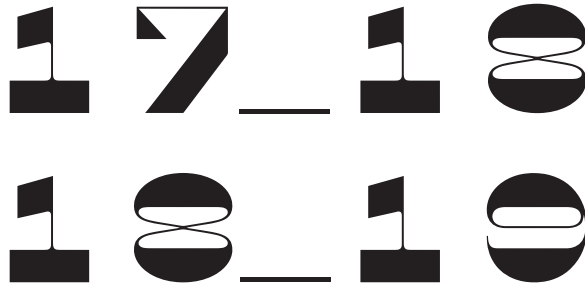

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
Πατισίων 42, 106 82 Αθήνα, Τ. 210 3897 121

ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS
42, Patission str., 106 82, Athens, Greece, T. +30 210 3897 121

www.asfa.gr

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ Graduates

Σώμα, Εργασία,
Πολιτική· Φροντίδα

επιμέλεια: Ηλιάνα Φωκιανάκη

Body, Work, Politics; Care

curated by iLiana Fokianaki

Εκθεσιακός χώρος «Νίκος Κεσσανλής»
“Nikos Kessanlis” Exhibition Venue

Διάρκεια έκθεσης / Exhibition duration:
23_10 / 22_11_2020

ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS
DEPARTMENT OF FINE ARTS

CONTENTS

- 12** RECTOR'S GREETINGS
- 14** GREETINGS FROM THE CHAIRMAN OF IPTO
- 24** BODY, WORK, POLITICS; CARE
iLiana Fokianaki
- 43** ART AS PROPERTY
Andrea Phillips
- 55** GRADUATES' WORKS 2017-2018 & 2018-2019
- 211** GRADUATES' BIOS
- 226** CURATOR'S & CURATORIAL TEAM'S BIOS
- 241** ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS
Founding Principles of the School – Location
- 242** ACADEMIC STRUCTURE
Undergraduate Studies Programme –
Postgraduate Studies Programme
- 246** EXTROVERTED ACTIONS AND
COLLABORATIONS OF THE ASFA
WITH SOCIAL BODIES
- 250** ADMINISTRATIVE SERVICES
- 251** ACKNOWLEDGEMENTS

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 13** ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΗ
- 15** ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΑΔΜΗΕ
- 17** ΣΩΜΑ, ΕΡΓΑΣΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ· ΦΡΟΝΤΙΔΑ
Ηλιάννα Φωκιανάκη
- 31** Η ΤΕΧΝΗ ΩΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
Andrea Phillips
- 55** ΕΡΓΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ 2017-2018 & 2018-2019
- 211** ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
- 226** ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΡΙΑΣ & ΕΠΙΜΕΛΗΤΙΚΗΣ
ΟΜΑΔΑΣ
- 231** ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
Ίδρυση – Στόχοι – Έδρα
- 232** ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΔΟΜΗ
Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών –
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
- 236** ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΤΗΣ ΑΣΚΤ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ
- 240** ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
- 251** ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Rector's Greetings

This exhibition features artworks by the 2017-18 and 2018-19 graduate students, a generation of young artists who created their works at a time of economic crisis, cruel austerity and unemployment, which still exist today. These works are exhibited in the unprecedented conditions of the coronavirus pandemic and the reduction in teaching hours of art courses in the Upper Secondary Education.

The art exhibition involves polyphonic artworks that reflect the freedom of artists to express their views and concerns with multiple interpretations and reinterpretations of various fields, thus raising new questions and at the same time highlighting the significant role of art and the artist in the detection of innermost thoughts, as well as accentuating the significance of the visible and invisible world of emotions. These works are specimens of the cognitive and critical role of art as a creative force of fundamental value in the conception of the inevitable defeat of the body and the consciousness of death, as well as the understanding of the Apollonian and Dionysian duality but also the relation between tragedy and comedy.

Seeing all these works displayed in so many different forms of expression, we realise once again the role of the arts in exploring unknown and unmapped fields which reveal the true face of transcendence; only these works can “talk” about subjects that neither theory nor political practice can do so.

A work of art is an object that can stimulate more thoughts than those involved in its creation; it preserves its meaning beyond its historical contexts, especially beyond those. Art and poetry are always ready for conflict. Art can imply and undermine.

The Rector
Professor Nikolaos Tranos

Χαιρετισμός του Πρύτανη

έκθεση αυτή, που περιλαμβάνει έργα των αποφοίτων των ετών 2017-2018, 2018-2019, προέρχεται από μια γενιά νέων καλλιτεχνών, που δημιούργησαν τα έργα τους κατά τη διάρκεια της κρίσης, της απάνθρωπης λιτότητας και ανεργίας οι οποίες υφίστανται και σήμερα. Τα έργα αυτά παρουσιάζονται στις πρωτόγνωρες συνθήκες της πανδημίας και της συρρίκνωσης της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης στο λύκειο.

Στα έργα αυτής της πολυφωνικής έκθεσης αποτυπώνεται η ελευθερία του καλλιτέχνη να διατυπώνει τις απόψεις και τους προβληματισμούς του, με πολλαπλές ερμηνείες και επαναανομηματοδοτήσεις ποικίλων πεδίων, γεννώντας νέα ερωτήματα, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύεται ο σημαίνων ρόλος του καλλιτέχνη και της τέχνης στην ανίχνευση μύχιων δρόμων της σκέψης και του ορατού και αόρατου κόσμου του συναισθήματος. Τα έργα αποτελούν δείγματα του γνωστικού και κριτικού ρόλου που μπορεί να παίξει η τέχνη ως δημιουργική δύναμη θεμελιακής αξίας, στη συνειδητοποίηση της αναπόφευκτης ήττας του σώματος και του θανάτου και στην κατανόηση του απολλώνιου, του διονυσιακού, αλλά και του τραγικού και κωμικού.

Βλέποντας όλα αυτά τα έργα με τους τόσο διαφορετικούς τρόπους έκφρασης, αντιλαμβανόμαστε για ακόμα μια φορά, τον ρόλο των τεχνών στη διερεύνηση άγνωστων και αχαρτογράφητων πεδίων που μας αποκαλύπτουν το αληθινό πρόσωπο της υπέρβασης. Μόνο αυτά μπορούν να μιλήσουν για όλα όσα αδυνατούν η θεωρία και η πολιτική πρακτική.

Το έργο τέχνης είναι ένα αντικείμενο που μπορεί να υποκινήσει περισσότερες σκέψεις από όσες «ενέχει», που διατηρεί το νόημά του έξω από τα ιστορικά του συμφραζόμενα, ιδίως μάλιστα έξω από αυτά. Η τέχνη και η ποίηση είναι ακόμα έτοιμες για συγκρούσεις. Η τέχνη υπονοεί και υπονομεύει.

Ο Πρύτανης
Καθηγητής Νικόλαος Τρανός

Greetings from the Chairman of IPTO

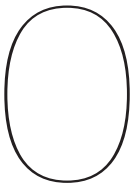
The Independent Power Transmission Operation is on the side of young artists and actively supports their work in the context of its corporate responsibility actions.

Through the sculpture competition entitled “Interconnecting Greece” which was completed in 2019 in collaboration with the ASFA, IPTO wanted to “interconnect” a purely industrial product – Power Transmission – with the contemporary art production of our country. At the same time it managed to bring its employees into contact with Art, and into their working place, by showcasing sculptures in a special exhibition that was hosted at its office for more than two months.

For us, this is a continuous and “restless” relationship, which we are aiming to keep active while receiving ongoing feedback. In this context, we are the only sponsor for the publication of the ASFA exhibition catalogue “Graduates 2017-2018 & 2018-2019” with the expectation that young artists will continue to create, unhindered, and produce the contemporary culture of this country.

Manos Manousakis
Chairman and CEO of IPTO

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΑΔΜΗΕ

Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας βρίσκεται στο πλευρό των νέων δημιουργών και στηρίζει έμπρακτα το έργο τους στο πλαίσιο της Εταιρικής Υπευθυνότητας.

Με τον Διαγωνισμό Γλυπτικής «Διασυνδέοντας την Ελλάδα» που ολοκλήρωσε το 2019 σε συνεργασία με την ΑΣΚΤ, ο ΑΔΜΗΕ θέλησε να «διασυνδέσει» ένα αμιγώς βιομηχανικό προϊόν –τη Μεταφορά Ηλεκτρικής Ενέργειας– με το σύγχρονο καλλιτεχνικό προϊόν της χώρας μας. Την ίδια στιγμή, κατόρθωσε να φέρει τους εργαζομένους του σε επαφή με την Τέχνη, στον ίδιο τον εργασιακό τους χώρο, με παρουσίαση των γλυπτών σε ειδική έκθεση που φιλοξένησε στα γραφεία του για περισσότερο από δύο μήνες.

Αυτή είναι για εμάς μια σχέση διαρκής και «ανήσυχη», και φιλοδοξούμε να τη διατηρήσουμε ζωντανή και ανατροφοδοτούμενη. Σε αυτό το πλαίσιο, αναλαμβάνουμε ως αποκλειστικός χορηγός την έκδοση του καταλόγου της έκθεσης αποφοίτων της ΑΣΚΤ των ακαδημαϊκών ετών 2017-2018 και 2018-2019, με την προσδοκία οι νέοι καλλιτέχνες να συνεχίσουν να δημιουργούν απρόσκοπτα παράγοντας τον σύγχρονο πολιτισμό της χώρας.

Μάνος Μανουσάκης
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος ΑΔΜΗΕ

Ηλιάνα Φωκιανάκη

ΣΩΜΑ, ΕΡΓΑΣΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ· ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Μετάφραση στα ελληνικά: Αναστάσιος Τσακαλιάδης-Σωτηράκογλου

Η τρέχουσα παγκόσμια πανδημία έφερε στο προσκήνιο σημαντικά κρίσιμα ερωτήματα που αφορούν στο μέλλον της ανθρωπότητας. Κατέδειξε την ευαλωτότητα των ανθρώπων έναντι ενός θανατηφόρου και ταχέως μεταδοτικού ιού, αλλά επίσης κατέστησε σαφές πόσο ευάλωτη είναι και η επιστήμη, καθώς και οι μηχανισμοί και υποδομές κρατών και υπερεθνικών σχηματισμών, όπως η ΕΕ, ή ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, που βρέθηκαν αιχμάλωτοι μεταξύ γραφειοκρατίας και αναποφασιστικότητας, αποτυχάνοντας να αντιδράσουν άμεσα και γρήγορα σε αυτήν την κρίση.

Για μερικούς μήνες, σχεδόν ολόκληρος ο πλανήτης «πάγωσε». Τεράστια μεταφορικά πλοία έμειναν ακίνητα στα απανταχού λιμάνια του κόσμου, μνημεία κληρονομιάς και τουριστικά κέντρα στάθηκαν άδεια ή καλυμμένα με χιόνι, χωρίς επισκέπτες να αφήσουν τα ίχνη τους. Τα αεροδρόμια έμειναν ανατριχιαστικά ήσυχα, με χιλιάδες ακυρωμένες πτήσεις και αποκλεισμένους επιβάτες να περιφέρονται στις αίθουσες αναμονής. Η τέχνη έχει ήδη δώσει το σενάριο αυτής της πραγματικότητας, κυρίως μέσω του κινηματογράφου και της λογοτεχνίας, αλλά στο παρελθόν τέτοιες αποτυπώσεις θεωρήθηκαν ως δυστοπικά σενάρια επιστημονικής φαντασίας, υπερβολικά ακραία για να συμβούν στην πραγματικότητα... Το παρόν μάς διέψευσε.

Η δύναμη και η ταχύτητα διασποράς αυτής της πανδημίας κατέστησε πιο ορατές τις αυξανόμενες ανά τον κόσμο κοινωνικές, έμφυλες και φυλετικές ανισότητες των τελευταίων δεκαετιών. Τα νούμερα είναι συγκλονιστικά: οι πιο ευάλωτοι της κοινωνίας, και ειδικότερα οι γυναίκες, έχουν πληγεί περισσότερο από την πανδημία. Έχασαν τις ζωές τους, τις δουλειές τους, έμειναν άστεγοι, ή αναγκάστηκαν να

διακινδυνεύουν τη ζωή τους εργαζόμενοι σε τομείς όπως αυτοί της υγείας, της καθαριότητας, των ταχυμεταφορών και άλλων τομέων. Χώρες με ασθενέστερες οικονομίες και μικρότερες υποδομές, ένιωσαν ακόμα πιο έντονα τις συνέπειες της πανδημίας.

Η τέχνη έχει αποδειχθεί ένα πολύ σημαντικό εργαλείο επιβίωσης σε αυτήν την πανδημία, αλλά και ένας ισχυρός και απαραίτητος τρόπος αντιμετώπισης του φόβου, του άγχους, της αδράνειας και μιας έγκλειστης ζωής. Η δυσφορία του εγκλεισμού και η αβεβαιότητα για ένα μέλλον που επίκειται, έγιναν πιο υποφερτές μέσα από τις ποικίλες μορφές τέχνης. Τα ψυχοσωματικά αντίκτυπα της πανδημίας έχουν ήδη οδηγήσει σε νέες έρευνες που δείχνουν ότι η τέχνη έπαιξε σημαντικό ρόλο ως σταθεροποιητής. Από τα μπαλκόνια της Ιταλίας με αυθόρμητες συναυλίες που συνεργατικά εκτελούνταν μεταξύ γειτόνων, μέχρι τα μήκους 12 μέτρων γκράφιτι αλληλεγγύης και ελπίδας που ζωγράρισαν οι καλλιτέχνες του δρόμου στην Άκκρα, η τέχνη αποτέλεσε ένα βασικό εργαλείο για να αντιμετωπίσουμε την πανδημία. Είναι επομένως σημαντικό και χρήσιμο να σκεφτούμε την τέχνη ως ένα όχημα μέσω του οποίου μπορούμε να επανεξετάσουμε την ανθρώπινη υπόσταση στην εποχή που πολλοί επιστήμονες ονόμασαν *ανθρωπόκαινο*, σε μια τέτοια «κατάσταση εξαιρέσης» που αποτελεί μια παγκόσμια πανδημία. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, η Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας προσαρμόστηκε και αυτή σε νέες μορφές διδασκαλίας και αναγκάστηκε να θέσει εκτός λειτουργίας μέρος του προγράμματος και των κτιριακών υποδομών της. Παρ' όλα αυτά, η καλλιτεχνική δημιουργία συνεχίστηκε στα σπίτια, στα στούντιο και σε εξωτερικούς χώρους της πόλης. Η καλλιτεχνική έμπνευση και δημιουργία δεν σταμάτησε: συνεχίστηκε όπως πάντα.

Αυτή η έκθεση, παρόλο που άρχισε να σχεδιάζεται λίγο πριν ξεκινήσει η πανδημία, επηρεάστηκε σημαντικά από αυτήν την «κατάσταση εξαιρέσης» στην οποία βρεθήκαμε. Επιπλέον, στην τρέχουσα ελληνική πραγματικότητα, είναι σαφές ότι ήδη ζούσαμε σε μια «κατάσταση εξαιρέσης», εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, που μέχρι στιγμής διαρκεί περισσότερο από μια δεκαετία. Έτσι, οι καλλιτέχνες που ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα έχουν ήδη ανταποκριθεί σε απότομες αλλαγές και νέες συνθήκες: την κοινωνικοπολιτική επιδείνωση της χώρας, την έλλειψη ευκαιριών, την οικονομική καταστροφή, την προσφυγική κρίση και πολλά άλλα ζητήματα που αφορούν στη σύγχρονη ελληνική συνθήκη.

Έτσι, καλούμε το κοινό αυτής της έκθεσης, να αντιληφθεί αυτή την παρουσίαση ως μια προληπτική επανεξέταση της ανθρώπινης κατάστασης στην *ανθρωπόκαινο* δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στη γεωπολιτική τοποθεσία μας.

Τα έργα αυτής της έκθεσης συζητούν με διάφορους τρόπους τις συνθήκες της ανθρωπότητας εν μέσω μιας τέτοιας «κατάστασης εξαιρέσης» την οποία η οικονομική και κοινωνική κρίση έχει επιφέρει, και ασχολούνται με την πολιτική του σώματος, την πολιτική της εργασίας και τα αμιγώς πολιτικά ζητήματα της χώρας, μέσα από τη ματιά νέων δημιουργών που ζουν και εργάζονται στην Αθήνα. Η νεότερη γενιά καλλιτεχνών που έχουν αποφοιτήσει τα τελευταία χρόνια από την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, έχουν επικεντρωθεί σε αυτά τα θέματα

και κατάφεραν να δημιουργήσουν μια σειρά έργων που αντανακλά στοχευμένα την προβληματική της σύγχρονης εποχής.

Το σώμα και η πολιτική του

Ο όρος *πολιτική του σώματος* αναφέρεται στις πρακτικές και τις πολιτικές μέσω των οποίων οι κοινωνικές εξουσίες ρυθμίζουν το ανθρώπινο σώμα, καθώς και στους αγώνες ενάντια στον βαθμό του ατομικού και κοινωνικού ελέγχου του σώματος. Όταν αναφερόμαστε στην εξουσία σε σχέση με την πολιτική του σώματος, αναφερόμαστε στη θεσμική εξουσία που εκφράζεται από το κράτος και τους νόμους, στην πειθαρχική εξουσία που εφαρμόζεται μέσω της οικονομικής παραγωγής ή στην εξουσία που ασκείται μέσω της κατανάλωσης, καθώς και στην ατομική εξουσία που διακυβεύεται στις προσωπικές σχέσεις. Άτομα και κινήματα εμπλέκονται στην πολιτική του σώματος όταν επιδιώκουν να απαλύνουν τις καταπιεστικές επιπτώσεις της θεσμικής και διαπροσωπικής εξουσίας σε αυτά τα σώματα που χαρακτηρίζονται ως κατώτερα, ή σε αυτούς από τους οποίους στερείται το δικαίωμα του ελέγχου του ίδιου του σώματός τους.

Ο όρος η «πολιτική του σώματος» χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά με αυτήν την έννοια στη δεκαετία του 1970 και γεννήθηκε στο πλαίσιο του φεμινιστικού κινήματος. Αρχικά περιελάμβανε τον αγώνα ενάντια στην αντικειμενοποίηση του γυναικείου σώματος και στη βία σε αυτό. Αυτή η μορφή «πολιτικής σώματος» έδωσε έμφαση στην αυτονομία και την εξουσία της γυναίκας πάνω στο ίδιο της το σώμα. Ο όρος χρησιμοποιείται επίσης όταν άτομα ή πληθυσμοί κατηγοριοποιούνται με βάση το χρώμα του δέρματος, τα χαρακτηριστικά του προσώπου, τον σωματότυπο και τη σεξουαλική ανατομία τους. Η πολιτική του σώματος επηρεάστηκε σημαντικά από τον Γάλλο φιλόσοφο Michel Foucault, ο οποίος στο ιδιαίτερα επιδραστικό έργο του *Επιτήρηση και Τιμωρία*, χρησιμοποίησε τον όρο «βιο-εξουσία» για να αναφερθεί στην εξουσία των θεσμών και το πώς αυτή ελέγχει τις καθημερινές δραστηριότητες και τις κοινωνικές σχέσεις των ανθρώπων. Ο Foucault υποστήριξε ότι η εξουσία διαμορφώνει την υποκειμενικότητά μας – τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τον εαυτό μας και ως εκ τούτου τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε την κοινωνία. Σύμφωνα με τη θεωρία του, πειθαρχικοί μηχανισμοί όπως οι φυλακές, καθώς και τα ιατρικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα παρέχουν τη διαλεκτική, τις ιδέες, τους πόρους και τις διαδικασίες μέσω των οποίων τα άτομα γνωρίζουν όχι μόνο τον εαυτό τους αλλά και την κοινωνική και πολιτική τάξη και πώς να την τηρούν. Η τοποθέτηση του Foucault άνοιξε τον δρόμο για να σκεφτούμε τρόπους ανατροπής της σχέσης του σώματος με την εξουσία, με στόχο την αναδιαμόρφωση της εξουσίας μέσα στην κοινωνία.

Η φεμινίστρια θεωρητικός Silvia Federici, στο πρόσφατο βιβλίο της *Beyond the Periphery of the Skin* πραγματεύεται το δίπολο μεταξύ σώματος και εξουσίας, επεκτείνοντας αλλά και αποκλίνοντας από τον προβληματισμό του Foucault. Αναγνωρίζει πώς σήμερα το σώμα βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος:

«Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το σώμα βρίσκεται σήμερα στο κέντρο της πολιτικής, πειθαρχικής και επιστημονικής διαλεκτικής, με την προσπάθεια σε κάθε επιστημονικό τομέα να επαναπροσδιορίσει τις βασικές του ιδιότητες και δυνατότητες. Είναι η Σφίγγα που καλούμαστε να ανακρίνουμε και να επιδράσουμε πάνω της στον δρόμο προς την κοινωνική και ατομική αλλαγή. (...) Μία κοινή τάση, ωστόσο, είναι η απουσία μιας οπτικής γωνίας από την οποία να μπορούμε να διαπιστώσουμε τις κοινωνικές δυνάμεις που επιδρούν στα σώματά μας».¹

Η Federici ανιχνεύει στο σημαντικό έργο της *Ο Κάλιμπαν και η Μάγισσα* (2004) τον τρόπο με τον οποίο η μετάβαση στον καπιταλισμό άλλαξε την έννοια και τη διαχείριση του σώματος, βλέποντας ιδιαιτέρως το γυναικείο σώμα ως μια εκμεταλλεύσιμη μηχανή παραγωγής. Αυτή η προσέγγιση συγκρούστηκε συνειδητά με τη φουκωϊκή αντίληψη για την «εξουσία», ως μια μεταφυσική, απροσδιόριστη δύναμη που δεν ταυτοποιείται, ωστόσο γίνεται αντιληπτή ως καθολική. Η Federici, σε αντίθεση με τον Foucault, επικεντρώνεται στο πώς τα σώματα των γυναικών έγιναν ο απόλυτος τόπος εκμετάλλευσης, ενώ ισχυρίζεται επίσης ότι «δεν έχουμε μία, αλλά πολλές ιστορίες του σώματος, δηλαδή πολλαπλά αφηγήματα για το πώς διαρθρώθηκε η μηχανοποίηση του σώματος για χάρη των φυλετικών, έμφυλων και ηλικιακών ιεραρχιών που κατασκεύασε ο καπιταλισμός από τη σύλληψή του, πράγμα που αποκλείει την πιθανότητα μίας καθολικής οπτικής γωνίας. Έτσι, η ιστορία “του σώματος” πρέπει να ειπωθεί διαπλέκοντας τις ιστορίες όλων όσων έχουν σκλαβωθεί, αποικιοποιηθεί, ή έχουν μετατραπεί σε μισθωτούς εργάτες και απλήρωτες νοικοκυρές, καθώς και τις ιστορίες των παιδιών».²

Σε πολλά από τα έργα της έκθεσης βλέπουμε τους καλλιτέχνες να εξετάζουν ποιος είναι ο ρόλος του σώματος στην καλλιτεχνική αναπαράσταση, ποια είναι η θέση της σεξουαλικότητας και του φύλου στην εποχή της εικονικής πραγματικότητας, αλλά επίσης να εξετάζουν την εμπορευματοποίηση του σώματος και τις ταυτότητες που αυτό διαμορφώνει ως κοινωνικά στερεότυπα, καθώς και να θέτουν το ζήτημα της αντιμετώπισης της ιδέας του σώματος σε σχέση με την καλλιτεχνική παραγωγή και την εργασία εν γένει.

Τέχνη και η πολιτική της εργασίας

Ενδιαφέρουσα προς ανάλυση είναι η σχέση ανάμεσα στην τέχνη και την εργασία, ιδιαίτερα στην Ελλάδα. Η καλλιτεχνική παραγωγή στη χώρα μας σπάνια εξετάζεται σε σχέση με τις εργασιακές υποδομές, τα εργασιακά δικαιώματα και την παγκόσμια οικονομία. Εξακολουθεί να επικρατεί το στερεότυπο πως οι καλλιτέχνες κάνουν ό,τι κάνουν γιατί δεν χρειάζεται να δουλέψουν (δεν έχουν ανάγκη να βιοποριστούν από την τέχνη). Είναι επομένως εξαιρετικά ενδιαφέρον να ανιχνεύσουμε σε κάποια από τα έργα των συμμετεχόντων καλλιτεχνών, τον τρόπο που ένας νέος καλλιτέχνης

1 Silvia Federici, *Beyond the Periphery of the Skin: Rethinking, Remaking and Reclaiming the Body in Contemporary Capitalism*, 2020, PM Press, σελ. 27-28.

2 *Ο.π.*, σελ. 31.

αντιλαμβάνεται την έννοια της εργασίας σε σχέση με την τέχνη, την έννοια της καλλιτεχνικής εργασίας στην ελληνική κοινωνία, και το πώς οι καλλιτέχνες επηρεάζονται από τον «τόπο» της εργασίας τους στην επιλογή των θεματικών τους. Τέλος, πώς βλέπουν την καλλιτεχνική παραγωγή σε καιρούς οικονομικής κρίσης και αστάθειας, και πώς αυτό επηρεάζει την αντίληψή τους για την τέχνη ως εργασία.

Σύγχρονοι ακαδημαϊκοί έχουν εξερευνήσει τη σχέση ανάμεσα στην οικονομική αστάθεια και την εργασία και προέκυψαν ορισμένες θεωρίες σε σχέση με μία καινούρια παγκόσμια ταξική κατηγορία που γεννιέται μέσα από μία οικονομική κρίση, το λεγόμενο «πρεκαριάτο».³ Η πολιτιστική εργασία, χαρακτηριζόμενη από συμβάσεις ελαστικών και μηδενικών ωραρίων, σίγουρα αποτελεί ένα σημαντικό παράδειγμα αυτής της νέας κοινωνικής ταξικής κατηγορίας. Η διάσημη Γερμανίδα καλλιτέχνις και θεωρητικός Hito Steyerl έχει αναφερθεί εκτενώς σε θεματικές που αφορούν στον ρόλο των καλλιτεχνικών ιδρυμάτων και στην καλλιτεχνική εργασία. Το δοκίμιο που έγραψε τον Ιούνιο του 2009 για το έβδομο τεύχος του περιοδικού *e-flux* με τίτλο «Είναι το μουσείο ένα εργοστάσιο;» αφορά στον ρόλο του κόσμου της τέχνης στην «κανονικοποίηση» της υπερ-παραγωγής. Στο δοκίμιο που έγραψε για το ίδιο περιοδικό το 2011 με τίτλο «Η τέχνη ως απασχόληση», η Steyerl θέτει ένα ακόμα σημαντικό ερώτημα: Ποιο είναι το κοινωνικό μοντέλο του «καλλιτέχνη» και πώς έχει κατασκευαστεί και ως εκ τούτου αξιοποιηθεί; Γράφει:

«Η τέχνη είναι μια απασχόληση με την έννοια ότι κρατάει τους ανθρώπους απασχολημένους – θεατές και πολλούς άλλους. Σε πολλές πλούσιες χώρες, η τέχνη αποτελεί έναν αρκετά δημοφιλή επαγγελματικό στόχο. Η ιδέα ότι εμπεριέχει μια ανταμοιβή (ως ψυχική ικανοποίηση) και άρα δεν χρειάζεται χρηματική αποζημίωση είναι αρκετά αποδεκτή στον πολιτιστικό χώρο εργασίας. Το παράδειγμα της λεγόμενης πολιτιστικής βιομηχανίας παρείχε αντίστοιχα ένα παράδειγμα μιας οικονομίας που λειτουργούσε με το να παράγει έναν αυξανόμενο αριθμό επαγγελματιών (και αποπροσανατολισμών) για ανθρώπους που σε πολλές περιπτώσεις εργάζονταν αμισθί».⁴

Η Steyerl στοχεύει να αμφισβητήσει την αντίληψη για το τι είναι η σύγχρονη τέχνη και πώς λειτουργεί. Πολλά από τα έργα που συναντάμε στην έκθεση αναρωτιούνται με τη σειρά τους πώς μπορούν οι καλλιτέχνες να αντιμετωπίσουν την ιδέα της εργασίας σε σχέση με την τέχνη, ενώ επίσης πώς μπορούν να αναδιαμορφώσουν τις συνθήκες της εργασίας τους, καθώς και πώς άτυπες και ασταθείς οικονομίες που σχετίζονται με την τέχνη είναι πιθανό να προκύψουν στο μέλλον στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες με παρόμοιες οικονομίες. Τέλος, εξετάζουν τον ίδιο τον *τόπο* της εργασίας, την αλλοτρίωση της εργασίας εν μέσω μιας οικονομικής κρίσης που κλείνει εργοστάσια, παράγει κοινότυπους χώρους γραφείων κ.τ.λ.

3 Σημ. μεταφραστική: πρόκειται για έναν νεολογισμό που προέκυψε στην αγγλική γλώσσα από τη σύνθεση των λέξεων "precarious", που σημαίνει ασταθής και επισφαλής, και την κλασική ρωμαϊκή και μαρξιστική έννοια του προλεταριάτου. Η λέξη αυτή εμφανίζεται στο έργο του Βρετανού οικονομολόγου Guy Standing *The Precariat: The New Dangerous Class* (2011).

4 Βλ. Hito Steyerl, *Art as Occupation: Claims for An Autonomy of Life*, *e-flux journal* #30, 2011 <https://www.e-flux.com/journal/30/68140/art-as-occupation-claims-for-an-autonomy-of-life/>

Το πολιτικό στην πολιτική τέχνη

Ο όρος *πολιτική τέχνη* έχει παρερμηνευθεί στην Ελλάδα, καθώς γίνεται αντιληπτή από πολλούς ως μια τέχνη που σχετίζεται άμεσα με πολιτικά κόμματα ή στηρίζεται σε συγκεκριμένες κομματικές ιδεολογίες. Ωστόσο, αυτό που είναι ευρέως γνωστό ως πολιτική τέχνη στον *δυτικό κόσμο*, είναι η τέχνη που σχολιάζει, εμπνέεται, εμπλέκεται ή μεταφράζει τις διάφορες μορφές εξουσίας που επικρατούν στην κοινωνία. Κατά την περίοδο των πρωτοποριών του 20ού αιώνα, ποικίλες καλλιτεχνικές προσεγγίσεις προέκυψαν μέσα από αυτή την οπτική. Είτε ο στόχος ήταν η διάλυση του διαχωρισμού μεταξύ τέχνης και ζωής, είτε μία κριτική αναθεώρηση των θεσμών, το κεντρικό ερώτημα ως προς τον βαθμό που η τέχνη όχι μόνο αναφέρεται στις κρίσεις της εποχής της, αλλά και επηρεάζει τη λύση τους, παραμένει επίκαιρο στις μέρες μας. Από το σύνθημα «το προσωπικό είναι πολιτικό» της καλλιτεχνικής παραγωγής του δεύτερου φεμινιστικού κινήματος, στις πολιτικές εκπροσώπησης των αρχών της δεκαετίας του '90, ή στις πολιτικές εκπροσώπησης που επαναναδύονται σήμερα μέσα από ποικίλες πρακτικές, οι καλλιτέχνες εξετάζουν τις υπάρχουσες εξουσίες που καθορίζουν, επηρεάζουν και επιδρούν στη ζωή τους. Σε ένα πρόσφατο συμπόσιο στο Βερολίνο με τίτλο «Τέχνη/Πολιτική», η υποδιευθύντρια του μουσείου Centre Pompidou του Παρισιού και επιφανής επιμελήτρια Catherine David αναφέρθηκε στη σχέση του πολιτικού στοιχείου με την ποιητική, λαμβάνοντας υπόψη τη σύγχρονη πολιτικά και κοινωνικά εμπλεκόμενη καλλιτεχνική παραγωγή, ως μια εξισωτική πρακτική, παρομοιάζοντάς την με την πρακτική ενός αλχημιστή, που αντιμετωπίζει έννοιες, πραγματικότητες και τις επιδράσεις τους στην *πολιτεία*, ενώ τοποθετεί τον εαυτό της σε σχέση με αυτές, μέσω μιας εικαστικής αφήγησης.⁵

Λαμβάνοντας υπ' όψη τη θεωρητική της πρόταση, μπορούμε να σκεφτούμε τους νέους Έλληνες καλλιτέχνες που, μέσα από τις πρακτικές τους, εξετάζουν τον ρόλο που έπαιξε η κατάρρευση της ελληνικής οικονομίας στη διαμόρφωση νέων λεξιλογίων για τη σύγχρονη ελληνική τέχνη, αλλά και θέτουν ποικίλα ζητήματα που μπορούν να υπαχθούν στον όρο της πολιτικά και κοινωνικά εμπλεκόμενης τέχνης. Είναι ενδιαφέρον να «μεταφράσει» κανείς αυτά τα έργα με αυτό τον τρόπο, έργα που έχουν δημιουργηθεί μέσα σε μια πολύ συγκεκριμένη στιγμή για τη χώρα, ώστε να κατανοήσει λίγο καλύτερα μια γενιά που έχει αντιληφθεί τον κόσμο και έχει γεννηθεί μέσα σε μια συνθήκη οικονομικής κρίσης και καταστροφής. Οι επιλογές σε επίπεδο υλικού, φόρμας και θεματικής που προτείνουν αυτά τα έργα, σκιαγραφούν το πορτραίτο μιας χώρας που –όσον αφορά το καλλιτεχνικό της λεξιλόγιο– διαμορφώνει ένα νέο λεξικό πολιτιστικής έκφρασης και νοημάτων.

Η ποιητική και πολιτική της φροντίδας

Πώς μπορούμε να αναθεωρήσουμε τον ρόλο των καλλιτεχνών και τη σχέση τους με το κοινό τους εν μέσω μιας «κατάστασης εξαίρεσης»; Πώς υπαγόμαστε εκ νέου στη δύναμη του έργου τέχνης και τις επιδράσεις που μπορεί να έχει στην κοινωνία;

5 Βλ. <https://www.nbk.org/en/diskurs/tagungkunstpolitik.html>

Ποιος μπορεί να είναι ο ρόλος της τέχνης στη σύγχρονη ζωή, αν όχι να προτάσσει μια πολιτική φροντίδας; Οργανισμοί, εκπαιδευτικά ιδρύματα, καλλιτέχνες, επιμελητές και κριτικοί θέτουν αυτά τα ερωτήματα τις τελευταίες δεκαετίες. Τον τελευταίο καιρό, η συζήτηση επικεντρώνεται στην έννοια της πολιτικής της φροντίδας. Υπάρχει πλέον ένα νέο κομμάτι επιστημονικής έρευνας, αφοσιωμένο στο να απαντήσει φλέγοντα ερωτήματα που σχετίζονται με το πολιτιστικό πεδίο και στο πώς μπορούμε να παρέχουμε φροντίδα ως εργαζόμενοι στον πολιτισμό, ως οργανισμοί και ως εκπαιδευτικοί.

Η απάντηση μπορεί να δοθεί παρατηρώντας τις φεμινιστικές πρακτικές από το δεύτερο κίνημα μέχρι σήμερα, και τη θέση τους ως προς την πολιτική της φροντίδας. Μία τέτοια αντίληψη της φροντίδας είναι ακριβώς αυτό που οι εκπρόσωποι του φεμινισμού επιχειρούν από τη δεκαετία του 1980. Στα έργα ακαδημαϊκών όπως η Gloria Anzaldua, η Άντζελα Δημητρακάκη, η Silvia Federici, η *bell hooks*, η Carol Gilligan και η Audre Lorde, η έννοια της φεμινιστικής ηθικής πηγαιίνει πάντοτε χέρι-χέρι με τη φροντίδα. Το έργο τους εξακολουθεί να αποτελεί πηγή έμπνευσης για πολλούς καλλιτέχνες, επιμελητές και κριτικούς σήμερα.

Οι προσεγγίσεις ποικίλουν. Η φροντίδα ασκείται μέσα από κοινωνικές σχέσεις, όχι ως ιδιωτική συναλλαγή, και αναγνωρίζει τις συνδέσεις ανάμεσα στο προσωπικό και το θεσμικό, ενώ ασχολείται με το να ξεδιαλύνει τις διαφορές αλλά και τις ομοιότητες ανάμεσα στην ενσώματη εμπειρία μας και τις επικρατούσες «κοινωνικές νόρμες», ή τις εντάσεις που προκύπτουν από τον ανισομερή χαρακτήρα της εξουσίας. Η φροντίδα δεν είναι μία μονόδρομη πρακτική που περιορίζεται στο να φροντίζει κανείς κάποιον ή κάτι· απαιτεί αμοιβαιότητα και προκύπτει πάντα μέσα από κάποια σχέση. Αυτό δεν είναι πάντα εύκολο και είναι ζωτικής σημασίας να κατανοήσουμε τη διαθεματική φύση οποιασδήποτε πρακτικής φροντίδας.

Ωστόσο, την τελευταία περίοδο της κρίσης, η Αθήνα και εν γένει η Ελλάδα επιδεικνύουν μία μονίμως αυξανόμενη πολιτική φροντίδας: πολίτες βοηθούν ο ένας τον άλλον σε δύσκολες στιγμές, διαμορφώνονται συνεργίες με στόχο τη φροντίδα των πιο ευάλωτων. Αυτό μεταφέρεται και είναι εμφανές και στην πολιτιστική ζωή της χώρας: δεν υπήρξαν ποτέ τόσες κολεκτίβες, συνεταιρισμοί, ή ομάδες στην πολιτιστική σκηνή της Ελλάδας όσες υπάρχουν σήμερα. Ανεξάρτητα ιδρύματα που διευθύνονται από επιμελητές, αυτοδιαχειριζόμενοι καλλιτεχνικοί χώροι, πρωτοβουλίες... Όλα αυτά έχουν εμπλουτίσει τον καλλιτεχνικό κόσμο στην Ελλάδα. Αυτό φανερώνει ότι ο κόσμος της τέχνης επιλέγει την πολιτική της φροντίδας ενάντια στην πολιτική του διχασμού.

Είναι επομένως σημαντικό να οραματιστούμε ένα μέλλον στο οποίο η τέχνη προσδιορίζεται και διαμορφώνεται μέσα από πρακτικές και πολιτικές φροντίδας. Φαίνεται να είναι ο μοναδικός τρόπος για να καταστήσουμε «την κατάσταση εξαίρεσης» που βιώνουμε λίγο πιο υποφερτή. Η νέα γενιά των Ελλήνων καλλιτεχνών φαίνεται να μας οδηγεί προς αυτή την κατεύθυνση.

iLiana Fokianaki

BODY, WORK, POLITICS; CARE

The recent global pandemic has brought to the fore important critical questions that relate to the future of humanity. It made evident the vulnerability of humans against a deadly and rapidly contagious virus, but also it made clear how vulnerable science and the mechanisms and infrastructures of nation states can be. Even extra-state formations such as the EU, or World Health Organisation, were caught between bureaucracy and indecision and failed to rapidly deal with this crisis in the beginning.

For a couple of months, almost the entire globe froze and slowed down. Huge container ships remained still on the ports of the world, heritage monuments stood empty or were covered with snow, with no visitors to leave their footprints. Airports stood eerily calm, with thousands of cancelled flights and stranded passengers loitering in airline lounges. Cultural imaginaries have already given the scenario of such a reality, mainly through film and literature, but were all deemed as sci-fi dystopic versions of a future too extreme to happen in reality – the present has proven this wrong.

This pandemic broke in such force and speed, that it made more visible the social, sexual and racial injustices throughout the globe, augmenting during the last decades. The numbers are staggering: the most vulnerable of society, the poor, the disenfranchised and the women, have been more affected by the pandemic, lost their lives, their jobs, forced into homelessness, or risking their lives as health care workers, cleaners, couriers and so on. Countries with weaker economies and smaller infrastructures felt heavy the weight of the virus.

Art has proven to be a very important element of survival in this pandemic, but also a potent and necessary way to deal with fear, anxiety, idleness and an enclosed life. The difficulty of confinement and the uncertainty of a future yet to come were eased through forms of art. The psychosomatic effects of the pandemic have already been driving new research demonstrating art has played an important role as a stabiliser. From the balconies of Italy with impromptu concerts from neighbour to neighbour, to the 12 meter long graffiti of solidarity and hope painted by street artists in Accra, art was a tool for us to navigate this pandemic. It is important and useful therefore to think of art as a vessel through which we can re-examine the human condition in the era of what many scientists have named the *anthropocene*, in such a “state of exception” that is a global pandemic. During the pandemic, the Athens School of Fine Arts had to also re-adjust to new ways of teaching and to close down part of its operations. Nonetheless, artistic practices were performed in the homes, studios and outside spaces of the city. Artistic inspiration and labour did not seize: it continued as it always has.

This exhibition, although conceived just before the pandemic begun, is heavily informed and influenced by this “state of exception” we found ourselves in. Moreover, in the current reality of Greece, it is clear that we were already living in a state of exception, that has lasted for more than a decade now, due to the financial crisis. So the artists working and living in Greece have already been very responsive to new conditions that alter their everyday: the sociopolitical deterioration of the country, the lack of opportunity, the financial disaster, the refugee crisis and many more issues that pertain to Greek contemporaneity.

So we invite the audience to think of this presentation as a pre-emptive reconsideration of the human condition in the *anthropocene*, with a specific geopolitical focus to our locus.

The works in this exhibition discuss in various ways the conditions of humanity in such a state of exception that the financial and social crisis has brought, and deal with the body politics, the work politics and the actual politics of the country, filtered through the eyes of young creators that live and work in Athens. The younger generation of artists that have graduated in 2018 and 2019 from the Athens School of Fine Arts, have been focusing on these subjects and managed to produce a body of work that reflects poignantly our contemporary conundrum.

The body and its politics

The term *body politics* refers to the practices and policies through which powers of society regulate the human body, as well as the struggle over the degree of individual and social control of the body. When we refer to power in relationship to body politics we refer to institutional power expressed in government and laws, disciplinary power implemented through economic production, or power exercised through consumption, as well as personal power negotiated in intimate relations.

Individuals and movements engage in body politics when they seek to alleviate the oppressive effects of institutional and interpersonal power on those whose bodies are marked as inferior or who are denied rights to control their own bodies.

Body politics was first used in this sense in the 1970s, and arose out of feminist politics. It originally involved the fight against objectification of the female body and against violence. This form of body politics emphasised a woman's power and authority over her own body. The term is also used when individuals or populations are categorised based on skin colour, facial features, body types, and sexual anatomy. Body politics was greatly influenced by French philosopher Michel Foucault, who in his seminal work *Discipline and Punishment*, used the term "bio-power" to refer to institutional power and how it controls everyday activities of humans and societal relations. He argued that power shapes our subjectivity – the way we understand ourselves and therefore the way we understand society. From Foucault's point of view, disciplinary mechanisms such as prisons, as well as medical and education institutions provide the discourse, ideas, resources, and procedures through which individuals come to know not only themselves but the social and political order, and how to abide to it. Foucault's positioning opened the pathway to think ways of changing the body's relationship to power, so as to reformulate power within society.

The feminist theorist Silvia Federici, in her recent book *Beyond the Periphery of the Skin* discusses the binary of body and power furthering and departing slightly from Foucault. She acknowledges that today the body is at centre stage:

"There is no doubt that the body is today at the centre of political, disciplinary, and scientific discourse, with the attempt in every field to redefine its main qualities and possibilities. It is the sphinx to be interrogated and acted upon on the path toward social and individual change. (...) A common trend, however, is the absence of a standpoint from which to identify the social forces that are affecting our bodies.¹"

Federici, traced in her seminal work *Caliban and the Witch* (2004) how the transition to capitalism changed the concept and treatment of "the body," looking specifically at the female body as a machine that produces and is exploited. This approach has consciously contrasted with Foucault's description of "power" as a metaphysical intangible force that is not clearly identified but is considered universal. Federici in contrast to Foucault, focuses on how women's bodies have been the absolute "locus" of exploitation and has also argued that "we do not have one but multiple histories of the body, that is, multiple histories of how the mechanisation of the body was articulated, for the racial, sexual, and generational hierarchies that capitalism has constructed from its inception, which rules out the possibility of a universal standpoint. Thus the history of 'the body' must be told

1 Silvia Federici, *Beyond the Periphery of the Skin: Rethinking, Remaking and Reclaiming the Body in Contemporary Capitalism*, PM Press, 2020, p. 27-28.

by weaving together the histories of those who were enslaved, colonised, or turned into waged workers or unpaid housewives and the histories of the children”².

In many of the works of this exhibition we see the artists enquiring what is the role of the body in artistic representation, what is the position of sexuality and gender in the era of virtual reality, but also examining the commodification of body and the identities it forms as stereotypes in society, while asking how to deal with the idea of the body in relationship to artistic production and labour at large.

Art and the politics of work

The relationship of the concept of art and labour has been an interesting one to examine in Greece. Artistic production in the country has been rarely examined in relationship to the infrastructures of labour, the rights of workers and the global economy. There still exists a stereotype that artists do what they do because they can afford to not work. It is therefore extremely interesting to trace in some of the artists’ works here, the way that a young artist understands the concept of work in relationship to art, the idea of art labour in Greek society, and how they are influenced by the “locus” of labour in their choice of thematic subjects. Lastly how they view artistic production in times of financial crisis and precarity, and how this influences their own understanding of art as work.

Contemporary academics have explored the relationship between precariousness and labour, and certain theories arose in relationship to a new global class that is created through a financial crisis, that of ‘the precariat’³. Cultural labour, characterised with flex-work and zero-hours contracts is certainly an important example of this type of new societal class. Celebrated German artist and theorist Hito Steyerl has extensively addressed thematics that relate to the role of art institutions and artistic labour. Her June 2009 essay for *e-flux* Journal #07, “Is a Museum a Factory?” touches on the art world’s role in the canonisation of hyper-production. In her 2011 essay “Art as Occupation” for the same journal, Steyerl asks another important question: what is the social model of the ‘artist’ and how has it been constructed and subsequently exploited? She writes:

“Art is an occupation in that it keeps people busy – spectators and many others. In many rich countries art denotes a quite popular occupational scheme. The idea that it contains its own gratification and needs no remuneration is quite accepted in the cultural workplace. The paradigm of the culture industry provided an example of an economy that functioned by producing an increasing number of occupations (and distractions) for people who were in many cases working for free.”⁴

2 *ibid*, p. 31.

3 Please look at the book by Guy Standing, *The Precariat: The New Global Dangerous Class*, Bloomsbury Press, 2011.

4 Please look at: Hito Steyerl, *Art as Occupation: Claims for An Autonomy of Life*, *e-flux* journal #30, 2011 <https://www.e-flux.com/journal/30/68140/art-as-occupation-claims-for-an-autonomy-of-life/>

The artist and theorist aims to challenge the conception of what contemporary art is and how it functions. Many of the works we encounter in the exhibition, in their turn ask how can artists challenge the idea of labour in relationship to art, but also enquire how they can re-configure their conditions of work, and lastly consider how informal and precarious economies related to art are likely to develop in the future in Greece and other countries with similar economic status. Lastly, they examine the “*topos*” of work itself, the changing of labour due to a financial crisis that closes down factories, produces generic office spaces etc.

The political in political art

The term political art is misconceived in Greece, thought of by many as an art that directly addresses political parties or is entrenched in particular party ideologies. However, what is widely known as political art in the Western world, is art that is referencing, is inspired by or directly engages or translates the various forms of power that exist in society. In the course of the 20th century avant-gardes, numerous artistic approaches evolved by considering art from this standpoint. Whether the attempt was made to dissolve the separation between art and life or to critically examine the institution, the central question to what extent art can not only address the crises of its time, but also influence their resolution, remains relevant to this day. From the “personal is political” of the second wave of feminist art production, to the politics of representation of the early nineties, or the identity politics that resurface today in a variety of practices, artists have been addressing the powers at bay that inform, influence and affect their life. In a recent symposium in Berlin entitled “Art/Politics” the deputy director of Pompidou in Paris and celebrated curator Catherine David discussed the political in relationship to poetics, considering politically and socially engaged artistic production today as an equilibrist practice, almost as that of an alchemist, that tackles ideas, realities and their affects in the *polis*, and positions itself in relationship to them through a narrative⁵.

Thinking of her proposition, we can consider the many young Greek artists who, through their practice, have been examining what role the economic collapse of Greece has played in formulating new vocabularies for contemporary Greek art, and have been addressing a variety of subjects that can be labeled under the term of politically or socially engaged art. It is interesting to understand these works in such a way, created in a very specific moment for the country, so as to understand a generation that has understood the world and has been born into a condition of financial crisis and collapse. The choice of materials, subject matters, forms and thematics proposed through the works, paint the portrait of a country that is – in terms of its artistic vocabulary – building on a new lexicon of cultural expression and its meanings.

5 Please look at <https://www.nbk.org/en/diskurs/tagungkunstpolitik.html>

The poetics and politics of care

How can we reconsider the role of artists and their relationship with their audience in a reality of exceptional conditions? How do we prescribe again to the power of the artwork and the affects it can have on society? What can the role of art in contemporary life be, if not one that proposes the politics of care? Institutions, educational bodies, artists, curators and critics have been asking these questions for the last decade. As of late, the discussion is focused on the politics of care. There is now a new body of research focused on responding to burning questions relating to the field of culture and to how can we enact care as cultural workers, as institutions and as educators.

The answer might be found by looking at practices from the second wave of feminism until today, and their take on the politics of care. Such an understanding of care is precisely what feminists have been challenging since the 1980s. In the writings of scholars such as Gloria Anzaldúa, Angela Dimitrakaki, Silvia Federici, bell hooks, Carol Gilligan and Audre Lorde, the idea of feminist ethics goes always hand in hand with care. Their work has been inspirational for many artists, curators and critics today.

The approaches vary. Care is practiced through social relationships, not as an individual transaction, and recognises the connections between the personal and the infrastructural while taking time to untangle the differences but also similarities, of our embodied experience and the prevailing “cultural norms”, or the tensions that power imbalances create. Care isn’t a one-way practice restricted to caring for some-one or some-thing; it involves mutuality, and it happens in relationship. This isn’t always easy and it’s vital that we recognise the intersectional nature of any care practice.

However, in the last years of the crisis, Athens and Greece at large, have shown an all increasing politics of care: citizens help one another in difficult times, coalitions are created for the care of the most vulnerable. This translates as well into the cultural life of the country: there have never been as many collectives, cooperatives or groups in the cultural scene of Greece as they are today. Independent institutions run by different professionals, artist run spaces, and many other initiatives; all have enriched the contemporary art ecology of Greece. This demonstrates that the artistic realm is choosing the politics of care versus the politics of division.

It is crucial therefore to consider a future where art is a practice defined and formulated through practices and politics of care. It seems to be the only way to make the exceptional conditions we are witnessing, a little bit more bearable. The young generation of Greek artists seem to be taking us to this direction.

Andrea Phillips

Η ΤΕΧΝΗ ΩΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Μετάφραση: Μαρία Μαμαλιγά

Εισαγωγή: ύπαρξη ως αύρα/ύπαρξη ως ιδιοκτησία

Τι τύπος ιδιοκτησίας είναι ένα σύγχρονο αντικείμενο τέχνης; Προφανώς είναι ένα αντικείμενο το οποίο μπορεί να ανταλλαχθεί, και υπό μία έννοια έτσι αντιλαμβανόμαστε τόσο το καθεστώς του ως ιδιοκτησίας όσο και την αξία του. Είναι όμως επίσης σαφές ότι συχνά θεωρούμε πως ένα αντικείμενο τέχνης έχει αξία και με διαφορετικούς τρόπους, τρόπους που διαφοροποιούν ή υποκαθιστούν την αξία του σε σχέση με την απλή ανταλλαγή. Εδώ θα υποστηρίξω ότι οι τρόποι με τους οποίους η συναλλακτική αξία της τέχνης μεταστρέφεται από μία μορφή ανταλλαγής (ας την αποκαλέσουμε ανταλλακτική αξία) σε μία άλλη (ας την αποκαλέσουμε αξία αύρας ή μυστικιστική αξία) την καθιστούν μια ιδιαίτερης μορφής ιδιοκτησία. Αυτό δεν σημαίνει ότι αρνούμαστε πως όλα τα εμπορεύματα ως ανταλλακτικά αντικείμενα λειτουργούν μέσα σε ένα πλαίσιο μυστικισμού και μετάθεσης, ούτε υπονοείται ότι το ανεκτίμητο της τέχνης είναι εξ ολοκλήρου διαφορετικό από άλλα αγαθά πολυτελείας που ανταλλάσσονται για άγνωστα (ή κατά προσέγγιση γνωστά) ποσά. Αυτό που θα υποστηρίξω είναι ότι η τέχνη συμπυκνώνει και μυστικοποιεί τις πράξεις συναλλαγής της ως ιδιοκτησία, και ως τέτοια επινοεί περαιτέρω μορφές ανάπτυξης του κεφαλαίου.

Το μυστήριο της αξίας είναι κοινό χαρακτηριστικό κάθε ιδιοκτησίας όταν έρχεται η στιγμή της ανταλλαγής (η στιγμή κατά την οποία το καθεστώς ιδιοκτησίας ενός πράγματος γίνεται διαθέσιμο προς κερδοσκοπία) με την έννοια ότι η κάλυψη της

αξίας – η μυθιστοριοποίησή της – αποτελεί πάντοτε έναν μηχανισμό συναλλαγής. Αλλά η μυστικιστική αξία της τέχνης – το ανεκτίμητο που τη χαρακτηρίζει – είναι σημαντική επειδή εξυπηρετεί την απομάκρυνση της εικόνας ή του αντικειμένου τέχνης από κάθε σύγκριση με άλλους τύπους ιδιοκτησίας, άλλους τύπους εμπορίου. Μια τέτοια αποστασιοποίηση από την «απλή διαδικασία» της τιμολόγησης είναι βαθιά ριζωμένη στην καλλιτεχνική παραγωγή, στον τρόπο με τον οποίο εκπαιδεύονται, καταξιώνονται και γίνονται αντιληπτοί από το κοινό οι καλλιτέχνες, στα εμπορικά και δημόσια ιδρύματα που έχουν αναπτυχθεί για να την υποστηρίξουν. Τόσο βαθιά ριζωμένη είναι αυτή η αντίληψη, ώστε είναι σχεδόν αδύνατο να φανταστούμε μια καλλιτεχνική, κοινωνική και ιδρυματική δομή όπου η εικόνα ή το αντικείμενο που παράγεται μπορεί να κατανοηθεί ως προερχόμενο από άλλες μορφές ιδιοκτησίας, άλλες μορφές εμπορίου και ανταλλαγής (πολλοί καλλιτέχνες το προσπάθησαν αλλά σπάνια επιβίωσαν στην καλλιτεχνική οικονομία, χωρίς να παραγάγουν κάποιας μορφής μυστικιστικό παραπροϊόν πολυτελείας). Προσπαθώντας να ξεχωρίσω τις οικονομικές σχέσεις των αντικειμένων τέχνης από αυτή τη βαθιά ριζωμένη ιστορία μυστικιστικής αποτίμησης, θα επιστήσω την προσοχή σας σε τρία πράγματα. Πρώτον, στο γεγονός ότι η τέχνη είναι όντως ιδιοκτησία, αν και το να την ονομάσουμε έτσι αντιβαίνει σε μια σειρά ηθικών και αισθητικών φραγμών στην κατανόησή της ως τέτοιας. Δεύτερον, αν η τέχνη είναι ιδιοκτησία, θα υποπίπτει στις ίδιες πολιτικές και οικονομικές αντιφάσεις ιδιοκτησίας όπως και οι άλλες μορφές ιδιοκτησίας – διακυμάνσεις της αξίας, συναλλαγή, κερδοσκοπία – που όλες τους υποσκάπτουν την ιδέα της ανεκτίμητης αξίας της αύρας του καλλιτεχνικού έργου. Τρίτον, στο ότι η δομή της αγοράς τέχνης έχει σχεδιαστεί ειδικά για να δημιουργήσει απόσταση ανάμεσα σ' αυτές τις δύο έννοιες (τέχνη ως ιδιοκτησία και τέχνη ως ανεκτίμητη αξία). Ενώ ισχύει ότι υπάρχουν όλο και περισσότεροι κερδοσκοπικοί τρόποι και συστήματα διαθέσιμα σε αυτούς που θέλουν να βγάλουν κέρδος από την τέχνη ως επένδυση, η συντριπτική πλειονότητα του κόσμου της τέχνης, τα εκθεσιακά κυκλώματα, οι εκδηλώσεις και οι φουάρ, είναι σχεδιασμένα για να προστατεύουν το έργο τέχνης από την εμφανή κερδοσκοπία. Όλα αυτά φαίνεται να υποδηλώνουν ότι ολόκληρο το σύστημα του εμπορίου της τέχνης – ο πληθυσμός της από γκαλερίστες, συλλέκτες, χορηγούς, επιμελητές και δημιουργούς – είναι δομημένο έτσι ώστε να προτείνει μία οντολογική μορφή αντί μιας άλλης: την *άυρα* (ανεκτίμητη, βαθυστόχαστη, υπερβατική τέχνη) έναντι της *ιδιοκτησίας* (τιμολογημένη, κατασκευασμένη, «σε τιάζ» τέχνη).

Η ιδιοκτησία εδώ θα γίνει κατανοητή κυρίως με όρους του στάτους που υποδηλώνεται από μια οικονομική συναλλαγή (είτε αυτή είναι άμεση – με τον καλλιτέχνη – είτε πιο συχνά έμμεση – μέσω του ντίλερ τέχνης, του γκαλερίστα ή του οίκου δημοπρασιών – ή ακόμα πιο έμμεση οικονομικά και εννοιολογικά μέσω κληρονομιάς, χορηγίας ή άλλων μορφών δωρεάς). Η ιδιοκτησία είναι το αντικείμενο που αποκτάται μέσω μιας τέτοιας οικονομικής συναλλαγής. Ενώ σπάνια προσεγγίζουμε τη σύγχρονη τέχνη ως ιδιοκτησία – μάλιστα τείνουμε να κατανοούμε την τέχνη ως κάτι πολύ διαφορετικό από ιδιοκτησία – η τέχνη είναι δομημένη ως ιδιοκτησία στον δογματικό και συχνά αθέατο πυρήνα της. Η απόκρυψη της τέχνης ως οικονομικής ιδιοκτησίας είναι ένα από τα κεντρικά

χαρακτηριστικά της. Η απόκρυψη αυτή αποτελεί ένα μεγάλο «σαξές στόρι» του κατανεμπτικού μηχανισμού παραχώρησης δικαιοχρησίας της σύγχρονης τέχνης και έχει παγιωθεί επιτυχώς ως μία παγκόσμια υποστηρικτική δομή που απασχολεί πολλούς ανθρώπους και συνεισφέρει σημαντικά σε τοπικές, εθνικές και πολυεθνικές πολιτιστικές βιομηχανίες, όλες εκ των οποίων βασίζονται στην απόδοση μη στηριζόμενων στην ιδιοκτησία αξιών στη σύγχρονη τέχνη (όπως η δημιουργικότητα, η σημαντικότητα, η ζωτικότητα, η παρορμητικότητα, η υποκειμενική έκφραση κ.ά.). Καθώς οι καλλιτέχνες –όπως όλοι εμείς οι εμπλεκόμενοι στα διάφορα επίπεδα της καλλιτεχνικής παραγωγής, από τους επιμελητές έως τους ιδιοκτήτες γκαλερί και τους ακαδημαϊκούς– παράγουν εργασία που είναι επικριτική του συστήματος στο οποίο βρισκόμαστε, χρειάζεται να σκεφτούμε πώς ακριβώς θα μπορέσουμε να συνεχίσουμε «να δαγκώνουμε το χέρι που μας τρέφει» και πόσο επιτακτικό είναι να αντιμετωπίσουμε την πολύ πιο ανησυχητική σχέση μεταξύ της απόκρυψης της τέχνης ως ιδιοκτησίας κάτω από το πέπλο μυστηρίου της ανεκτίμητης δημιουργικής αξίας, και του κοινωνικού κόσμου που συχνά προσφέρει το περιεχόμενο αυτής της τέχνης. Αν η τέχνη είναι ιδιοκτησία, πώς αυτή συνεισφέρει σ' ένα ευρύτερο σύνολο πολιτιστικών και οικονομικών προβληματισμών που αφορούν στην περιουσία ως βασικό στοιχείο του χρηματοοικονομικού καπιταλισμού; Εφόσον η σύγχρονη τέχνη επιτυγχάνει την απόκρυψη της οντολογίας της ως ιδιοκτησίας, πώς γίνεται το σύστημά της να μιμείται το ευρύτερο οικονομικό σύστημα στο οποίο περιέχεται, και πώς μπορούμε να σκεφτούμε σοβαρά τη σχέση ανάμεσα στην αγορά της τέχνης και την ευρύτερη κατηγορία «μυστικιστικού» κέρδους: τη χρηματικοποίηση;

Όμως πρώτα, μια διευκρίνιση για τη σύγχρονη εικαστική εικόνα ή αντικείμενο τέχνης: ισχυρίζομαι ότι όλες οι μορφές πρόσφατης και σύγχρονης τέχνης είναι ιδιοκτησία, κι ότι αυτό καλύπτει όλες τις μορφές καλλιτεχνικής παραγωγής, όσο ομαδικές και/ή εφήμερες κι αν είναι. Όλες οι μορφές σύγχρονης τέχνης –ζωγραφική, γλυπτική, εγκαταστάσεις, περφόρμανς, αντικείμενα που φθίνουν, συναθροίσεις επινοημένες ως τέχνη, διαλέξεις-επιδείξεις των καλλιτεχνών κ.λπ.– πρέπει να γίνουν κατανοητές ως ιδιοκτησία. Αυτό δεν αντιτάσσεται στα διάφορα καλλιτεχνικά και ακαδημαϊκά επιχειρήματα που στοχεύουν στη διαφοροποίηση ανάμεσα σε ποικίλες μορφές καλλιτεχνικής παραγωγής, κατά τα οποία η περφόρμανς ή η εγκατάσταση θεωρούνται μη-εμπορεύσιμες και μη ικανές να αναπαραχθούν στο μέλλον λόγω της παροντικότητας, του εφήμερου ή της υλοποίησής τους σε συγκεκριμένο χώρο, ή στις οποίες μια εναλλακτική ή αντιθετική μορφή αξίας έχει καθιερωθεί. Πιστεύω ότι τέτοιες προσπάθειες προστασίας μορφών τέχνης ενάντια στην καθιέρωσή τους ως εμπορευμάτων, αντί να ξεγλιστρήσουν από την οντολογία της ιδιοκτησίας, απλώς προσθέτουν στην αξία της. Αυτό φαίνεται, σε ένα επίπεδο, στη βιασύνη να αναθεωρήσουμε τα έργα της περφόρμανς των δεκαετιών του πενήντα και του εξήντα, να επαναπροσδιορίσουμε για παράδειγμα λιγότερο γνωστές δράσεις γυναικών καλλιτεχνών, τοποθετώντας τις εντός του φεμινιστικού πλαισίου. Τέτοιες χειρονομίες, ενώ έχουν μεγάλο δημόσιο και ακαδημαϊκό ενδιαφέρον, δημιουργούν ιδιοκτησία, χαρακτηριστικό παράδειγμα τα παράγωγα προϊόντα τέτοιων δράσεων (αρχεακό υλικό κ.λπ.) τα οποία πωλούνται σε εμπορικές γκαλερί ή ήικους δημοπρασιών, συχνά σε αντίθεση με τις αρχικές προθέσεις των καλλιτεχνών.

Πώς θα μπορούσε η τέχνη να είναι ιδιοκτησία;

(α) Πρώτον, ως εργαλείο συναλλαγής που εμπεριέχει την ανταλλαγή αντικειμένων έναντι χρημάτων. Οι καλλιτέχνες χρειάζονται να κερδίσουν τα προς το ζην μέσω κάποιας μορφής οικονομικής συναλλαγής των έργων τους (άμεσης ή έμμεσης) και για πολλούς το να διαπραγματεύονται τους τρόπους με τους οποίους αυτό γίνεται αποτελεί ένα σύνθετο πρόβλημα. Λίγοι σύγχρονοι καλλιτέχνες πωλούν τα έργα τους απευθείας στον κόσμο, οι περισσότεροι όμως προσπαθούν να βρουν εκπροσώπηση από μία εμπορική γκαλερί (βλ. Sholette 2010). Οι καλλιτέχνες επομένως φτιάχνοντας αγαθά, φτιάχνουν αντικείμενα-προς-απόκτηση· φτιάχνουν ιδιοκτησία. Μια συνηθισμένη αντίληψη της ιδιοκτησίας θα προϋπέθετε ότι η κυριότητα ιδιοκτησίας, περνώντας από τον καλλιτέχνη στον αγοραστή (μέσω του εμπόρου), αλλάζει κατά τη διαδικασία αυτής της συναλλαγής.

(β) Δεύτερον, η τέχνη θεωρείται ότι ανήκει στον δημιουργό της (τον καλλιτέχνη) σχεδόν επ' αόριστον. Αυτή η μορφή ιδιοκτησίας είναι σύνθετη, και θα μπορούσε να κατανοηθεί μέσω ψυχανάλυσης καθώς και μέσω κάποιων νομικών υποδομών (τα δικαιώματα μεταπώλησης των έργων των καλλιτεχνών, για παράδειγμα, βασίζονται σ' αυτή τη λογική).¹ Εδώ κάποια μορφή κυριότητας παραμένει πάντοτε στον καλλιτέχνη, παρά τις όποιες αγορές ή συναλλαγές που αφορούν στο αντικείμενο. Η πρώτη και η δεύτερη πτυχή της ιδιοκτησίας της τέχνης μοιάζουν αντιφατικές (πώς μπορεί ένα αντικείμενο τέχνης να ανήκει στον δημιουργό του και ταυτόχρονα να πωλείται στην αγορά;) αλλά στην πραγματικότητα είναι χρήσιμες πτυχές της απόδοσης αξίας – το έργο τέχνης εν προκειμένω, διατηρώντας την αύρα κυριότητας του καλλιτέχνη του, ακόμη και μετά από μια οικονομική συναλλαγή μεταβίβασης κυριότητας αυξάνει την αξία του. Σε ορισμένες περιστάσεις αυτή η αύρα κυριότητας δίνεται κατά κυριολεξία με τη μορφή οδηγιών (διαβιβασμένη μέσω εμπόρου ή οίκου δημοπρασιών), από τον καλλιτέχνη για τους όρους σε περίπτωση πώλησης (πολλοί καλλιτέχνες και έμποροι διαθέτουν «μαύρες λίστες» συλλεκτών με τους οποίους δεν συναλλάσσονται, καθώς είναι γνωστό πως πολλοί προσπαθούν να μεταπωλήσουν ένα έργο από την πρωτογενή στη δευτερογενή αγορά, γεγονός που συνήθως επηρεάζει την αξία αύρας αν δεν μειώνει την πραγματική οικονομική αξία και φήμη του έργου).

(γ) Τρίτον, η τέχνη συχνά θεωρείται ότι είναι ιδιοκτησία ενός μουσείου ή ιδρύματος όταν αποτελεί μέρος της μόνιμης συλλογής του. Όταν αυτό το μουσείο ή ίδρυμα χρηματοδοτείται από το κράτος θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι το έργο ανήκει στο κράτος ή, όπως συνήθως υπονοείται, φυλάσσεται από το κράτος για τους πολίτες του. Αυτός ο τρίτος τύπος ιδιοκτησίας αποτελεί μία σπάνια πια τυπολογία, που δεν υπάρχει σε πολλά μέρη του κόσμου. Το γεγονός ότι πολλά τέτοια έργα βρίσκονται στην πραγματικότητα σε «μόνιμο δανεισμό»

1 Θεσπισμένα το 2006 στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα Δικαιώματα Μεταπώλησης των Καλλιτεχνών επιτρέπουν στους δημιουργούς, υπό ορισμένες συνθήκες και πλαίσια, ανάκτηση κάποιου ποσοστού κέρδους όταν τα έργα τους πωλούνται μετά την πρώτη συναλλαγή μέσω του εμπόρου ή του οίκου δημοπρασιών. Βλ. τον ιστότοπο DACS: www.dacs.org.uk/for-artists/artists-resale-right/in-detail.

(ένα προφανώς οξύμωρο σχήμα) από κάποιους συλλέκτες στα μουσεία, καθιστά το επιχείρημα της κρατικής αγαθοεργίας περίπλοκο. Βέβαια είναι γεγονός ότι ολοένα και περισσότερες εργατώρες του προσωπικού που εργάζεται στα μεγαλύτερα μουσεία και ιδρύματα του κόσμου, ξοδεύονται για να πείσουν τους συλλέκτες και χορηγούς τους να κάνουν δωρεές, να δανείσουν ή να χρηματοδοτήσουν την αγορά έργων, συχνά με αντάλλαγμα την ονομασία μιας νέας αίθουσας ή πτέρυγας του μουσείου με το επίθετό τους. Εδώ οι όροι της κυριότητας προκαλούν περισσότερη σύγχυση: ποια είναι η οικονομία της κυριότητας του ιδιοκτήτη, σε ένα εθνικό μουσείο που χρηματοδοτείται από τον κρατικό κορβανά και στεγάζει έργα που έχουν δωριστεί από συλλέκτες (και ολοένα και περισσότερο από καλλιτέχνες), για λόγους πολύπλευρης υποστήριξης (όπου η δωρεά μπορεί να έχει δοθεί καλόπιστα και με, ας πούμε, στόχο τη δημόσια εκπαίδευση, αλλά σίγουρα θα αυξήσει την αξία του έργου τέχνης και με αυτό τον τρόπο του συνολικού έργου του καλλιτέχνη);

Παραδόξως, οι ίδιες αντιφάσεις που παρουσιάζω μέσα από μια αδρομερή περιγραφή της αμφίσημης και ταυτόχρονα μη δεσμευτικής έννοιας ιδιοκτησίας που αφορά στην τέχνη, η οποία σε άλλα προϊόντα ζημιώνει την αξία τους, *αυξάνει* την αξία των αντικειμένων τέχνης. Στην πραγματικότητα, η σχέση μεταξύ αυτού που μπορούμε να ονομάσουμε δημιουργική κυριότητα, κυριότητα αγοραστή και αξία έκθεσης στην τέχνη είναι τόσο σημαντική, ώστε να μη γίνεται να διαχωριστούν χωρίς να προκύψει οικονομική ζημιά σε κάποιο από τα τρία. Ο συλλέκτης έχει ανάγκη ο εικαστικός να «κατέχει» ακόμη το έργο κατά κάποιον τρόπο, ώστε να διατηρηθεί η αύρα της αυθεντικότητας και της αυτονομίας του έργου, η οποία δημιουργεί αξία (και τα δύο βασικοί όροι σε κάθε αγορά αντικειμένων). Ο/η καλλιτέχνης/-ις χρειάζεται να διατηρήσει την «ιδιοκτησία» του/της ώστε να διασφαλίσει τη φήμη του/της και την προοδευτική αύξηση της αξίας του/της, μια αξία που αυξάνεται με τη σειρά της από την κατοχή του υπό συζήτηση αντικειμένου-εικόνας από τον συλλέκτη, ενώ παράλληλα χρειάζεται να πληρωθεί για το έργο του/της και συνεπώς να προβεί σε μία ανταλλαγή ιδιοκτησίας. Ο διευθυντής του μουσείου ή του ιδρύματος έχει συμφέρον να διατηρηθεί η αξία του έργου για να εξισορροπήσει το οικονομικό οικοσύστημα της δημόσιας-ιδιωτικής χρηματοδότησης που είναι σήμερα η βάση της συντριπτικής πλειονότητας των σύγχρονων εκθεσιακών δομών.

Γιατί έχει σημασία η κυριότητα ιδιοκτησίας;

Η σύγχρονη καπιταλιστική ιδεολογία βασίζεται στην κατασκευή υπεραξίας μέσω της φτηνής εργασίας των πολλών, που επιστρέφει ως κέρδος για τους λίγους διαμέσου της κυριότητας ιδιοκτησίας. Η ιδιοκτησία αυτή μπορεί να είναι ένα σπίτι, μία πατέντα, μία εταιρεία εισηγμένη στο χρηματιστήριο, πνευματικά δικαιώματα ή ένα αντικείμενο τέχνης. Όλα αυτά τα πράγματα θα μπορούσαν να θεωρηθούν αντικείμενα, όσο φανταστικά ή απατηλά κι αν φαίνονται αρχικά, βάσει του ότι το καθένα από αυτά έχει μια οντολογική θεμελίωση στη δημιουργία και ανταλλαγή πραγμάτων, πράγματα των οποίων η υλικότητα είναι ποικιλοτρόπως διεσπαρμένη ή στρατηγικά αγνοημένα. Κατά βάση πρόκειται για μία οντολογία αντικειμένων τα

οποία καθορίζονται μέσω του γεγονότος ότι αποτελούν αντικείμενα ιδιοκτησίας, εξαιτίας του προορισμού τους να αποκτηθούν («εμπορεύματα») και εξαιτίας της αξίας μετασχηματισμού τους μέσω της κυριότητας («εμπορευματοποίηση»). Η κυριότητα ιδιοκτησίας έχει σημασία γιατί είναι ο μηχανισμός μέσω του οποίου γίνονται οι οικονομικές συναλλαγές γενικώς και ειδικά στην αγορά στις τέχνες.

Αυτό που ο Andrew Glyn έχει αποκαλέσει «αχαλίνωτο» καπιταλισμό σε διαφοροποίηση του κείνσιανού συστήματος κοινωνικού ή «ελεγχόμενου» κεφαλαίου είναι ο μηχανισμός που κάνει την αγορά της τέχνης να ευδοκιμεί: κερδοσκοπία, ρίσκο και συσσώρευση όλο και πιο ραγδαίων οικονομικών μεθόδων που εισχωρούν στην καθημερινότητα, παγκοσμιοποίηση του εμπορίου και της εργασίας, έλλειψη ασφάλειας, ομορτυνισμός, μη σταθερή, απεδαφοποιημένη δραστηριότητα, γνωσιακό κεφάλαιο, αβεβαιότητα, αποξένωση κ.λπ. (βλ. Glyn 2006). Αυτοί οι μηχανισμοί δεν χρησιμοποιούνται απλά για να κάνουν την αγορά της τέχνης να λειτουργεί, εργαλειοποιώντας αντικείμενα φτιαγμένα από καλλιτέχνες ώστε να αυξάνουν το κέρδος ενός συχνά συγκεχυμένου συστήματος επενδύσεων, αλλά ενσωματώνονται στα έργα τέχνης ως οντολογικά και αισθητικά γενικά πλαίσια που τα καθορίζουν. Αυτό που εκτιμούμε περισσότερο στα έργα τέχνης είναι η αβεβαιότητα, η μη-εντοπιότητα τους, η μεταβατικότητα, η διασπορά: αρχές που εκτιμά πολύ και η αγορά της τέχνης. Αυτές οι αρχές γίνονται καθοριστικές, αποδίδουν φήμη και προσθέτουν αξία. Η αγορά μετατρέπει αυτή την αξία σε τιμή. Αλλά γιατί να διαλέξουμε την ιδιοκτησία της τέχνης ως αντικείμενο στοχευμένης κριτικής; Επειδή τα σύγχρονα καλλιτεχνικά αντικείμενα όχι μόνο αποκρύπτουν συνήθως την οντική τους ιδιωτικοποίηση διαμέσου του μη ελεγχόμενου και αβέβαιου, ασύνδετου «επαΐοντος» μηχανισμού, αλλά επίσης διαμέσου της στοχευμένης κριτικής του ίδιου του συστήματος (Hyde 2010, 184). Για να το διευκρινίσω, θέλω να αντιπαραβάλω δύο αντικείμενα, ή μάλλον ένα αντικείμενο που χρησιμοποιήθηκε με δύο διαφορετικούς τρόπους. Το αντικείμενο είναι μια τηλεόραση υψηλής ευκρίνειας. Η πρώτη χρήση του είναι ως κεντρικού στοιχείου ενός έργου της καλλιτέχνιδας Hito Steyerl και η δεύτερη ως αντικειμένου πλιάτσικου. Η κλοπή του τελευταίου αποτυπώθηκε σε CCTV κατά τη διάρκεια επεισοδίων, το καλοκαίρι του 2011 στο Ηνωμένο Βασίλειο, και μεταδόθηκε επανειλημμένα στα ΜΜΕ. Οι δύο χρήσεις είναι ενδιαφέρουσες όχι μόνο γιατί η τηλεόραση υψηλής ευκρίνειας έχει διαφορετικές λειτουργίες στην καθημία από αυτές, αλλά γιατί τα συγκεκριμένα αυτών των χρήσεων –ένα ίδρυμα τέχνης και ένας κεντρικός εμπορικός δρόμος του Ηνωμένου Βασιλείου μεσούσης της ύφεσης– εξυπηρετούν στο να υπογραμμίσουν δύο συνδεδεμένες έννοιες ιδιοκτησίας.

Ας ξεκινήσουμε με τα επεισόδια στο Λονδίνο, το Μάντσεστερ, το Μπέρμιγχαμ και αλλού στο Ηνωμένο Βασίλειο το καλοκαίρι του 2011, τα οποία δεν ήταν οργανωμένα από εύγλωττους και έχοντες συλλογική ευθύνη ακτιβιστές και διαδηλωτές, ωστόσο ήταν ίσης πολιτικής σημασίας με τις καταλήψεις των Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης, του Λονδίνου και του Άμστερνταμ, και άλλων, που άρχισαν το φθινόπωρο του ίδιου έτους. Αυτό που κίνησε την προσοχή πολλών σχολιαστών ήταν το γεγονός ότι, όταν οι διαδηλωτές ρωτήθηκαν γιατί έκαναν πλιάτσικο και έκαιγαν τις

γειτονίες τους, δεν απάντησαν με ξεκάθαρα αντι-κυβερνητικές ή αντι-καταναλωτικές δηλώσεις. Μάλλον, δεν εκφράστηκαν λεκτικά, αλλά μέσω καταστροφικών επιδρομών σε τοπικά καταστήματα και μέσω των αγαθών που έκλεβαν: οθόνες τηλεόρασης και μουσικά συστήματα, επώνυμα αθλητικά παπούτσια, τσιγάρα, αλκοολούχα ποτά και αναψυκτικά κ.ά. (δηλαδή, αγαθά πολυτελείας και αγαθά που προσφέρουν άμεση ικανοποίηση). Αντικατοπτρίζοντας μία φτωχοποιημένη εκδοχή της ανταγωνιστικής και επιδεικτικής συγκέντρωσης υπερβολικού πλούτου από τους τραπεζίτες, που δεν διορθώθηκε μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση, αυτή η εξέγερση αναγνωρίστηκε από σχολιαστές όπως ο Zygmunt Bauman ως μία «ανταρσία απογοητευμένων καταναλωτών» και ως «η επανάσταση των ταπεινωμένων». (Bauman 2011, μη σελιδοποιημένο)

Αν λοιπόν τα επεισόδια δεν σημαδεύτηκαν από ένα ριζοσπαστικό, μετασχηματιστικό ή επαναστατικό δυναμικό, όπως έχουν παρατηρήσει πολλοί, τότε τι εξέφραζαν; Για τον Bauman, η σύνδεση ανάμεσα στα επεισόδια και την αυξανόμενη υπολειμματικοποίηση της κοινωνικής ιδιοκτησίας στα κέντρα των πόλεων ήταν ξεκάθαρη:

Ο διαχωρισμός και η πόλωση στις πόλεις σήμερα είναι το αποτέλεσμα ενός ελεύθερου και πολιτικά ανεξέλεγκτου παιχνιδιού των δυνάμεων της αγοράς: εφόσον η κυβερνητική πολιτική κάνει τη συνεισφορά της, τότε [την κάνει] μόνο με τη μορφή άρνησης να ασχοληθεί με το καθήκον της κοινωνικής πρόνοιας και της απόφασης να «το αναθέσει» στο ιδιωτικό κεφάλαιο. (Bauman 2011)

Ο Slavoj Žižek επίσης διέγινε τα επεισόδια ως σύμπτωμα της καπιταλιστικής ιδεολογίας:

Όπως και με τις πυρπολήσεις αυτοκινήτων στα προάστια του Παρισιού το 2005, οι ταραξίες του Ηνωμένου Βασιλείου δεν έχουν κανένα μήνυμα να παραδώσουν. [...] Γι' αυτό είναι δύσκολο να συλλάβουμε τους ταραξίες του Ηνωμένου Βασιλείου με μαρξιστικούς όρους, σαν ένα παράδειγμα ανάδυσης του επαναστατικού υποκειμένου. ταιριάζουν πολύ καλύτερα με την εγγελιανή ιδέα του «όχλου», αυτών που βρίσκονται έξω από τον οργανωμένο κοινωνικό χώρο, που μπορούν να εκφράσουν τη δυσαρέσκειά τους μόνο με «παράλογα» ξεσπάσματα καταστροφικής βίας – αυτό που ο Έγγελος αποκάλεσε «αφηρημένη αρνητικότητα». [...] Αυτό που είδαμε στους βρετανικούς δρόμους κατά τη διάρκεια των αναταραχών, δεν ήταν άνθρωποι υποβιβασμένοι σε «τέρατα», παρά μόνο η απείριτη μορφή των «τεράτων» που παράγονται από την καπιταλιστική ιδεολογία. (Žižek 2011, μη σελιδοποιημένο)

Εδώ μπορούμε να καταλάβουμε ότι αυτό που μπέρδευσε αλλά και σκανδάλισε τις περισσότερες μαρξιστικές κοινωνιολογικές και φιλοσοφικές θεωρήσεις για τις αναταραχές ήταν το γεγονός της *ενσωμάτωσης* που επέδειξαν οι ταραχοποιοί. Αντί να αρνηθούν το κεφάλαιο και τα αντικείμενά του, ιδού, ταυτίζονταν με το κεφάλαιο και τα εξωτερικά καταναλωτικά του σήματα. Αντί να αρνηθούν ή να αναγνωρίσουν τη σχέση ανάμεσα στις τοπικές και τις παγκόσμιες υποδομές της καπιταλιστικής παραγωγής, οι ταραχοποιοί έπεσαν πάνω τους με τα μούτρα.

Δύο οθόνες

Η ζημιά που προκαλείται από τέτοιου είδους καπιταλισμό στα κέντρα των πόλεων, όπως και αλλού, δεν επηρεάζει απλώς την ποσότητα και την ποιότητα της παροχής φτηνής κατοικίας γι' αυτούς που δεν μπορούν να πληρώσουν, αλλά επιτίθεται ακριβώς στον πυρήνα της ιδέας της παροχής ιδιοκτησίας. Οι πολίτες στο Ηνωμένο Βασίλειο το καλοκαίρι του 2011 όχι μόνο έδειξαν «σωματικά» ότι ζούμε σ' έναν κόσμο ιδιωτικών προνομίων στον οποίο τα δικαιώματά τους στον πολιτειακό χώρο υπονομεύονται όλο και περισσότερο και κάθε δέσμευση που τυχόν αισθάνονται προς την κοινότητά τους υποσκάπτεται, αλλά με την εξέγερσή τους εκδραμάτισαν την ιδιωτικοποίηση, μέσω της καταστροφικής ενέργειας που παράγεται από τις ψυχικές επιπτώσεις της. Πολλά μπορούν να ειπωθούν για τα γεγονότα εκείνα, περισσότερα από όσα χωράνε εδώ, συμπεριλαμβανομένης της υποτιθέμενης αποπολιτικοποιημένης οργάνωσής τους, τη σχέση τους με την αυξανόμενη αποσταθεροποίηση συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας για φτωχές και ευπαθείς γειτονίες, και τον χαοτικό και ακυρωμένο βιταλισμό τους. Εδώ θα ήθελα να δώσω έμφαση σε έναν σημαντικό παράγοντα: ότι αυτές ήταν ταραχές που αφορούσαν την ιδιοκτησία και τη σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με αντικείμενα ιδιοκτησίας, από σπίνια μέχρι αθλητικά παπούτσια Nike. Χωρίς να φοιτούν σε σχολές τέχνης ή να σπουδάζουν φιλοσοφία, αυτοί οι (κυρίως αλλά όχι μόνο) νέοι άνθρωποι παρήγαγαν μια αισθητική της επιθυμίας ιδιοκτησίας, που συμπτωματοποίησε με ακρίβεια αυτό που θέλω να πω για το αντικείμενο τέχνης – μια αισθητική όπου η προτεραιότητα του οντολογικού στάτους του αντικειμένου επισημαίνεται μέσω της ιδιοκτησίας, την ίδια στιγμή επιθυμητής αλλά ποτέ ολοκληρωτικά προσβάσιμης, και χωρίς εναλλακτική λύση.

Το πλιάτσικο της τηλεόρασης υψηλής ευκρίνειας, που καταγράφηκε από την κάμερα και έγινε viral, έγινε εμβληματικό αυτού που πολλοί σχολιαστές έκριναν ως την εγωιστική ανάγκη των πλιατσικολόγων για άμεση ικανοποίηση. Πίσω κι από το πιο ισορροπημένο ρεπορτάζ, ελλόχευε μια ηθική εικασία σε σχέση με το κίνητρο για πλιάτσικο: εάν είσαι πεινασμένος, κλέβεις φαγητό, εάν πλύνεις και είσαι ήδη υπερ-επιχορηγούμενος από κρατικά επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας, κλέβεις τηλεοράσεις. Ωστόσο το αντικείμενο «οθόνη» αντέχει περαιτέρω ανάλυση ως αντικείμενο. Εκτός από το γεγονός ότι οι επώνυμες τηλεοράσεις φέρουν μεγάλη κοινωνική αξία, το μέγεθος σημαίνει πολλά σ' ένα κοινωνικό περιβάλλον που όλο και περισσότερο εξελίσσεται όχι μόνο βλέποντας απλά τηλεόραση αλλά επικοινωνώντας μέσω της οθόνης με τη μορφή παιχνιδιών και κοινωνικής δικτύωσης. Αυτές οι οθόνες –ειδικότερα με την προηγμένη ψηφιακή τους τεχνολογία– επιτρέπουν στον χρήστη να συνδεθεί με μια όλο και πιο συχνά ανώνυμη ομάδα άλλων χρηστών στο γενικότερο πλαίσιο μιας κυρίαρχης μορφής ψυχαγωγίας (στην οποία οι άνθρωποι συνεργάζονται σε διάφορα πλαίσια και μορφές παιχνιδιών όχι ως κατασκευαστές αλλά ως ομάδα και ταυτόχρονα ως απομονωμένοι χρήστες). Οι πλατιές τηλεοπτικές οθόνες είναι στυλνές, μαύρες, συνήθως λεπτές και μίνιμαλ στον σχεδιασμό τους.

Το μέγεθός τους είναι κυρίαρχο στον κοινωνικό χώρο του σπιτιού (το καθιστικό, το υπνοδωμάτιο και την κουζίνα – μερικές φορές και στα τρία). Αναπαριστούν ένα τεράστιο κοινωνικό διαμέτρημα: προσδίδουν στον ιδιοκτήτη τους αξία φήμης.

Στο *Strike*, ένα σύντομο βιντεο-έργο (28 δευτερολέπτων) που έγινε το 2010, η Hito Steyerl πλησιάζει μια πλατιά οθόνη LCD τοποθετημένη σ' ένα κάσωμα και σπάζει την επιφάνειά της με ένα σφυρί κι ένα καλέμι. Με το που τη σπάει το καλέμι, η μαύρη οθόνη εμφανίζει ένα μεγάλο φάσμα εντυπωσιακών έγχρωμων γραμμών. Το έργο, προσβάσιμο στο youtube, σε μερικές διαφορετικές μορφές, όλες διάρκειας περίπου 30 δευτερολέπτων, έχει επίσης εκτεθεί ως αντικείμενο (η σπασμένη οθόνη στερεωμένη σ' ένα βάθρο). Το έργο της Steyerl μάς υπενθυμίζει τη σωματικότητα του pixel μέσω της οποίας πολύ συχνά μεταφερόμαστε σε φαντασιώσεις του κεφαλαίου και της εμπορευματοποίησης. Η δράση η οποία απεικονίζεται –το σπάσιμο του γυαλιού, η υπερβολή της καταστροφής– καθρεφτίζει αυτή των ταραχοποιών, εκτός από το γεγονός ότι, αντί να σπάει παράθυρα και βιτρίνες για να προσεγγίσει φετιχοποιημένα αντικείμενα (όπως οι πλιατσικολόγοι), η καλλιτέχνηδα εδώ σπάει το αντικείμενο της φετιχοποίησης – την τηλεοπτική οθόνη. Το έργο επίσης μάλλον στοχεύει να μας μεταδώσει το κύρος του καλλιτεχνικού αντικειμένου ως εμπορεύματος και, σε ευρύτερους όρους, την ανεπάρκειά του για αναδιανομή ή μετατροπή. Ωστόσο σφηνωμένος μέσα στο έργο είναι ένας άλλος τύπος φαντασίωσης στον οποίο η καλλιτέχνηδα παράγει ένα αντικείμενο που υπερβαίνει τα όρια του δικού του περιορισμένου κύρους διαμέσου της καταδεικτικής κριτικής. Μια άλλη εκδοχή του έργου, *Strike II* (2012), παρουσιάζει την καλλιτέχνηδα και την κόρη της να προσεγγίζουν την οθόνη για να τη σπάσουν, όπου αρχίζουμε να βλέπουμε τη σκηνή εκ των «έσω», από την οπτική γωνία της πληγωμένης οθόνης. Η Steyerl, ένα ευφραδές και προκλητικό μέλος μιας ολοένα και πιο προβληματισμένης κοινότητας καλλιτεχνών, που αντιλαμβάνονται πολύ καλά τη θέση τους σ' ένα σύστημα εμπορευματοποίησης της τέχνης, έχει γράψει συχνά και με ενδιαφέροντα τρόπο για την πιθανότητα να γίνει η ίδια ένα pixel, να κατοικήσει και να ενσωματώσει τον εαυτό της διαμέσου, και εντός, της τεχνολογίας που διαφορετικά καταναλώνει εμάς. Για τη Steyerl, η συμμετοχή εντός του αντικειμένου/ως το ίδιο το αντικείμενο (αντί για ένα υποκείμενο έξω από το αντικείμενο) δίνει πρόσβαση σε νέες μορφές εξουσίας:

Το να παίρνεις μέρος στην εικόνα ως αντικείμενο σημαίνει να συμμετέχεις στην ενδεχόμενη δυνατότητά της για δράση – μία δυνατότητα που δεν είναι υποχρεωτικά επωφελής, καθώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάθε πιθανό σκοπό. Είναι ενεργητικό αυτό και ίσως και viral. Και δεν θα γίνει ποτέ πλήρες και ένδοξο, καθώς οι εικόνες πληγώνονται και καταστρέφονται, όπως και καθετί άλλο εντός της Ιστορίας. (Steyerl 2010, μη σελιδοποιημένο)

Από τη μια μεριά, η περιγραφή της Steyerl της πλήρους ταύτισης με το αντικείμενο –την τηλεοπτική οθόνη– και οι προσπάθειές της να περιγράψει ή να ενσαρκώσει μορφές κατοίκησης του αντικειμένου ή μεταμόρφωσης σε αυτό, μπορεί να είναι ακριβώς ό,τι οι ταραξίες του 2010 έκαναν όταν τους βλέπαμε να κλέβουν τηλεοράσεις αντί να προωθούν αντικαπιταλιστικά συνθήματα. Αυτή η αρνητική ζωτικότητα είναι αυτό το οποίο συμμαρξίζει η Steyerl, αν και δεν είναι απαραίτητα επωφελής

όσον αφορά στην πολιτική της υποκειμενικής ταύτισης. Από την άλλη, η αντίθεση ανάμεσα στις δύο οθόνες που αποτυπώθηκαν με κάμερα, η μία αναρτημένη από μία καλλιτέχνη στο youtube, η άλλη από τις οθόνες CCTV των καταστημάτων και των αποθηκών όπου γινόταν πλιάτσικο (υλικό που χρησιμοποιήθηκε ως αποδεικτικό στοιχείο στα δικαστήρια για να ασκηθούν διώξεις εναντίον όσων συμμετεχόντων στις ταραχές μπορούσε να αναγνωρίσει η αστυνομία), είναι καθηλωτική. Για να το θέσω απερίφραστα, η μία είναι σκόπιμη και εξαιρετική στο γνώριμο περιβάλλον της, η άλλη είναι ανόητη-άφωνα και με τις δύο σημασίες: η κριτική της, από φιλοσόφους και κοινωνικούς κριτικούς, που προσπαθούν να αναγνωρίσουν στις πράξεις των πλιατσικολόγων έναν νέο τύπο πολιτικής δράσης, ένα νέο αμφιλεγόμενο πολιτικό θέμα, μπορεί να υφίσταται μόνο αναδρομικά διατυπωμένα καθώς κανένας τους δεν μοιράζεται τον τρόπο ζωής των πλιατσικολόγων.

Κατά μία έννοια, και η καλλιτέχνη και ο πλιατσικολόγος παγιδεύονται στην παγίδα που τους έθεσε το αντικείμενο, μία παγίδα χωρίς διέξοδο. Στην προσπάθεια της Steyerl να αποκαλύψει την «υλικότητα» του αντικειμένου που παράγει εικόνες, και ταυτόχρονα να μιλήσει μέσα από το ίδιο το pixel, αποδεικνύεται η δεσμευτική σχέση της τέχνης με το αντικείμενο. Στο πλιάτσικο υπάρχει μία ισοδύναμη εξάρτηση, όχι μόνο από την επίπεδη οθόνη των τηλεοράσεων και την υπόσχεσή τους για ατέρμονη και φανταστική αποπλάνηση, αλλά και από την αναγκαιότητα κατοχής τους και τον αδιάκοπο διακαή πόθο γι' αυτές. Και οι δύο είναι πιασμένοι στην παγίδα του αντικειμένου. Και οι δύο αποδεικνύουν τη βία του [αντικειμένου] και την παραγωγή ανισότητας που προκαλεί.

Πέρα από το ιδιωτικό αντικείμενο

Εάν η τέχνη παράγει ιδιοκτησία στα αντικείμενά της (υλικά ή άυλα, δημιουργημένα ατομικά ή συλλογικά), όσο επικριτικά κι αν είναι, τότε απλά πρέπει να απαλλαγούμε από αυτά, ή να τα κάνουμε λειτουργικά εντός μιας κοινωνίας ίσων, στην οποία *η πνευματική ιδιοκτησία των έργων δεν είναι καθοριστικός παράγοντας για τη λειτουργία τους*. Ο Grant Kester προτείνει ότι η απάντηση (στο ερώτημα του «πώς;») βρίσκεται στο να αλλάξουμε τη σχέση ανάμεσα στο αντικείμενο και το κοινό του, και έτσι να επαναπροσδιορίσουμε αυτό που θεωρείται καλλιτεχνική εργασία. Ο Kester ισχυρίζεται ότι, προς το παρόν, η καλλιτεχνική εργασία «προσφέρει ένα μοντέλο αυθεντικής δημιουργικότητας που ορίζεται μέσα σε μια υπόρρητη αντίθεση προς την αλλοτριωμένη εργασία του συστήματος της αγοράς. Η εργασία του καλλιτέχνη, η πράξη της δημιουργίας, σηματοδοτεί μια αυτόνομη και ελεύθερη άσκηση της βούλησης, μια ομορφιά (ή παραβατικό νόημα) εξαγόμενη από τα σκουπίδια της καθημερινής πραγματικότητας» (Kester 2011, 100–101). Για τον Kester αυτό δεν σχετίζεται μόνο με τα εικαστικά έργα όπου η δράση της συμμετοχής είναι υψίστης σημασίας (έργα με τα οποία είναι περισσότερο συνδεδεμένος ως συγγραφέας) αλλά με την επέκτασή τους ως αντικειμένων που βλέπουμε στο μουσείο. Στο μουσείο, η σχέση ανάμεσα στο αντικείμενο και τον θεατή όχι μόνο συντηρεί την ιδιοκτησιακή σχέση, αλλά επίσης κρατά ανέπαφη τη σχέση υποκειμένου-αντικειμένου που υποστηρίζει την απόκτηση ιδιωτικής περιουσίας:

Η ιδιοκτησία και, κυρίως, η πράξη της κατοχής, αναδύθηκε στη φιλοσοφία του Διαφωτισμού ως ένας από τους κύριους δείκτες έγκυρου στάτους υποκειμένου – όχι απλώς η κατοχή ιδιοκτησίας, αλλά, ειδικότερα, η ικανότητα κατοχής, όπως εξασκείται από το υποκείμενο. [...] Το ουσιαστικά ρευστό, διαδικασιακό, κύρος της μεγαλοαστικής ταυτότητας, και η εξάρτησή της από μία κτητική σχέση προς τον εξωτερικό κόσμο (και μία ανταγωνιστική σχέση προς τα άλλα υποκείμενα), εισάγει κάποιες εντάσεις γύρω από τους τρόπους συλλογικής ή κοινοτικής αλληλεγγύης οι οποίες θα μπορούσαν να θίξουν ή να περιορίσουν τις εκφραστικές δυνάμεις του ατομικού μεγαλοαστικού υποκειμένου. (Kester 2011, 107–109)

Το ενδιαφέρον του Kester έγκειται στο να περιγράψει καλλιτεχνικά πρότζεκτ που είναι περισσότερο ενσωματωμένα από άποψη διάρκειας και κοινωνικά σε κοινότητες, όπου ο καλλιτέχνης χάνει κάποια αυτονομία – ή τη χρησιμοποιεί σποραδικά. Αυτό μας καθοδηγεί εν μέρει προς μία άρνηση της ιδιοκτησίας της τέχνης, αλλά δεν συνιστά ουσιαστικά μία πλήρη απόρριψη (ο Kester διατηρεί κάτι από το ιδιαίτερο κύρος των δεξιοτήτων του καλλιτέχνη). Το να εγκαταλείψουμε την κατασκευή του ιδιοκτησιακού αντικειμένου, σημαίνει να επαναπροσδιορίσουμε τον ρόλο του καλλιτέχνη και της εργασίας του δομικά. Σημαίνει επίσης έναν επαναπροσδιορισμό αυτού που συνιστά την αγορά της τέχνης: μια αμφισβήτηση των τρόπων με τους οποίους η αγορά της τέχνης βρίσκει αξία ιδιοκτησίας στις πιο διεσπαρμένες και συνεργατικές δράσεις, και στη συνέχεια να αναρωτηθούμε τι μας ωθεί προς τέτοιες δράσεις και ποια η ανάγκη είτε να τοποθετηθούν ή να υπαχθούν στις ορολογίες και τις τυπολογίες της σύγχρονης τέχνης.

Η απο-οντολογικοποίηση της ιδιωτικότητας

Ένα τελικό σημείο μπορεί να είναι το να σκεφτούμε σοβαρά τις έννοιες που σχετίζονται με το ενδεχόμενο της καλλιτεχνικής εργασίας που δημιουργεί ιδιοκτησία, και τις μεθόδους μέσω των οποίων η πολιτική φιλοσοφία έχει επινοήσει τα τελευταία χρόνια μηχανισμούς στους οποίους η τέχνη και οι θεωρητικοί της παρείχαν μία ενδογενή κριτική των ιδιοκτησιακών σχέσεων αντικειμένου-υποκειμένου, κανονικοποιημένη από συνήθειες έκθεσης, παρά εξωτερική προς αυτές. Για παράδειγμα, στην επανατοποθέτηση της Chantal Mouffe της αριστοτελικής έννοιας του αγωνισμού στην οποία οι καλλιτέχνες διαδραματίζουν τον πλήρη ρόλο τους, ή στην έννοια του Jacques Rancière της πολιτικής ως μίας συνεχούς διαταραχής της τάξης αστυνόμευσης, στην οποία τα έργα τέχνης συνεισφέρουν, έχουμε μεθόδους που μας επιτρέπουν να φανταστούμε την τέχνη ως τον κρίσιμο παράγοντα μιας κοινωνίας που είτε αποτυγχάνει να συλλάβει, ή αποφεύγει να εξετάσει τη δομική εξάρτηση της τέχνης από μία ουσιαστική οντολογική διαίρεση: τέχνη/μη τέχνη: ιδιοκτησία/έλλειψη αυτής (βλ. Rancière 2013 και 2009, Mouffe 2009). Ενώ και οι δύο θεωρητικοί σαφώς επιχειρηματολογούν υπέρ αυτών των μηχανισμών, μέσω της καλλιέργειας ενός συγκεκριμένου είδους δημοκρατίας (σε γενικές γραμμές ανοιχτής, κοινωνικής δημοκρατίας, διαμορφωμένης στη λογική του Habermas για τη δημόσια σφαίρα ως ζώνη συνάντησης και δημόσιας συζήτησης, εν τούτοις με κριτική ματιά), όταν εφαρμόζουν τις ιδέες τους στην τέχνη (ή όταν εμείς εφαρμόζουμε τις ιδέες τους

στην τέχνη), εξακολουθεί και παραμένει το μοντέλο του καλλιτέχνη ως μοναδικού, ατομικευμένου υποκειμένου που είναι ικανό να ενσωματώσει και να παρουσιάσει αυτή την αντίφαση απτικά, χωρίς να ταρακουνήσει τα θεμέλια της αγοράς της τέχνης ή να διαταράξει την ιδιωτικοποιητική οντολογία της. Πώς μπορούμε να αρχίσουμε να εργαζόμαστε σε διαφορετική χρονική, χωρική και κοινωνική κλίμακα, αποφεύγοντας την ιδιωτικοποίηση, με το να προβάλλουμε αντίσταση στα φορμάτ μέσω των οποίων η ιδιωτικοποίηση συμβαίνει, και ταυτόχρονα χρησιμοποιώντας τις συνεργατικές και οργανωτικές δεξιότητες που είναι τόσο προφανείς στα ιδρύματα τέχνης που ιδρύουμε και διατηρούμε; Πώς μπορούμε να εργαστούμε χωρίς να «αποκλείσουμε την πιθανότητα ότι η δημιουργικότητα μπορεί να παραχθεί με λιγότερο ιδιοκτησιακές μορφές συνθετικής ενέργειας»; (Kester 2011, σ. 36). Αυτό μπορούμε να το αποκαλέσουμε την *απο-οντολογικοποίηση της ιδιωτικότητας* μέσα στο αντικείμενο, μέσω μιας αλλαγής σε κλίμακα, χρονικότητα και δομή, και μιας παραίτησης από την απαίτηση να παράγουν οι καλλιτέχνες αντικείμενα ιδιωτικής κυριότητας. Φυσικά δεν είναι πολύ ελκυστικό, αλλά από την άλλη σπάνια οι διαδικασίες παραγωγής της πολιτικής είναι.

Βιβλιογραφία

- Gregory Sholette, *Dark Matter: Art and Politics in the Age of Enterprise Culture*, Pluto Press, 2010.
- Andrew Glyn, *Capitalism Unleashed: Finance, Globalization, and Welfare*, Oxford University Press, 2006.
- Zygmunt Bauman, *Collateral Damage: social inequalities in a global age*, Polity Press, 2011.
- Slavoj Žižek, *Living in the End Times*, Verso, 2011.
- Hito Steyerl, «Politics of Art: Contemporary Art and the Transition to Post-Democracy», στο περιοδικό *e-flux*, τχ. 21, 2010 <https://www.e-flux.com/journal/21/67696/politics-of-art-contemporary-art-and-the-transition-to-post-democracy/>
- Grant Kester, *The One and the Many*, Duke University Press, 2011.
- Jacques Rancière, *The Politics of Aesthetics*, Bloomsbury Academic, 2013.
- Jacques Rancière, *The Aesthetic Unconscious*, Polity Press, 2009.
- Chantal Mouffe, *The Democratic Paradox*, Verso, 2009.

H Andrea Phillips είναι κριτικός και θεωρητικός τέχνης. Είναι, επίσης, καθηγήτρια και διευθύντρια του BxNU Research Institute του Πανεπιστημίου Northumbria.

Andrea Phillips

ART AS PROPERTY

Introduction: auratic being/property being

What type of property is a contemporary art object? Clearly it is an object that may be bartered, and in one sense this is how we understand both its status as property and its value. But it is also clear that an art object is usually understood to have value in different ways, ways that differ or displace their value in terms of simple barter. Here I will argue that the ways in which art's transaction value shifts from one form of contemporary barter (call it exchange value) to another (call it auratic or mystic value) makes it a special kind of property. This is not to mistake the fact that all commodity form barter works within a framework of mysticism and displacement, nor to suggest that the pricelessness of art is totally distinct from other luxury goods that are regularly exchanged for undisclosed (or proxied) sums. But I will argue that art both condenses and mystifies its transaction as property, and as such is inventive of further forms of capital development.

The mystery of value is a common attribute of all property when it comes to the moment of exchange (the moment at which a thing's property status becomes available to speculation) in the sense that the cloaking of value – its fictionalisation – is always a mechanism of barter. But art's mysterious value – its pricelessness – is significant due to the fact that it serves to remove the image or object from any comparison with other types of property, other types of trade. Such distancing

from the commonality of pricing is deeply embedded in the culture of artistic production, the ways in which artists are educated, made and perceived, and in the commercial and nominally public institutions that have developed to support it. So deep is this embedding that it is almost impossible to imagine an artistic social and institutional structure in which the image or object produced is understood as generative of other forms of property, other forms of trade and exchange (many artists have attempted this but rarely survived in the artistic economy without the production of some form of auratic and exclusive by-product). In a bid to begin to unpick the financial relations of art objects to this embedded history of mystic valuation, here I would like to draw attention to three things. First, the fact that art is in fact property, though naming it as such contravenes a set of ethical and aesthetic barriers to the understanding of it as such. Secondly, that if art is property, it must fall prey to the same political and financial contradictions of property that other property forms fall prey to – fluctuations in value, barter, speculation – all of which undermine the idea of priceless auratic value. Thirdly, that the structure of the art market is specifically designed to put space between these two concepts (art as property and art as priceless). Whilst it is true that there is an increasing amount of speculative art devices available for those that seek to profit by art as an investment class, the vast majority of the art world, its exhibition circuits, events and even fairs, is designed to protect the artwork from indiscrete speculation. All of which seems to suggest that the whole schema of art trade – its population of gallerists, collectors, sponsors, conservators and makers – is structured so as to propose one ontological form over another; *auratic* (priceless, profound, transcendental) being over *property* (priced, manufactured, limited) being.

Property here will be understood primarily in terms of the status implied by an economic transaction (whether that be direct – through the artist – more commonly, indirect – through a dealer or the auction room – or deferred financially and semantically through inheritance, patronage or other forms of gifting). Property is the object owned through such economic transaction. Whilst we rarely approach contemporary art as property – indeed we are conditioned to understand art as something very much other than property – it is structured as property at its dogmatic and often withdrawn core. The withdrawing of art as economic property is one of its central attributes. This veiling is a major success story of contemporary art's distributive franchising mechanism and has successfully installed itself as a global support structure employing many people and contributing significantly to local, art as property national and transnational cultural industries, all of which are reliant on attributing non-property based values to contemporary art (creativity, significance, vitality, impulse, subjective expression etc.). As artists – as all of us involved in the various levels of artistic production, from curators to gallery owners and academics – produce forms of work that are critical of the system in which we find ourselves, we need to work out how exactly we can carry on 'biting the hand that feeds us' and how much we need to deal with the far more troubling relation

between the veiling of art as property under the mystique of creative priceless-ness and the social world that often provides art's content. If art is property, how does it contribute to a broader set of cultural and economic concerns regarding assets as a key element of financial capitalism? If contemporary art succeeds in disguising its property-ontology, how does its economic system mimic the larger one in which it is contained, and how can we contemplate the relationship between the art market and that broader site of mystic profit-making: financialisation?

But, first, a clarificatory note on the contemporary art image or object: here I am claiming all forms of recent and contemporary art are property, and that this covers all forms of artistic production, however distributed and/or ephemeral. All forms of contemporary art – paintings, sculptures, installations, performances, eroding objects, caucuses devised as art, lecture-demonstrations by artists etc. – need to be understood as property. This is not withstanding the many artistic and academic arguments that have been produced to differentiate between these different forms of artistic production, in which a performance or installation is said to be un-commodifiable and non-reproducible due to its presentness, ephemerality or site-specificity, or in which an alternative or oppositional form of value is asserted. It seems to me that such attempts to protect forms against their commodity status, rather than slipping the noose of property ontology, simply add value. This can be seen, on one level, in the institutional scramble to reconstitute performance works from the 1950s and 1960s, to resuscitate, for example, early under-known actions by women artists within a feminist canon. Such gestures, whilst of great public and academic interest, create property, the exemplification of which can be seen as the residuals of such actions make their way into commercial gallery representation or auction house, often despite the artist's original intentions.

How might art be property?

(a) First, as a tool of transaction which involves the exchange of objects for money. Artists need to earn a living through some kind of financial transaction of their work (direct or indirect), and for many negotiating the ways this is done is a complex problem. A few contemporary artists sell their work directly to people but most attempt to get representation from a commercial gallery (see Sholette 2010). Artists, therefore, in making goods, however dispersed, make objects-to-be-owned; make property. A normal understanding of property would assume that in passing from the artist to the buyer (via the dealer) the property ownership is swapped in the exchange.

(b) But, secondly, art is understood to be owned by its author (the artist) in some form of perpetuity. This type of ownership is complex, and might be understood through psychoanalysis as well as through certain legal infrastructures (artists

resale rights are, for example, based on this premise).¹ Here, some form of ownership always stays with the artist, however many markets or trades the object passes through. The first and the second aspects of art property seem contradictory (how can an art object be owned by its author and sold on the market at the same time?) but in fact are useful aspects of the attribution of value – the artwork in question, in retaining an aura of ownership on the part of its author, even after an economic transaction of transfer of ownership has taken place, adds value. In some circumstances this aura of ownership is literalised in the form of instructions from the artist, passed on via the dealer or the auction house, as to the conditions of any sale (many artists and dealers have ‘blacklists’ of collectors who are not traded with on the basis of the liability that these people are likely to try and trade a work from the primary to the secondary market, a fact generally assumed to effect an auratic if not actual decrease in financial and reputational value).

(c) Thirdly, art is often thought to be the property of a museum or gallery where it is part of a permanent collection. When this museum or gallery is funded by the state it could be asserted that such a work is owned by the state, or, as is often suggested, held by the state in trust for the people. This third type of art property is a decreasing typology, and non-existent in many parts of the world. The fact that many such works are actually on ‘permanent loan’ (an obvious oxymoron) from collectors to galleries makes such an assertion of state beneficence complex. It is certainly the case that an increasing amount of staff time in major museums and galleries around the world is spent convincing collectors’ and patrons’ circles to donate, loan or fund the purchase of works to be displayed, often in return for the naming of a gallery or new museum wing. Here the terms of ownership are most confusing: what are the proprietary economics of ownership in a national gallery which is partially funded by the public purse, houses works donated by collectors (and increasingly frequently artists), for reasons of complex patronage (in which the donation may well be given in faith and commitment to, say, public education, but is also likely to increase the value of the artwork and thus the artist’s oeuvre exponentially)?

Interestingly, the very contradictions exposed by my rough description of art’s ambiguous but non-contractual senses of ownership, which in other markets might decrease value, actually increases the value of art objects. In fact, so important is the link between what we might call author-ownership, buyer-ownership and display-value in art that they are not to be parted without financial harm being done to the parties. The collector needs the artist to still ‘own’ the work in some way to retain its value-creating aura of authenticity and autonomy (both key terms

1 Introduced in 2006 in the European Union, Artists Resale Rights allow authors recuperation, under certain conditions and contexts, of a certain percentage of profit when their artworks are sold on after the first transaction via the dealer or auction house. See DACS website: www.dacs.org.uk/for-artists/artists-resale-right/in-detail.

in any property market). The artist needs to hold on to his or her ownership in order to secure his or her reputational and progressive valuation, a valuation that is increased by the collector's ownership of the object-image in question, but also needs to be paid for the work and to thus enact a property exchange. The gallery or museum director needs the value of the work to be retained in order to balance the financial ecosystem of public/private financing that is now the basis of the vast majority of contemporary display structures.

Why does property ownership matter?

Contemporary capitalist ideology is based on the construction of surplus value through the cheap labour of many returned as profit for a few through property ownership. That property may be a house, a patent, a company listed on the stock market, a copyright or an art object. All of these things should be considered objects, however speculative or illusory they might initially seem on the basis that they each have an ontological foundation in the making and transaction of things, things whose materiality is variously dispersed or strategically ignored. At base is an ontology of objects that are marked through their being possessed, through their destination as owned ('commodities') and through their value transformation through ownership ('commodification'). Property ownership matters because it is the mechanism through which financial transactions are made both in general and on the art market.

What Andrew Glyn has called 'unleashed' capitalism in differentiation to the Keynesian system of social or 'leashed' capital is the mechanism that makes the art market thrive: speculation, risk and the build-up of increasingly precipitous financial devices structured into daily life, globalisation of trade and labour, lack of security, opportunism, non-fixed, deterritorialised activity, cognitive capital, precarity, fragmentation etc. (see Glyn 2006). These mechanisms are not simply used to make the art market function, thereby using objects made by artists to increase profit through a baroque and often confusing trading system; they also become embedded in artworks as ontological and aesthetic frameworks. The attributes we value *most* in artworks are precarity, deterritorialisation, transitivity, dispersion: the very principles that are valued by the art market. These tropes become definitional, reputational, value-adding. The market converts this value into price. But why pick out art property for particular critique? Because contemporary art objects not only mask their ontic privatisation generally through the art market's unregulated and precarious, unpegged 'priving' mechanism, but also through the very critique of this same system (Hyde 2010, 184). To illustrate this I want to contrast two objects, or rather one type of object used in two different ways. The object is a high definition television screen, and the use is first as the central element of a work by the artist Hito Steyerl and secondly as a looted

object. The theft of the latter was caught on CCTV during riots in the UK in the summer of 2011 and screened repeatedly in the media coverage that followed. The two contexts are interesting not simply owing to the fact that the high definition television has different functions within each, but because the contexts of these uses – an art gallery and a UK high street in the midst of recession – serve to highlight two connected concepts of property.

To start with the context of the UK riots: the riots in London, Manchester, Birmingham and elsewhere in the UK in the summer of 2011 were not organised by articulate and collectivised activists and protesters, yet they were equal in political importance to those occupations of Wall Street, the London Stock Exchange and the Amsterdam Beurs, as well as many other places, that began in the autumn of the same year. What struck many commentators was the fact that, when asked why they were looting and burning their own neighbourhoods the rioters did not respond with clear anti-government or anti-consumerist statements. Rather, they did not express themselves verbally, but did so through the actions of destruction aimed at raiding local shops and through the goods that they were taking: television screens and music systems, branded trainers, cigarettes, alcohol and soft drinks etc. (i.e., luxury goods and goods of immediate gratification). Mirroring a povertystricken version of the antagonistic and public display of excessive wealth accumulation by bankers left uncorrected in the wake of the credit crisis, this riot was recognised by such commentators as Zygmunt Bauman as ‘a revolt of frustrated consumers’ and ‘the mutiny of the humiliated’. (Bauman 2011, unpaginated)

If the riots were not marked by a radical, transformative or revolutionary potential, as many have pointed out, then what were they expressing? For Bauman, the link between the riots and the increased residualisation of social property in inner cities was clear:

Segregation and polarization in the cities is today the result of a free and politically uncontrolled play of market forces; if the state policy makes its contribution, then [it does so] only in the form of the governmental refusal to be bothered with the responsibility for human welfare and its decision to ‘contract it out’ to private capital. (Bauman 2011, unpaginated)

Slavoj Žižek also diagnosed the riots as a symptom of capitalist ideology:

As with the car burnings in the Paris banlieues in 2005, the UK rioters had no message to deliver. [...] This is why it is difficult to conceive of the UK rioters in Marxist terms, as an instance of the emergence of the revolutionary subject; they fit much better the Hegelian notion of the ‘rabble,’ those outside organized social space, who can express their discontent only through ‘irrational’ outbursts of destructive violence – what Hegel called ‘abstract negativity’. [...] On British streets during the unrest, what we saw was not men reduced to ‘beasts,’ but the

stripped-down form of the 'beast' produced by capitalist ideology. (Žižek 2011, unpaginated)

Here we might understand that what both confused and titillated most Marxist sociologies and philosophies of the riots was the fact of *incorporation* demonstrated by the rioters. Rather than reject capital and its objects, here were people identifying with capital and its outward signatures. Instead of rejecting or recognising the relation between local and global infrastructures of capital production, rioters gorged upon them.

Two screens

The damage wrought by such capitalism in inner cities, as elsewhere, does not simply affect the quantity and quality of cheap housing provision for those unable to pay, but assaults the very core of the idea of property provision. People in the UK in the summer of 2011 not only demonstrated physically that we live in a world of private privilege in which their rights to civic space are increasingly eroded, and any commitment they might feel towards their community is undermined, but, in the form of their riots, acted out that privatisation with the destructive energy produced by its psychic affects. There are many things to say about these events, more than there is room for here, including their supposed depoliticised organisation via BBM, their relation to the increasing destabilisation of connected welfare state systems of support in poor and fragile neighbourhoods, and their chaotic and negated vitalism. But here I want to stress one important factor: these were riots about property, and also about property objects, from houses to Nike trainers. Without going to art school or doing a philosophy degree, these (mainly but not only) young people produced an aesthetic of property desire that exactly symptomatised what I want to describe of the art object – an aesthetic in which the primacy of the object's ontological status is marked through property, at once desirous and never entirely accessible, and, crucially, with no seeming alternative.

The wide-screen television looting, caught on camera and rapidly circulated, became emblematic of what many commentators deemed the looters' selfish sense of immediate gratification. Beneath even the most balanced reportage lurked an ethical assumption about what motivated the looting; if you are hungry you steal food, if you are bored and already over-endowed with welfare state benefits you steal television screens. Yet the object of the screen bears some scrutiny as a thing in itself. Apart from the fact that branded screens are of high social value, size means a great deal within a social milieu that increasingly evolves around not simply watching television but communicating through the screen in the form of gaming and social networking. These screens – in particular with their advanced digital technology – allow the user to connect to an often anonymous group of

other users as part of a dominant entertainment form (in which people collaborate on various game frames and formats not as makers but as collective and yet isolated users). The wide screens of the televisions are sleek, black, usually thin and minimal in design. Their size is dominant within the social space of the home (the living room, the bedroom, the kitchen – sometimes all three). They represent a huge social calibre; they confer reputational value on the owner.

In *Strike*, a short (28 second) video made in 2010, Hito Steyerl approaches a wide LCD screen mounted on a casing and breaks its surface with a hammer and chisel. Upon contact with the chisel the black screen immediately opens up to a dazzling array of colour lines. The work, which can be accessed in a few different forms, all around 30 seconds in duration, on YouTube, has also been displayed as an object (the broken screen mounted on a plinth). Steyerl's work reminds us of the physicality of the pixel through which we are so often transported to fantasies of capital and commodification. The act with which the work is made – the smashing of glass, the excessive destruction, mirrors that of the looters, except for the fact that, instead of smashing glass windows and vitrines to access fetishised objects (the acts of the looters), the artist here smashes the object of fetishisation – the television screen. The work also seems designed to communicate to us the art object's commodity status, and in this its inefficiency in broader terms of commodity transformation or redistribution. Yet lodged within the work is another type of fantasy wherein the artist produces an object that transcends through demonstrative critique the bounds of its own limited status. Another version of the work, *Strike II* (2012), has the artist and her daughter approaching the screen to smash it, at which point we begin to view the scene from the 'inside', from the point of view of the wounded screen as it were (a view that only reveals some fleshy colours confusingly arbitrary and quick). Steyerl, an articulate and provocative member of an increasingly concerned community of artists who understand all too well their location within a system of commodification, has written often and intriguingly about the possibility of becoming a pixilated image, of inhabiting and embedding herself through, and in, the technology that otherwise consumes us. Participation in/as the thing itself (rather than as a subject outside of the object) for Steyerl, opens up new forms of power:

To participate in the image as thing means to participate in its potential agency—an agency that is not necessarily beneficial, as it can be used for every imaginable purpose. It is vigorous and sometimes even viral. And it will never be full and glorious, as images are bruised and damaged, just as everything else within history. (Steyerl 2010, unpaginated)

On the one hand, Steyerl's description of this complete identification with the object – the television screen – and her attempts to describe or enact forms of inhabiting, becoming, the object, might be exactly what the 2010 rioters were doing when they were witnessed stealing televisions instead of promoting anti-capitalist

slogans. This negative vitality is what Steyerl is identifying, though ‘not necessary beneficial’ in the sense of a politics of subjective identification. On the other, the contrast between the two screens caught on camera, one posted by an artist on YouTube, the other from the CCTV screens of the shops and warehouses being looted (and later used as evidence in courts to prosecute as many participants in the riots as police were able to identify), is striking. To put it bluntly, one is deliberative and exceptional within its milieu, the other is dumb in both senses of the word; its critique only retroactively fitted by philosophers and social critics, none of whom shares the lifestyle of those looters in whose actions they attempt to identify a new type of political action, a new and highly ambivalent political subject.

In a sense, both artist and looter are caught in a trap set by the object, a trap with no way out. Within Steyerl’s attempt to reveal the ‘thingness’ of the object that produces images and at the same time speak from inside that site of pixilation itself there is a demonstration of the boundedness of art’s relation to the object. In the rioters’ looting there is an equal dependency, not simply on the flat screen television monitors and their promise of endless and fantastic seduction, but also on the necessity of possession and its interminable insatiability. Both are caught in the entrapment of property. Both are demonstrating its violence and its production of inequality.

Beyond the private object

If art produces property in its (tangible or intangible, individually or collectively authored) objects, however critical, then the simple thing to do is get rid of them, or to make them functional within a community of equals in which *authorship is not a key determinant of their function*. Grant Kester proposes that the answer (to the question of ‘how?’) lies in changing the relation between the object and its audience, and thus recalibrating what is supposed as artistic labour. Currently, he suggests, the artist’s labour ‘offers a model of authentic creativity defined in implicit opposition to the alienated labour of the market system. The artist’s labour, in the act of creation, marks an autonomous and free exercise of will, a beauty (or transgressive meaning) is extracted from the dross of quotidian reality’ (Kester 2011, 100–01). For Kester, this is not simply related to art in which the act of participation is paramount (the work he is most associated with as a writer) but to its extension as an object to be viewed in the gallery. Not only does the relation between object and viewer in the gallery or museum maintain the property relation, but it also keeps intact the subject–object relation that supports private property acquisition:

Property and, most importantly, the act of possession, emerged in the philosophy of the Enlightenment as one of the chief markers of legitimate subject status

– not merely the possession of property, but, more specifically, the faculty of possession, as it is exercised by the subject. [...] The essentially fluid, processual, status of bourgeois identity, and its dependence on a possessive relationship to the external world (and a competitive relationship to other subjects), introduces certain tensions around modes of collective or communal solidarity that might impinge on or restrict the expressive powers of the individual bourgeois subject. (Kester 2011, 107–09)

Kester's interest is in describing artistic projects that are more embedded socially and durationally in communities, wherein the artist loses some of this autonomy – or uses it contingently. This moves us partially towards a rejection of art property, but does not substantially constitute a complete rejection (Kester retains something of a special status for the skills of the artist). To give up the manufacture of the property-object means to redefine the role of the artist and his or her labour on structural terms. It also means a recalibration of what constitutes art's market; to question the ways in which the art market finds property value in the most dispersed and collaborative actions, and to then question the impetus for those actions and the need for them either to position themselves or be subsumed under the terminologies and typologies of contemporary art.

The de-ontologisation of privacy

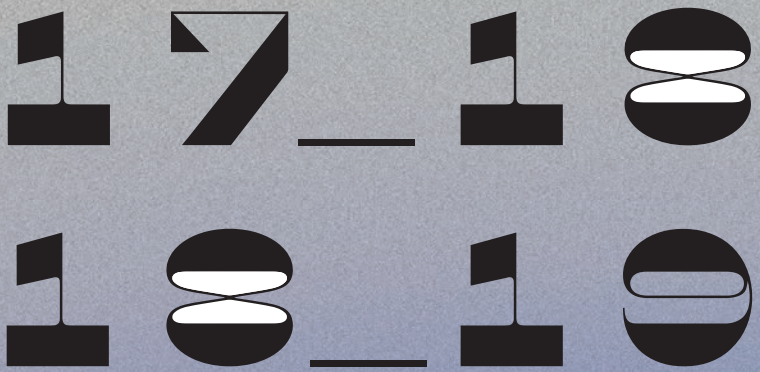
A final point might be to think through the concepts of contingency that artistic labour and its making of property hangs on to, and the methods through which political philosophy has in recent years devised mechanisms wherein art and its theorists have provided a critique internal to the object-subject property relations normalised by display habits, rather than external to this. In Chantal Mouffe's repositioning of the Aristotelian concept of agonism in which artists play their full part, for example, or in Jacques Rancière's concept of politics as an eventual and continuous disruption of policed order to which artworks contribute, we have systems that allow us to imagine art as a critical agent within society that either fails to grasp, or eschews, the need for an examination of the totality of art's structural reliance of an essential ontological division: art/not art; property/its lack (see Rancière 2013; 2009; Mouffe 2009). Whilst both theorists argue clearly for these mechanisms within the cultivation of a certain kind of democracy (broadly, open, social democracy modelled on a Habermasian logic of the public sphere as a zone of gathering and debating however critically), when they apply their ideas to art (or when we apply their ideas to art), they serve to sustain the model of the artist as a unique, singularised subject who is able to embody and perform this contradiction haptically, without rocking the economic foundations of the art market or disturbing its privatising ontology. How can we begin to work at a different temporal, spatial and social scale, eschewing privatisation

by resisting the formats through which privatisation occurs at the same time as using the collaborative and organisational skills so evident in the institutions of art that we establish and maintain? How can we work without 'foreclos[ing] the possibility that creative insight might be generated through less proprietary forms of compositional agency'? (Kester 2011, 36) We might call this the *de-ontologisation of privacy* in the object through a shift in scale, temporality and function, and a letting go of the requirement to produce private objects on the part of artists. It is of course not very seductive, but then processes of political production rarely are.

Bibliography

- Gregory Sholette, *Dark Matter: Art and Politics in the Age of Enterprise Culture*, Pluto Press, 2010.
- Andrew Glyn, *Capitalism Unleashed: Finance, Globalization, and Welfare*, Oxford University Press, 2006.
- Zygmunt Bauman, *Collateral Damage: social inequalities in a global age*, Polity Press, 2011.
- Slavoj Žižek, *Living in the End Times*, Verso, 2011.
- Hito Steyerl, 'Politics of Art: Contemporary Art and the Transition to Post-Democracy', in *e-flux journal* #21, 2010 <https://www.e-flux.com/journal/21/67696/politics-of-art-contemporary-art-and-the-transition-to-post-democracy/>.
- Grant Kester, *The One and the Many*, Duke University Press, 2011.
- Jacques Rancière, *The Politics of Aesthetics*, Bloomsbury Academic, 2013.
- Jacques Rancière, *The Aesthetic Unconscious*, Polity Press, 2009.
- Chantal Mouffe, *The Democratic Paradox*, Verso, 2009.

Andrea Phillips is a critic and theorist and Professor and Director of BxNU Research Institute, Northumbria University.

ΕΡΓΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
GRADUATES' WORKS

1. Dhigoj Jani

«ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ», 2018 / "UNTITLED", 2018

2. Lusha Erman

3. Αδαμοπούλου Μάνια / Adamopoulou Mania

4. Αλεξανδρή Αναστασία / Alexandri Anastasia

5. Αμπλιανίτη Στεφανά / Amplianiti Stefania

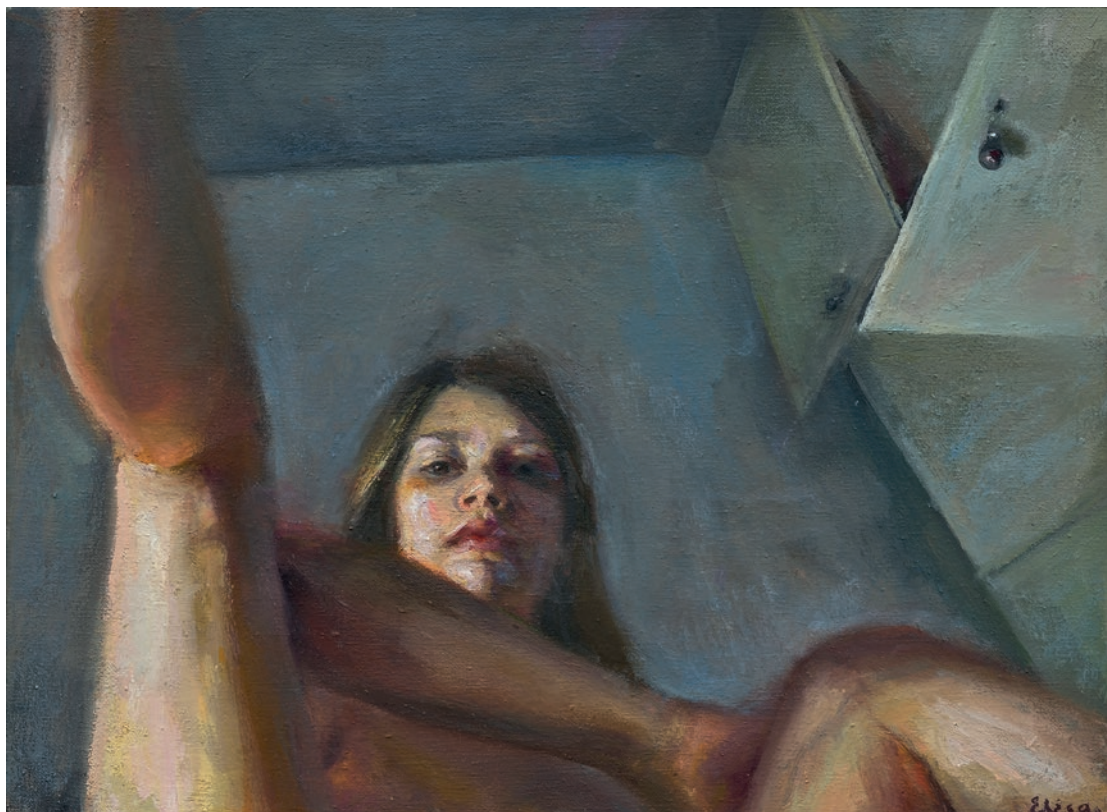

«ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ» ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, 2019 / "UNTITLED", PART OF THE INSTALLATION, 2019

6. Αναλύτη Νίκη / Analyti Niki

7. Αντύπα Ελέσα / Antypa Elesa

8. Ασημάκη Σπυριδούλα / Asimaki Spyridoula

9. Ασημίδης Γεώργιος / Asimidis George

10. Βάρθης Φώτης / Varthis Fotis

11. Βέμπος Ανδρέας / Vembos Andreas

12. Βερελή Ευγενία / Vereli Eugenia

13. Γερμακοπούλου Αγγελική / Germakoroulou Aggeliki

14. Γαλαμά Ειρήνη / Yalama Irini

15. Γιαννούτσος Γιάννης / Giannoutsos Gianni

16. Γκρίτζος Παναγιώτης / Gritzos Panagiotis

17. Γρανιτσιώτη-Μαθιανάκη Παναγιώτα (Ιώ) /
Granitsioti-Mathianaki Panagiota (Io)

18. Δεδούση Θεοδώρα / Dedousi Theodora

19. Δημακογιάννη Χριστίνα / Dimakogianni Christina

20. Δημοπούλου Ελένη / Dimoroulou Eleni

21. Διώτης Θωμάς / Diotis Thomas

22. Έξαρχος Νίκος / Exarhos Nikos

23. Ζάκκας Θεόδωρος / Zakkas Theodoros

24. Ζαραγκότας Δημήτρης / Zaragotas Dimitris

25. Ζαχαρή Νίκν / Zahari Niki

26. Ζερβού Ελένη / Zervou Eleni

27. Ζίγκκαρις Δήμητρα / Zigkaris Dimitra

28. Θεοχάρη Κωνσταντίνα / Theochari Konstantina

29. Θρασυβούλου Δέσποινα / Thrasyvoulou Despina

30. Ιακώβου Κωνσταντίνος / Iakovou Konstantinos

31. Ιωαννίδη Αλεξάνδρα / Ioannidi Alexandra

32. Ιωαννίδης Γιάννης / Ioannidis Giannis

33. Καΐρης Γιώργος / Kairis George

34. Καλαγκάτσος Δημήτρης / Kalagkatsis Dimitris

35. Καλλιαντάσης Λουκάς / Kalliantasis Loukas

36. Καλογεροπούλου Χριστίνα / Kalogeropoulou Christina

37. Καμπάσης Μινάς / Kampasis Minas

“01”, ΑΠΟΨΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, 2018 /
“01”, VIEW OF THE GRADUATING THESIS PRESENTATION, 2018

38. Καπέλη Λεωνί / Kapeli Leoni

39. Καραλής Ορέστης / Karalis Orestis

40. Καρβέλη Κάτια / Karveli Katia

41. Καρβούνης Βασίλης / Karvounis Vasilis

ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ «Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΔΥΣΑΡΜΟΝΙΑΣ», 2019 /
PART OF THE INSTALLATION "THE SYMPHONY OF DISHARMONY", 2019

42. Κατσαρού Νεφέλη Εκάτη / Katsarou Nephelē Ekati

43. Κατσαρού Ιόλη / Katsarou Ioli

44. Κηλανδώνη Δανά-Χριστίνα / Kilaidoni Danai-Christina

45. Κίπενή-Θαλασσινού Αικατερίνη-Ευμορφία /
Kipeni-Thalassinou Aikaterini-Evmorfia

46. Κοκαλάρι Κλειτία / Kokalari Kleitia

47. Κομιανού Κατερίνα / Komianou Katerina

48. Κομιώτης Νίκος / Komiotis Nikos

49. Κονταράτου Μαρκέλλα / Kontaratu Markela

50. Κοντονικολάου Γιώργος / Kontonikolaou Giorgos

51. Κοσμίδου Σοφία-Ρόζα / Kosmidou Sofia-Rose

52. Κουγιούφας Βασίλης / Kougioufas Vasilis

53. Κούζμιτσεβ Άντον / Kuzmychov Anton

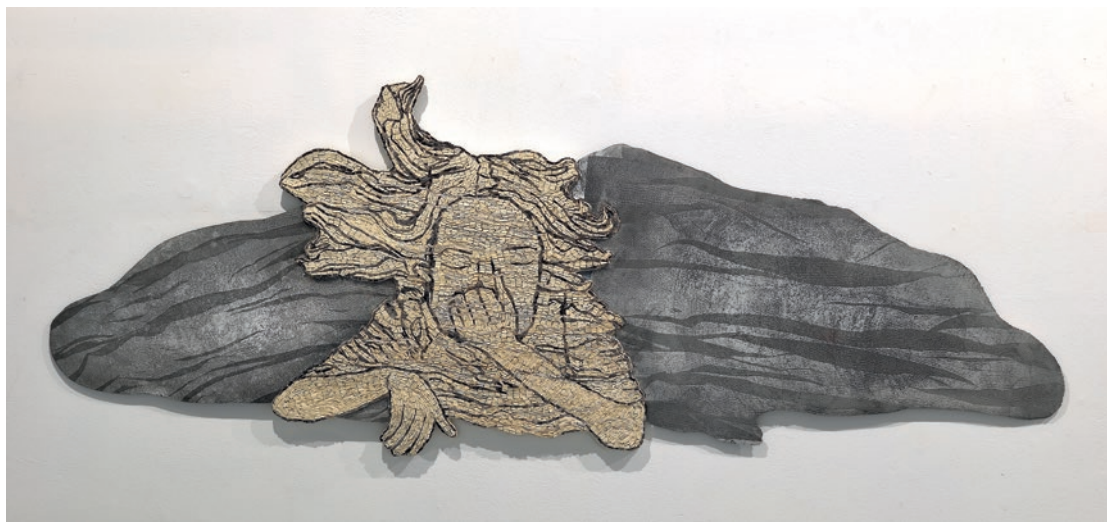
54. Κούκου Βασιλική / Koukou Vassiliki

55. Κρητικού Σεβαστή / Kritikou Sevasti

56. Κρικελλή Κοραλία / Krikelli Koralia

57. Κρικώνη Ελίζα / Krikoni Eliza

58. Κριτωτάκης Δημήτρης / Kritsotakis Dimitris

59. Κυριαζάτης Τηλέμαχος / Kyriazatis Tilemachos

60. Κυριακίδου Ηλιάνα / Kyriakidou Iliana

61. Κυριτσόπουλος Στέφανος / Kyritsoopoulos Stefanos

62. Κωνσταντίνου Μελίνα-Ανδριάνα /
Konstantinou Melina-Andrianna

63. Κώτσια Μαρία / Kotsia Maria

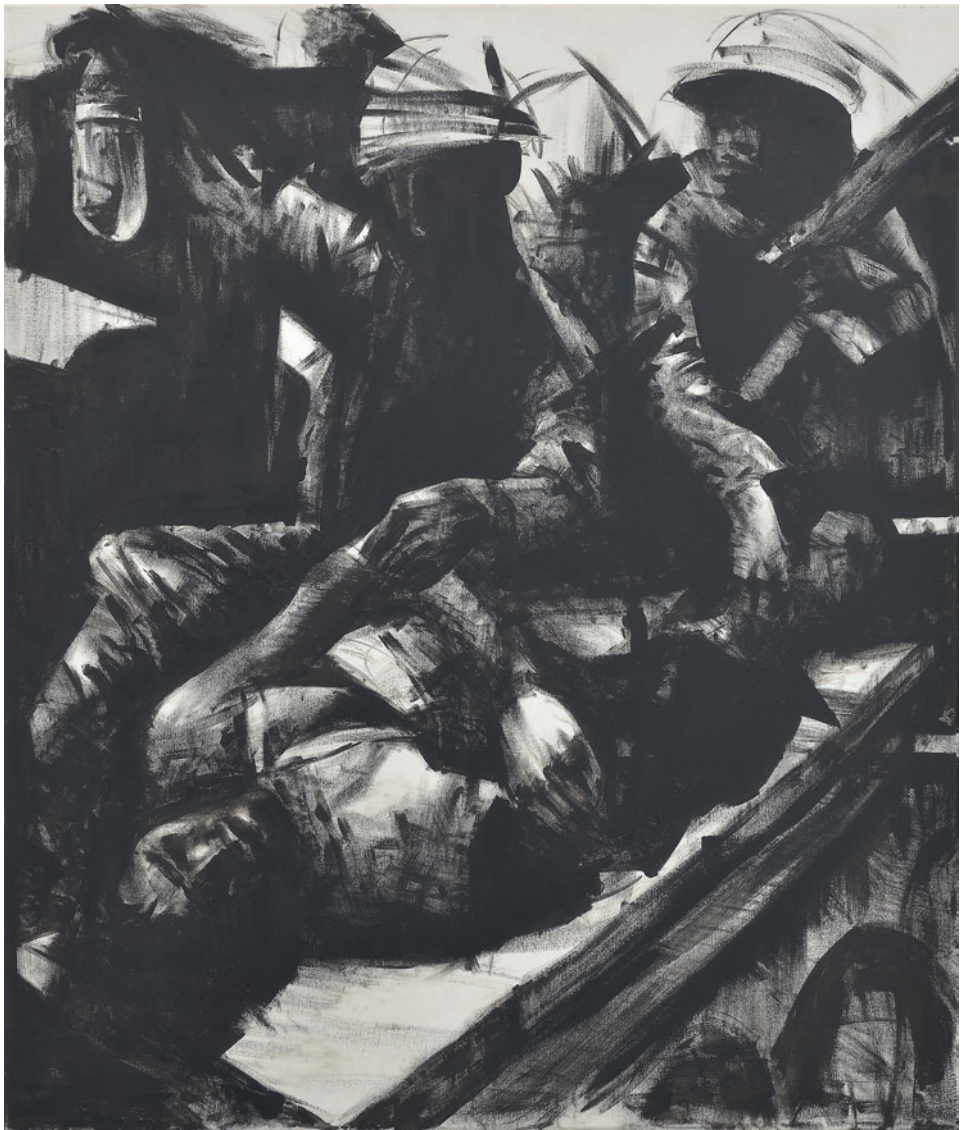
64. Λαδένν Σοφία / Ladeni Sofia

65. Λάμπρου Αναστασία / Lamprou Anastasia

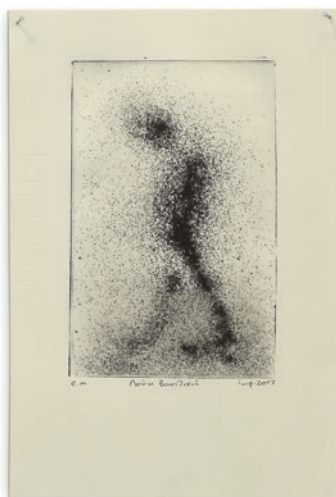
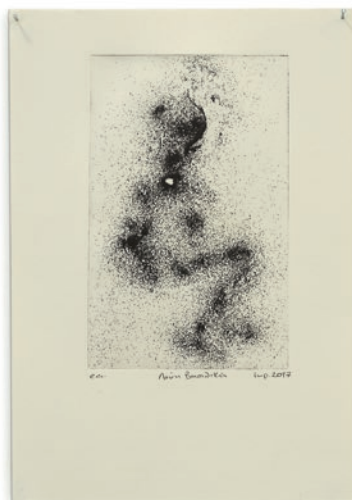
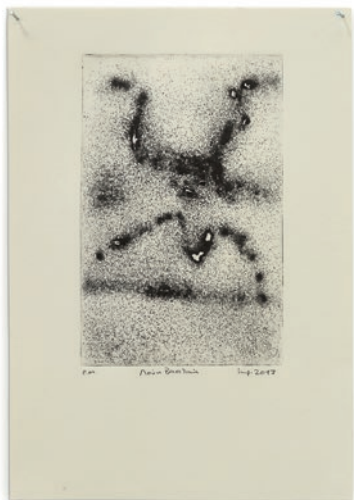

66. Λιανός Δημήτρης / Lianos Dimitris

68. Λούν Βασιλική / Loui Vasiliki

69. Λουλούδης Γιώργος / Louloudis George

70. Λύκουΐσις / Lykou Isis

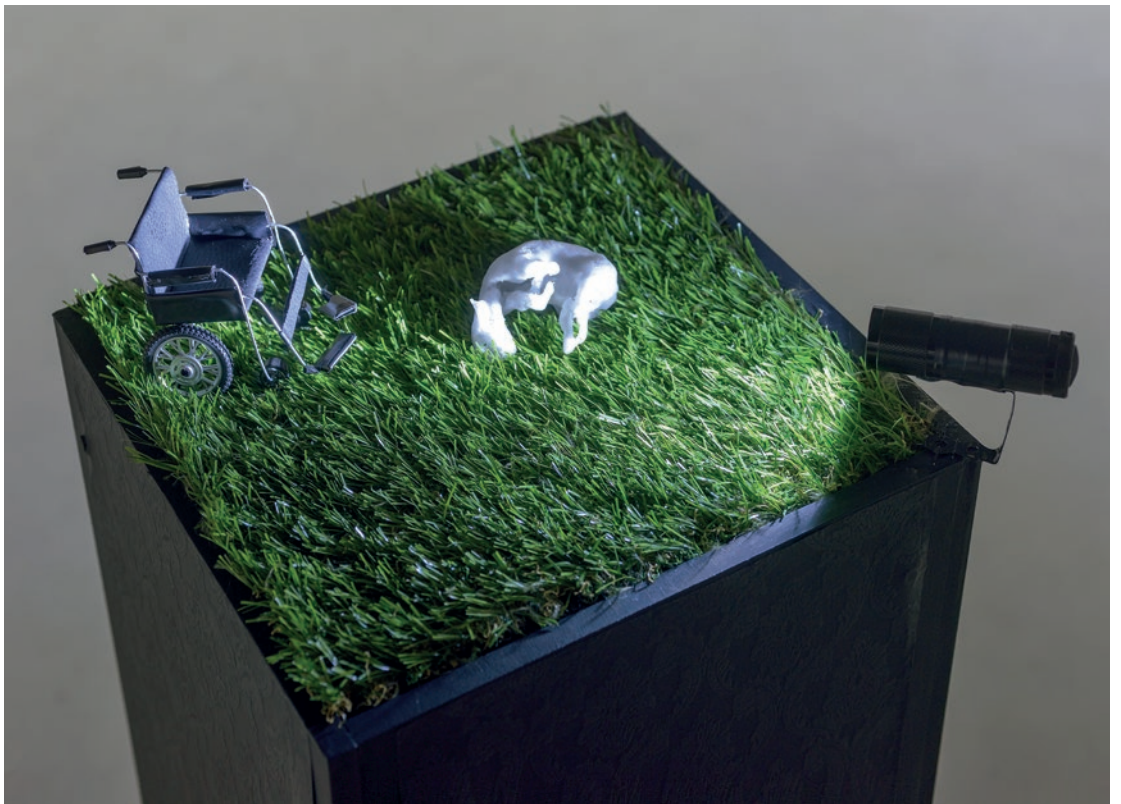
71. Λύμπουρα Μαρία / Lymboura Maria

72. Μάναλη Ελένη / Manali Eleni

73. Μάνουσα Μαρία / Manoura Maria

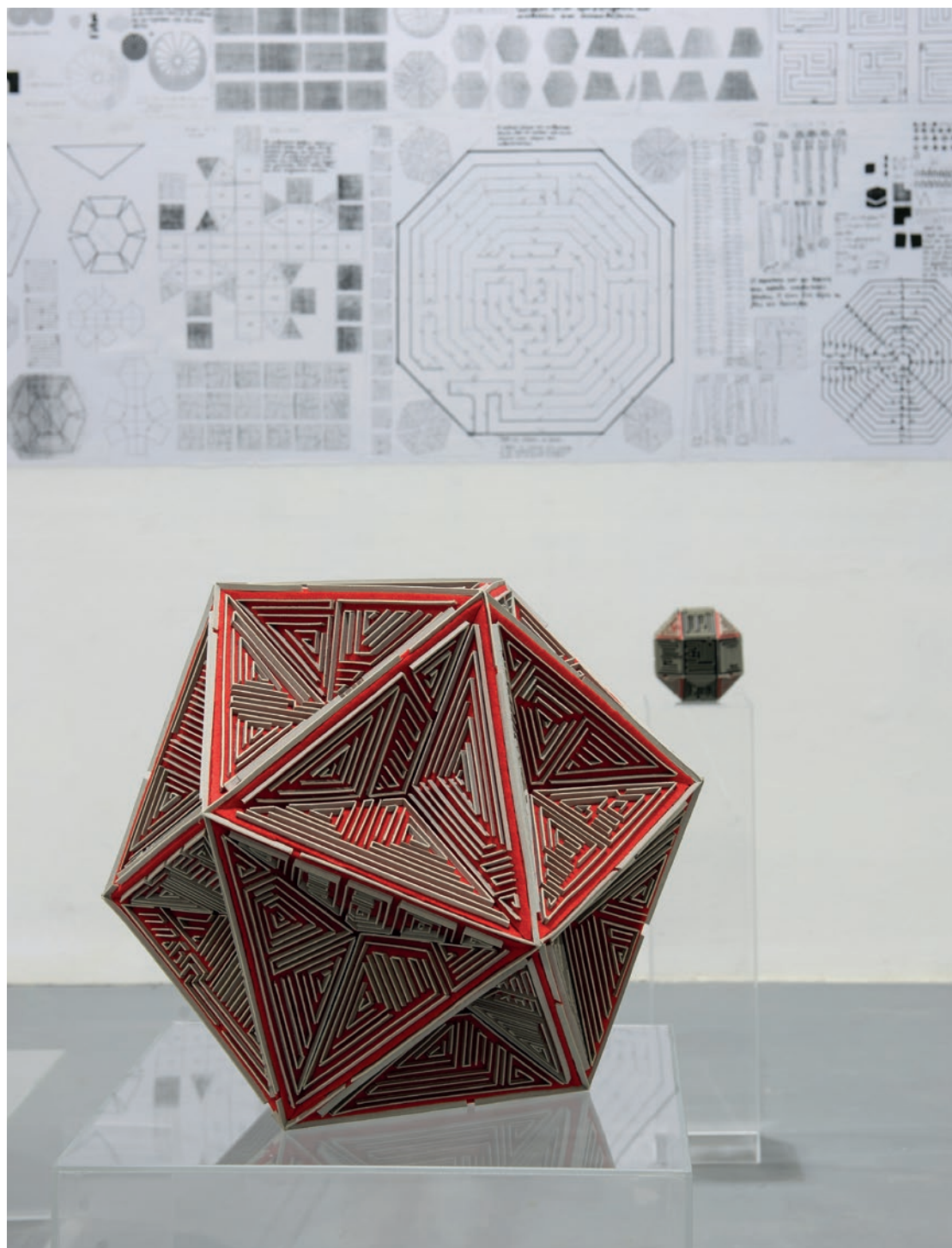

"NANA'S DREAM", 2018

74. Μαραβέλας Νεκτάριος / Maravelas Nektarios

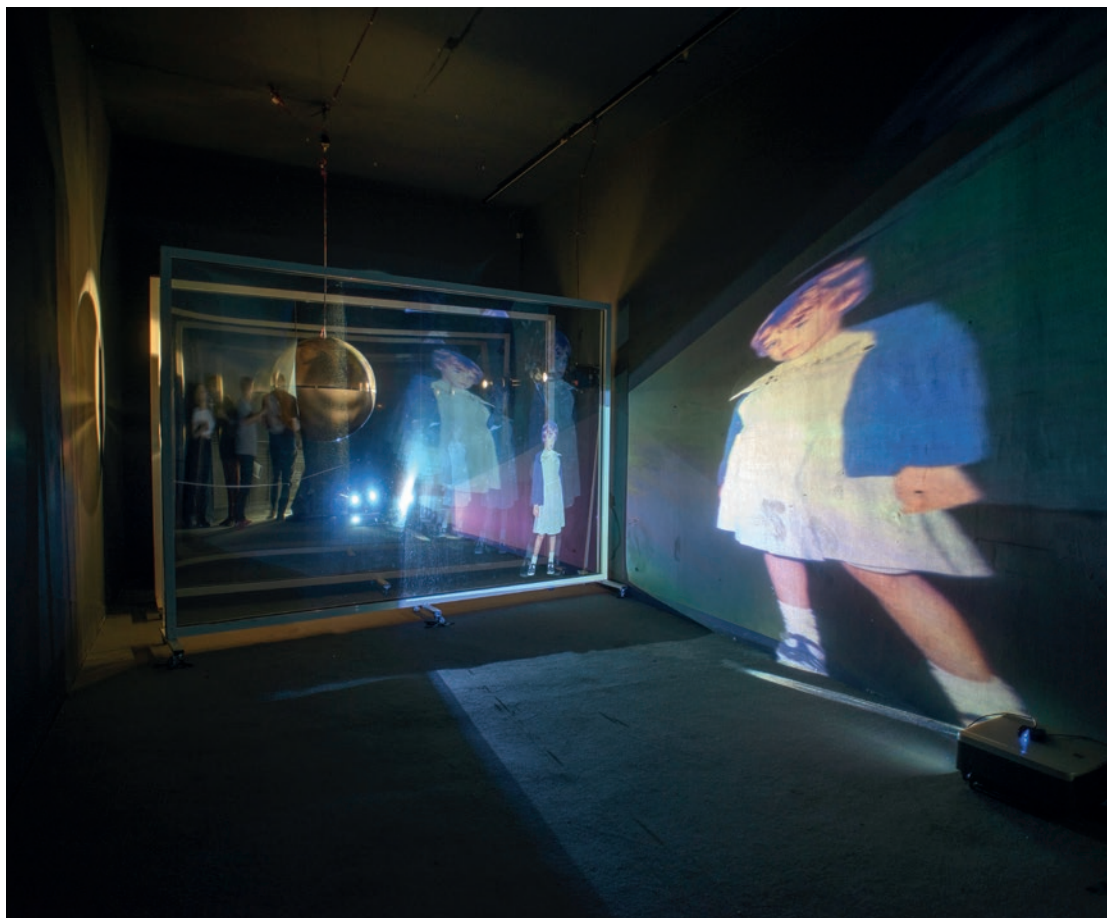
75. Μαραγκάκη Ελένη / Maragkaki Eleni

76. Μαργαρίτης Κωνσταντίνος / Margaritis Konstantinos

77. Μαρίνν Δήμητρα / Marini Dimitra

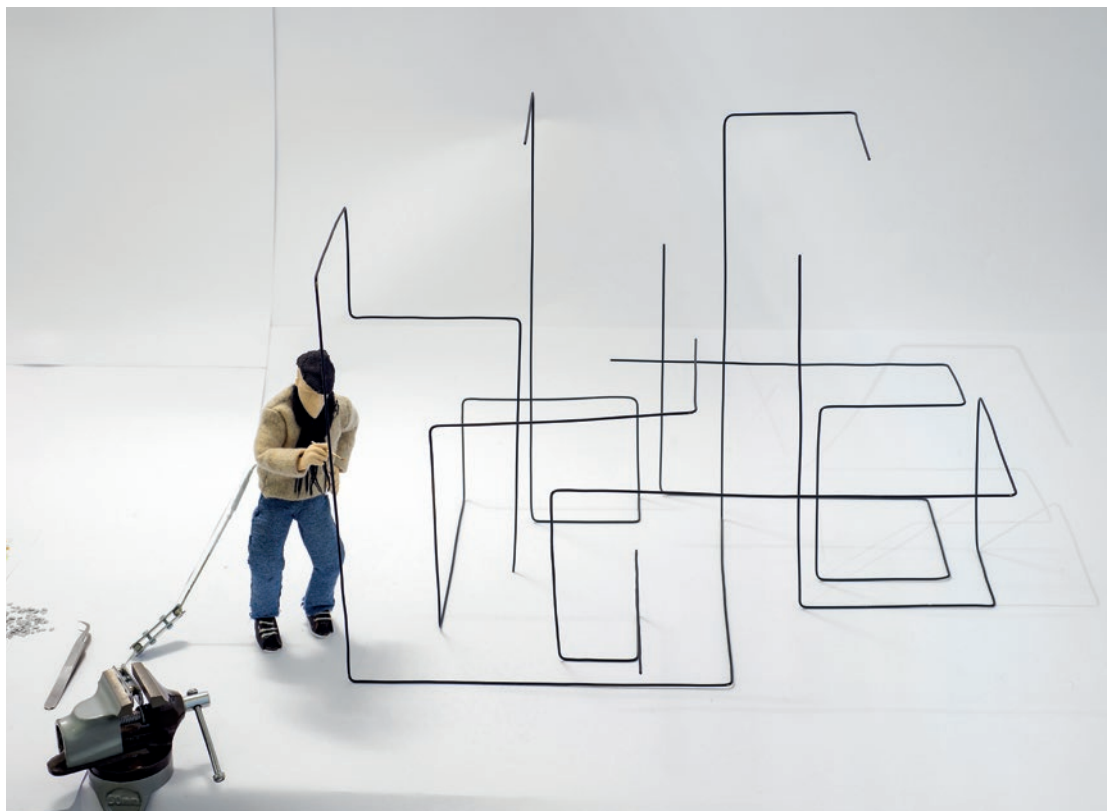
78. Μαρκουλιώτης Κωνσταντίνος / Markouliotis Konstantinos

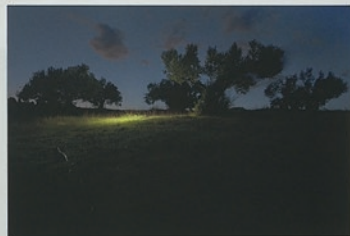
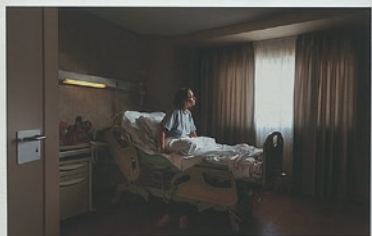
79. Μαρκοστάμου Ειρήνη-Φωτεινή / Markostamou Eirini-Fotini

80. Μαρμέρης Χρήστος / Marmeris Christos

81. Μαρούλης Ανδρέας / Maroulis Andreas

82. Μαχαιρίδη Ευστρατία / Machairidi Efstratia

83. Μερκούρη-Χατζηδήμου Πηνελόπη / Mercouri Penelope

84. Μίντυ Κατερίνα / Minty Katerina

85. Μιχοπούλου Ιωάννα / Michoroulou Ioanna

86. Μίχου Λαμπρινή / Michou Lamprini

87. Μνατσακινιάν Ειρήνη / Mnatsakanian Irini

89. Μουτσολάρι Κέβιν / Mucollari Kevin

90. Μπακάλου Κατερίνα / Bakalou Katerina

91. Μπάμπαλης Παναγιώτης / Bampalis Panagiotis

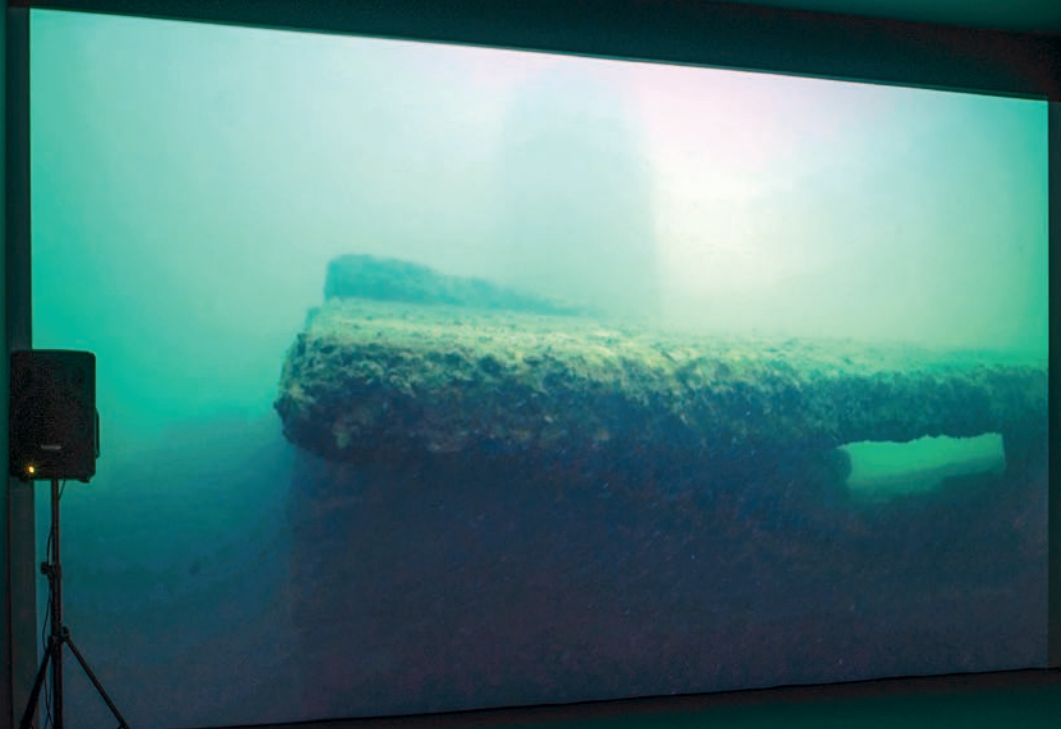
92. Μπαμπατσιάς Νίκος / Bampatsias Nikos

93. Μπέκου Καλλιόπη / Beku Calliopi

94. Μπισάι Ιώνιαν / Bisai Ionian

95. Μπογιατζή Ελένη / Bogiatzi Eleni

96. Μπούζα Γιώτα / Bouza Yiota

97. Μπουτσάι Κρίστι / Bucaj Christie

98. Μυλωνάς Αναστάσιος / Milonas Anastasios

"SPLIT IN SPACE PORTRAIT", 2019

99. Μωραϊτη Αιμιλία / Moraiti Aimilia

ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ "THE RIGHT TO BE EATEN BY THE WOLF-HAPPINK", 2018 /
PART OF THE INSTALLATION "THE RIGHT TO BE EATEN BY THE WOLF-HAPPINK", 2018

100. Νίκου Κωνσταντίνος / Nikou Konstantinos

101. Ντιούδη Αναστασία-Ειρήνη / Ntioudi Anastasia-Eirini

102. Ντόντη Βερενίκη-Άλκηστη / DONTI Vereniki-Alkisti

103. Ντούρας Αλέξανδρος / Douras Alexandros

104. Ντράσα Κίλντι / Drasa Kildi

105. Πανάγου Καλλιρρόν / Panagou Kallirroï

106. Παντελής Γιώργος / Pantelis Giorgos

107. Παπαδάκης Γιάννης / Papadakis Giannis

«ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ», ΑΠΟΨΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, 2018 /
"UNTITLED", VIEW OF THE GRADUATING THESIS PRESENTATION, 2018

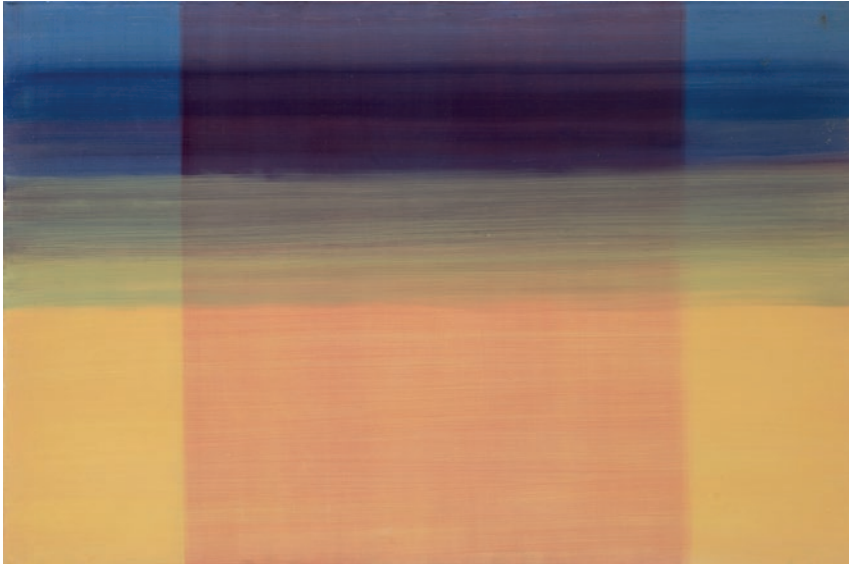
108. Παπαδόπουλος Λάζαρος-Φίλιππος / Papadopoulos Lazaros-Filippos

109. Παπαθανασίου Αργυρώ / Papathanasiou Argyro

110. Παπαθανασίου Ναυσικά / Papathanasiou Nausica

111. Παπαϊακώβου Ιωάννης / Papaiakonou Ioannis

112. Παππός Νεκτάριος / Pappas Nektarios

113. Παρασκευόπουλος Κυριάκος / Paraskenoroulos Kyriakos

114. Παρέ Χλόν / Pare Chloe

115. Πάσου Μελίνα / Passou Melina

116. Πατεράκης Τηλέμαχος / Paterakis Tilemachos

117. Πετρίδου Ελένη / Petridou Eleni

118. Πετρούτσου Μαρία / Petroutsou Maria

119. Πλατανιά Ελένη / Platania Lenia

120. Πολυδώρου Φωτεινή / Polydorou Fotini

121. Ραλλιάς Αργύρης / Rallias Argiris

122. Σεγγούνα Διονυσία / Seggouna Dionysia

123. Σκουλάκη Ηλιάννα / Skoulaki Ilianna

124. Σπερέντζου Κατερίνα / Sperentzou Katerina

125. Σταματάκης Γιώργος / Stamatakis George

126. Σταύρου Κωνσταντίνος / Stavrou Constantinos

127. Στεφανίτση Μαριάννα / Stefanitsi Marianna

128. Στέφου Μάιρα / Stefou Maira

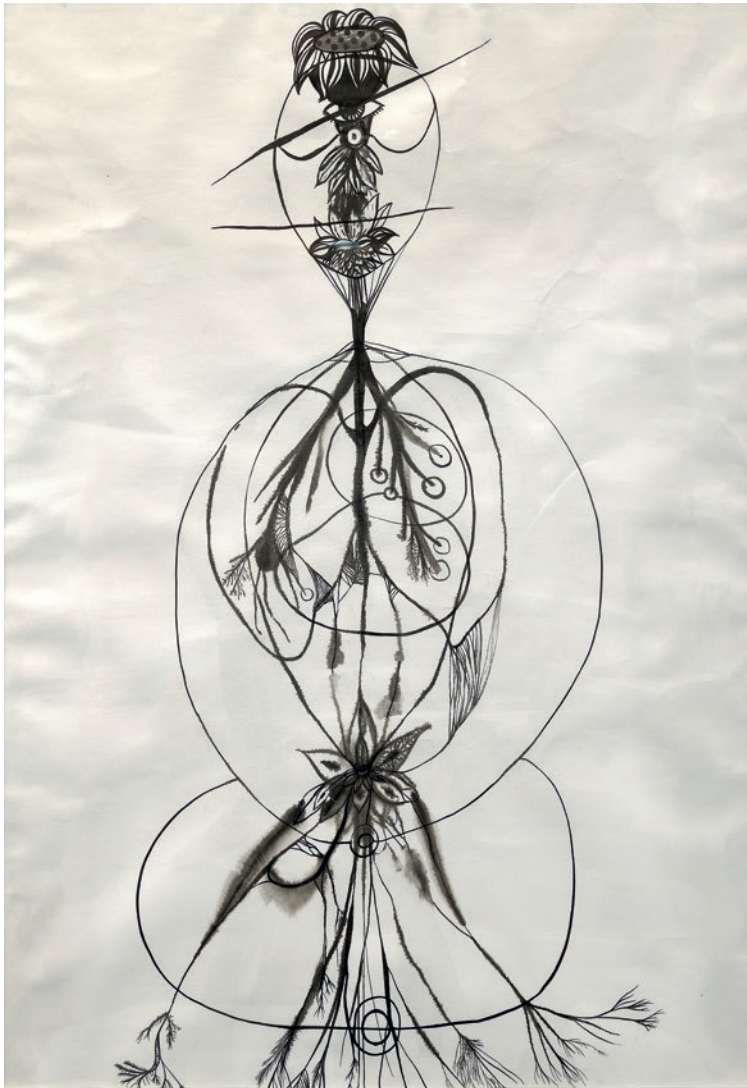
129. Στόγιας Βασίλης / Stogias Vasilis

130. Στρούλια Άννα / Stroulia Anna

131. Στρούμπου Αγγελική / Stroumbou Aggeliki

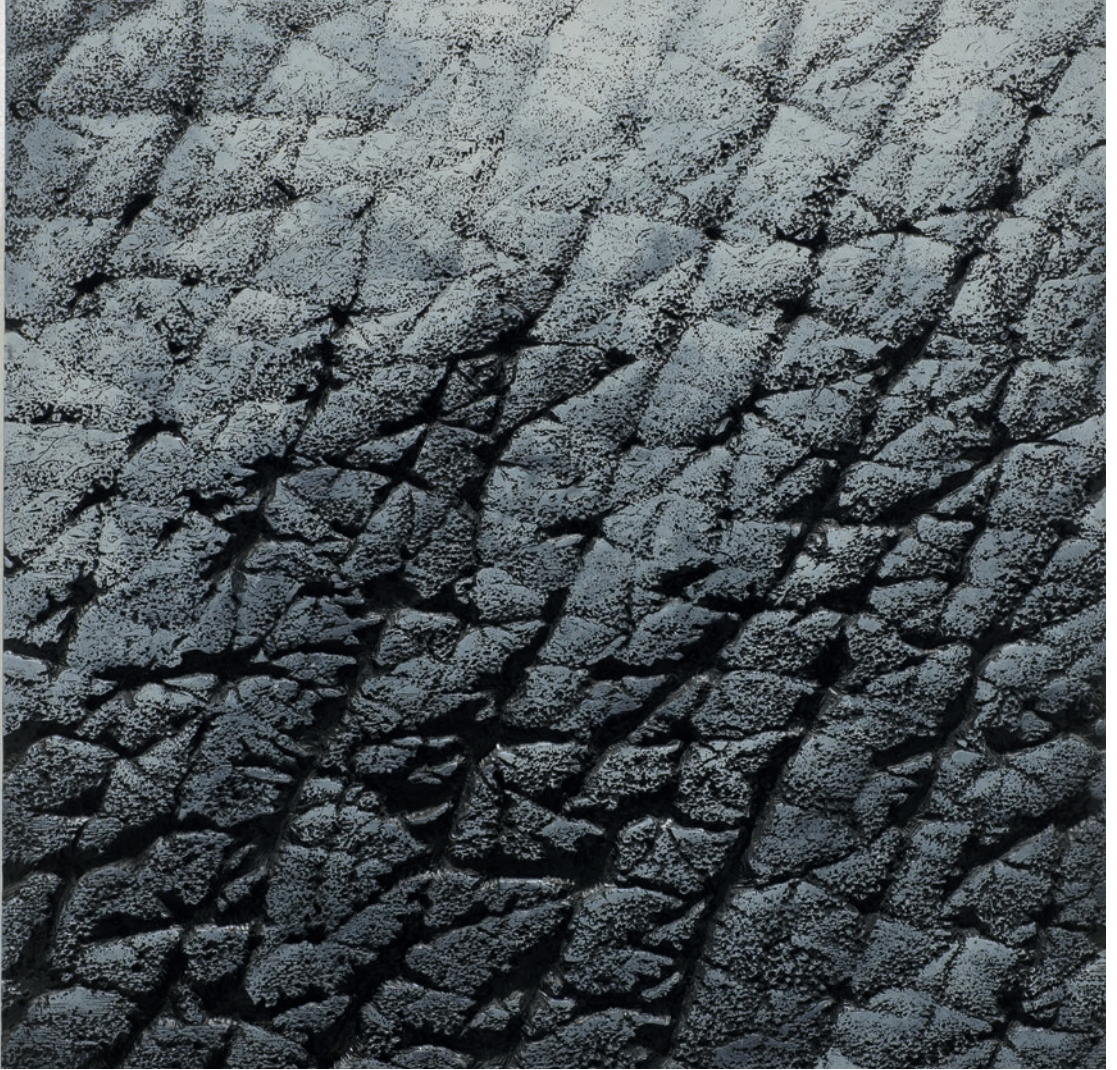
132. Στυλιανού Ισαβέλλα / Stylianou Isavella

133. Σωτήρης Αδριανός / Sotiris Adrianos

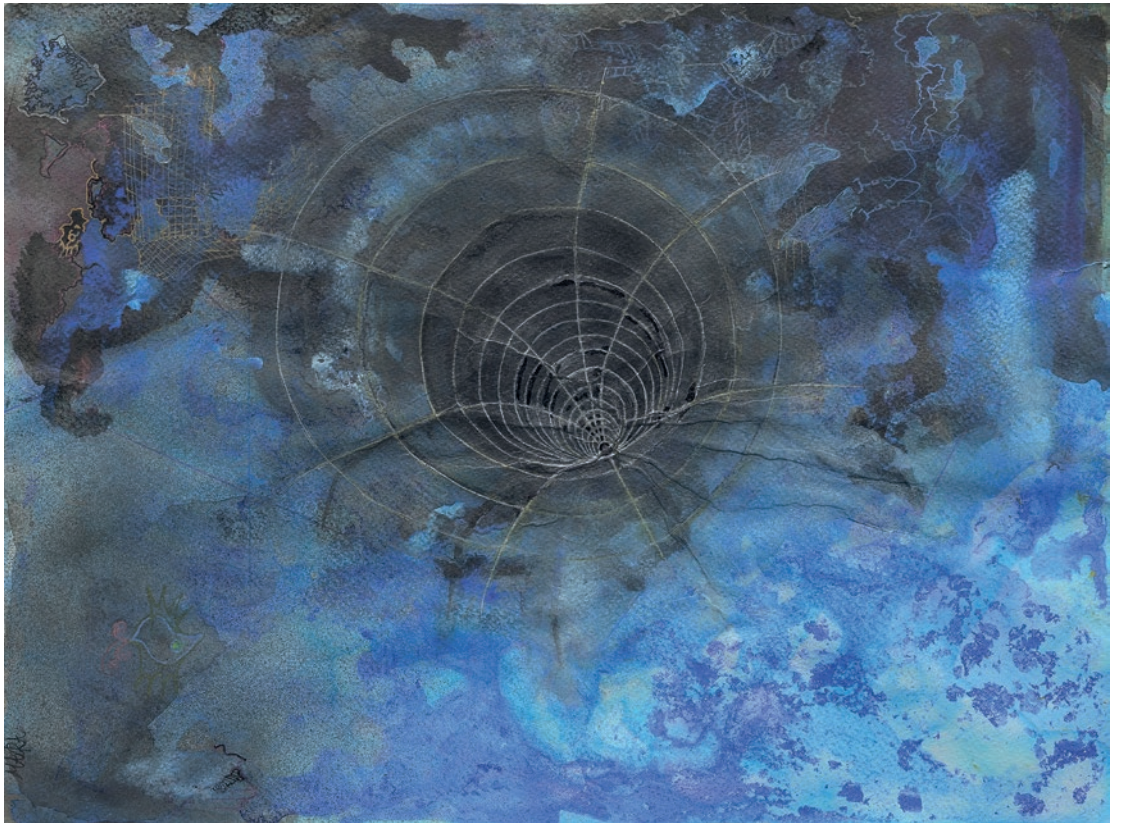
134. Σωτηρίου Γιάννης / Sotiriou Giannis

135. Ταμβάκη Άννα / Tamvaki Anna

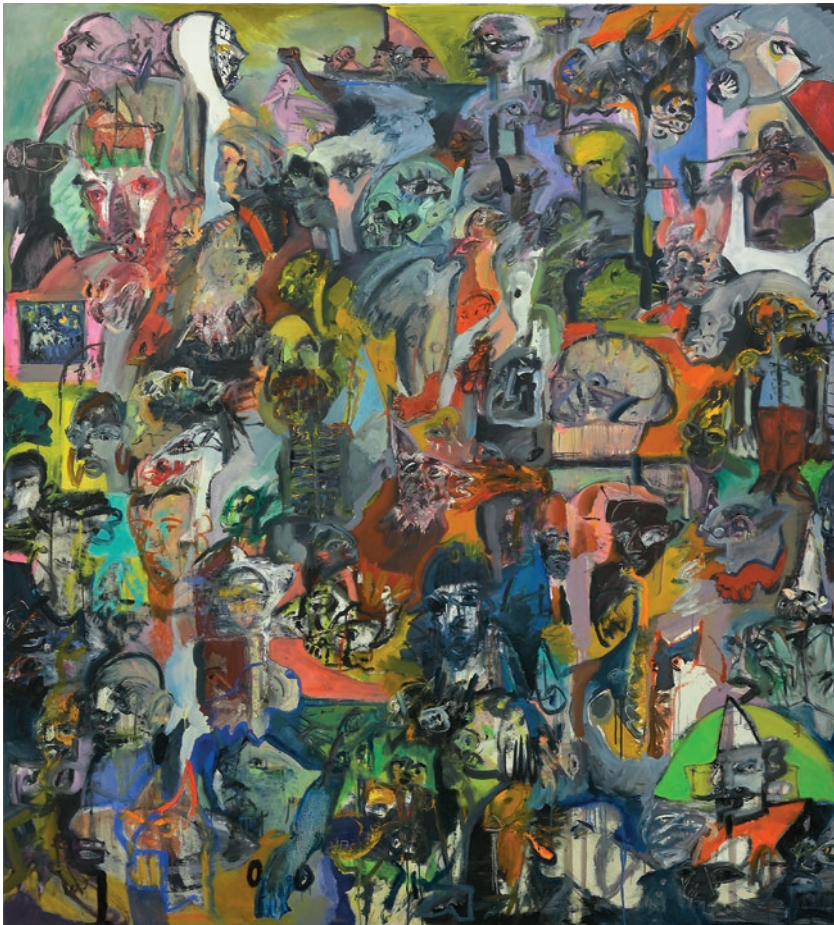

136. Ταφλαμπά-Κωστελίδου Μαρία / Taflamba-Kostelidou Maria

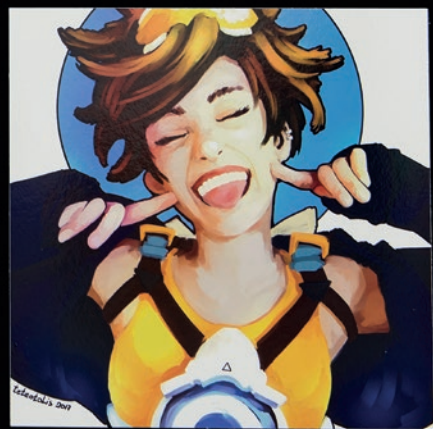

138. Τίγκιλη Μανταλένα / Tigkili Mantalena

139. Τόλης Θεόδωρος / Tolis Theodoros (Teteotolis)

140. Τρομπούκης Παντελής / Trompoukis Pantelis

141. Τσαμπή Ζαχαρούλα / Tsampi Zacharoula

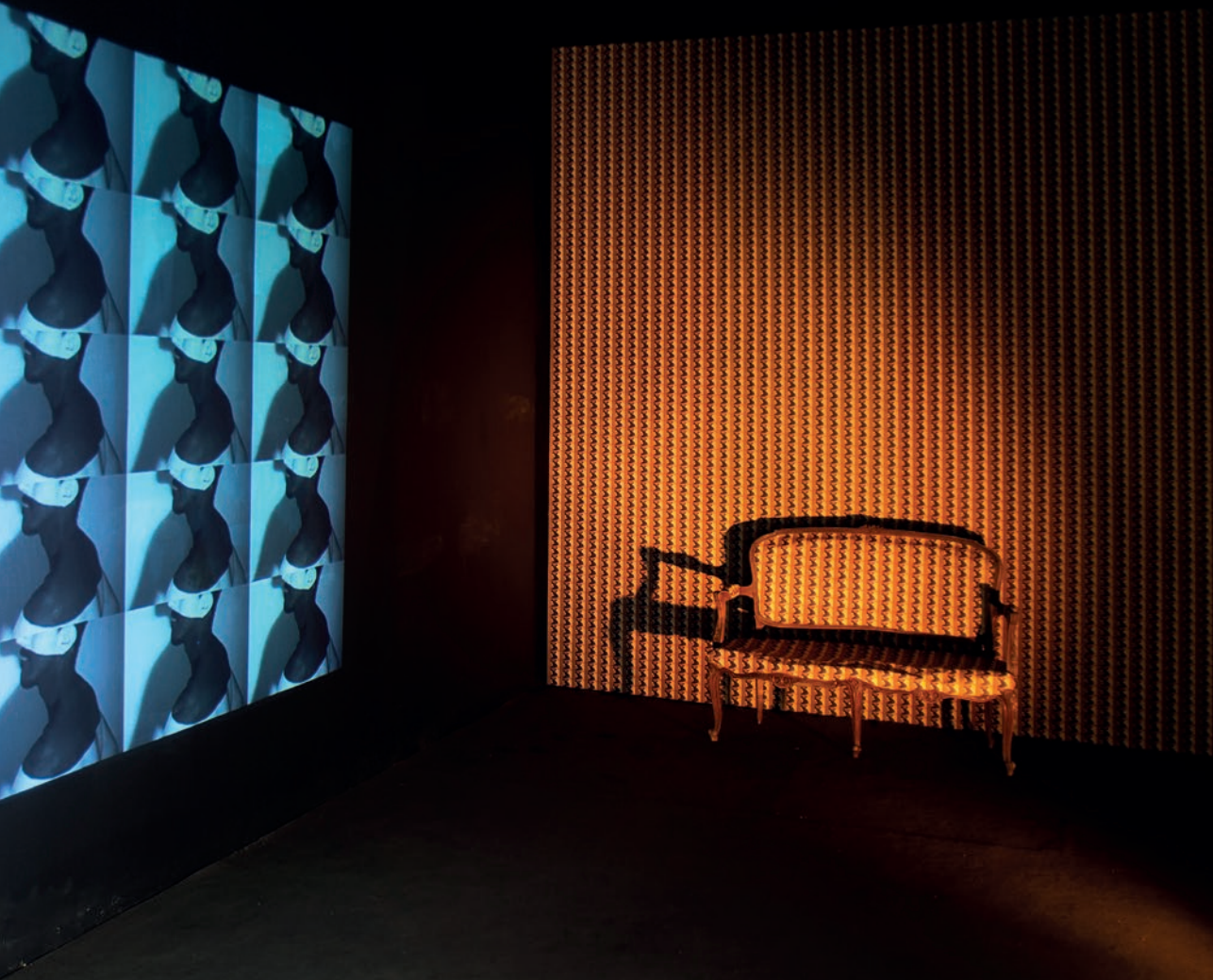
142. Τσέλιος Πανταζής / Tselios Pantazis

143. Τσοκόπουλος Βασίλης / Tsokoroulos Vassilis

144. Τσορδανίδη Αλεξία / Tsordanidi Alexia

145. Φιλιανού Μαρκέλλα / Filianou Markella

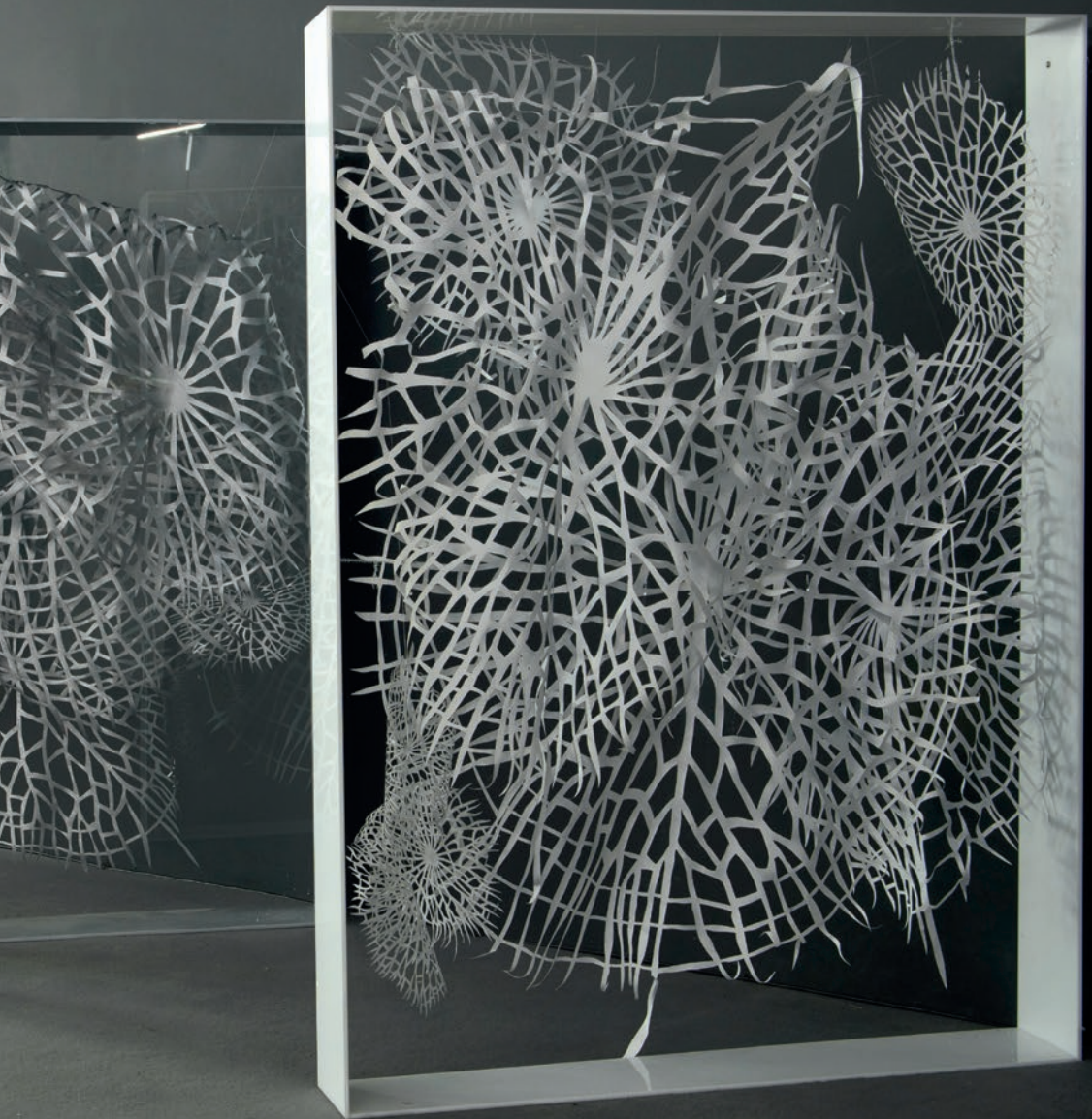
146. Φραγκεσκίδου Ελπίδα / Fragkeskidou Elpida

147. Φικιώρη Δάφνη-Ζωή / Fikiiori Dafni-Zoi

148. Φώτης Στάθης / Fotis Stathis

149. Χαρίτου Αλεξάνδρα / Charitou Alexandra

150. Χαρωνίτη Αριστέα / Charoniti Aristeia

151. Χατζημιχαήλ Ήλια / Chatzimichail Ilia

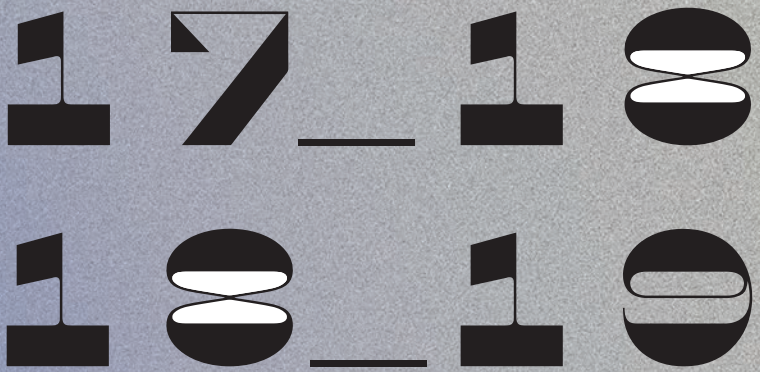

152. Χατζηκατζόγλου Μιθριδάτης / Chatzichatzoglou Mithridatis

153. Χοτζόγλου Βέρα / Chotzoglou Vera

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
GRADUATES' BIOS

1. Dhigoj Jani

Ο Jani Dhigoj γεννήθηκε στην Αλβανία το 1970. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Jani Dhigoj was born in Albania in 1970. He lives and works in Athens. He graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in September 2019.

2. Erman Lusha

3. Αδαμοπούλου Μάνια / Adamopoulou Mania

Η Μάνια Αδαμοπούλου γεννήθηκε στην Αθήνα. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΣΤ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Γιώργο Καζάζη, τον Ιούνιο του 2019.

Mania Adamopoulou was born in Athens. She lives and works in Athens. She graduated from the 6th Studio of Painting of professor George Kazazis, in June 2019.

4. Αλεξανδρή Αναστασία / Alexandri Anastasia

Η Αναστασία Αλεξανδρή γεννήθηκε στην Αθήνα το 1993. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Χαραλαμπίδη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Anastasia Alexandri was born in Athens in 1993. She lives and works in Athens. She graduated from the 2nd Studio of Sculpture of professor Nikos Charalampidis, in September 2019.

5. Αμπλιανίτη Στεφανία / Amplianiti Stefania

Η Στεφανία Αμπλιανίτη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1990. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Οκτώβριο του 2019.

Stefania Amplianiti was born in Athens in 1990. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in October 2019.

Email/site: Stefania.amplianiti@gmail.com
#stefaniaamplianiti

6. Αναλύτη Νίκη / Analyti Niki

Η Νίκη Αναλύτη γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Θ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Νίκο Ναυρίδη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Niki Analyti was born in Corfu in 1994. She lives and works in Athens. She graduated from the 9th Studio of Painting of professor Nikos Navridis, in September 2019.

Email: founinicky@hotmail.com

7. Αντύπα Ελέσα / Antypa Eleasa

Η Ελέσα Αντύπα γεννήθηκε στην Αθήνα το 1990. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το

Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Ιούνιο του 2018.

Elesa Antypa was born in Athens in 1990. She lives and works in Athens. She graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in June 2018.

Email: www.elesantypa.com

8. Ασημάκη Σπυριδούλα / Asimaki Spyridoula

9. Ασημίδης Γεώργιος / Asimidis George

Ο Γεώργιος Ασημίδης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1977. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΣΤ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Γιώργο Καζάζη, τον Ιούνιο του 2019.

George Asimidis was born in Athens in 1977. He lives and works in Athens. He graduated from the 6th Studio of Painting of professor George Kazazis, in June 2019.

Email: gassim3@gmail.com

10. Βάρθης Φώτης / Varthis Fotis

Ο Φώτης Βάρθης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1983. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Χαρακτικής, με καθηγητή τον Γιάννη Γουρζή, τον Σεπτέμβριο του 2015.

Fotis Varthis was born in Athens in 1983. He lives and works in Athens. He graduated from the 1st Studio of Printmaking of professor Giannis Gourzis, in September 2015.

Email/site: fvarthis@gmail.com
<https://www.behance.net/FotisVarthis>

11. Βέμπος Ανδρέας / Vembos Andreas

Ο Ανδρέας Βέμπος γεννήθηκε στην Ελλάδα το 1993. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Θ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Νίκο Ναυρίδη, τον Φεβρουάριο του 2020.

Andreas Vembos was born in Greece, in 1993. He lives and works in Athens. He graduated from the 9th Studio of Painting of professor Nikos Navridis, in February 2020.

Email/site: avembos@gmail.com
www.vembos.com

12. Βερελή Ευγενία / Vereli Eugenia

Η Ευγενία Βερελή γεννήθηκε στην Αθήνα το 1990. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Τρανό, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Eugenia Vereli was born in Athens in 1990. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Sculpture of professor Nikos Tranos, in September 2018.

13. Γερμακοπούλου Αγγελική / Γερμακοπούλου Aggeliki

Η Αγγελική Γερμακοπούλου γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης το 1983. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μάριο Σπηλιόπουλο, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Aggeliki Germakopoulou was born in Heraklion, Crete in 1983. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in September 2018.

Email/site: agg.germ@gmail.com/
<https://www.aggelikigermakopoulou.com/>

14. Γιαλαμά Ειρήνη / Yalama Irini

Η Ειρήνη Γιαλαμά γεννήθηκε στην Αθηνά το 1987. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Τρανό, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Irini Yalama was born in Athens in 1987. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Sculpture of professor Nikos Tranos, in September 2019.

Email: eirinigial@windowslive.com

15. Γιαννούτσος Γιάννης / Giannoutsos Giannis

Ο Γιάννης Γιαννούτσος γεννήθηκε στο Αγρίνιο το 1986. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούνιο του 2018.

Giannis Giannoutsos was born in Agrinio in 1986. He lives and works in Athens. He graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in June 2018.

Email/site: jgiannoutsos@gmail.com
giannisgiannoutsos.gr

16. Γκριτζος Παναγιώτης / Gritzos Panagiotis

Ο Παναγιώτης Γκριτζος γεννήθηκε στην Ελλάδα το 1990. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΣΤ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Τριαντάφυλλο Πατρασκίδη, το 2015.

Panagiotis Gritzos was born in Greece in 1990. He lives and works in Athens. He graduated from the 6th Studio of Painting of professor Lakis Patraskidis, in 2015.

Email/site: pgritzos@hotmail.com
gritzos.com

17. Γρανιτσιώτη-Μαθιανάκη Παναγιώτα (Ιώ) / Granitsioti-Mathianaki Panagiota (Io)

Η Παναγιώτα (Ιώ) Γρανιτσιώτη-Μαθιανάκη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1990. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Γιώργο Χαρβαλιά, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Panagiota (Io) Granitsioti-Mathianaki was born in Athens in 1990. She lives and works in Athens. She graduated from the 2nd Studio of Painting of professor George Charvalias, in September 2019.

Email/site: iw_magra@hotmail.com [instagram.com/io_granitsioti_mathianaki](https://www.instagram.com/io_granitsioti_mathianaki)

18. Δεδούση Θεοδώρα / Dedousi Theodora

Η Θεοδώρα Δεδούση γεννήθηκε στην Αθήνα το 1982. Ζει και εργάζεται στον Βόλο. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Τρανό, τον Ιούνιο του 2018.

Theodora Dedousi was born in Athens in 1982. She lives and works in Volos. She graduated from the 1st Studio of Sculpture of professor Nikos Tranos, in June 2018.

Site: <http://dedousidoraworks.blogspot.com/>

19. Δημακογιάννη Χριστίνα / Dimakogianni Christina

Η Χριστίνα Δημακογιάννη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1992. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Γιώργο Χαρβαλιά, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Christina Dimakogianni was born in Athens in 1992. She lives and works in Athens. She graduated from the 2nd Studio of Painting of professor George Charvalias, in September 2018.

Email/site: xrdimakogianni@gmail.com
<https://xrdimakogianni.wixsite.com/website>

20. Δημοπούλου Ελένη / Dimopoulou Eleni

Η Ελένη Δημοπούλου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1993. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούνιο του 2019.

Eleni Dimopoulou was born in Athens in 1993. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in June 2019.

Email: el3na_44@hotmail.com

21. Διώτης Θωμάς / Diotis Thomas

Ο Θωμάς Διώτης γεννήθηκε στο Αγρίνιο το 1986. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Β΄ και Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούλιο του 2019.

Thomas Diotis was born in Agrinio in 1986. He lives and works in Athens. He graduated from the 2nd and 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in July 2019.

Email/site: Thomas_di_@hotmail.com
[Instagram @diotis.thomas](https://www.instagram.com/diotis.thomas)

22. Ξεάρχος Νίκος / Exarhos Nikos

Ο Νίκος Ξεάρχος γεννήθηκε στην Αθήνα το 1970. Ζει και εργάζεται στην Πεύκη Αττικής. Αποφοίτησε

από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούλιο του 2015.

Nikos Exarhos was born in Athens in 1970. He lives and works in Pefki, Attica. He graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in July 2015.

Email/site: info.nikosexarhos@gmail.com
www.nikosexarhos.com

23. Ζάκκας Θεόδωρος / Zakkas Theodoros

Ο Θεόδωρος Ζάκκας γεννήθηκε στο Δίστομο το 1985. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Ιούνιο του 2018.

Theodoros Zakkas was born in Distomo in 1985. He lives and works in Athens. He graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in June 2018.

Email/site: tzakkas5@gmail.com
facebook: Ζάκκας Θεόδωρος

24. Ζαραγκότας Δημήτρης / Zaragotas Dimitris

Ο Δημήτρης Ζαραγκότας γεννήθηκε στον Τύρναβο το 1994. Ζει και εργάζεται στη Λάρισα και τη Ρόδο. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Γιώργο Χαρβαλιά, τον Οκτώβριο του 2018.

Dimitris Zaragotas was born in Tyrnavos in 1994. He lives and works in Larisa and Rhodes. He graduated from the 2nd Studio of Painting of professor George Charvalias, in October 2018.

25. Ζαχαρή Νίκη / Zahari Niki

Η Νίκη Ζαχαρή γεννήθηκε στον Πειραιά το 1965. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Γεώργιο Χουλιαρά, τον Σεπτέμβριο του 2014.

Niki Zahari was born in Piraeus in 1965. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor George Chouliaras, in September 2014.

Email: info@aquarellastudio.gr

26. Ζερβού Ελένη / Zervou Eleni

Η Ελένη Ζερβού γεννήθηκε στην Αθήνα το 1994. Ζει και εργάζεται στο Λονδίνο. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητές τον Γιώργο Λάππα και τον Νίκο Χαραλαμπίδη, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Eleni Zervou was born in Athens in 1994. She lives and works in London. She graduated from the 2nd Studio of Sculpture of professor George Lappas and professor Nikos Charalampidis, in September 2018.

Email/site: zervou.helen@gmail.com/
http://elenizervou.wix.com/elenizervou

27. Ζίγκαρις Δήμητρα / Zigkaris Dimitra

Η Δήμητρα Ζίγκαρις γεννήθηκε στην Αθήνα το 1991. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Τρανό, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Dimitra Zigkaris was born in Athens in 1991. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Sculpture, of professor Nikos Tranos, in September 2019.

Email: dimitrazigk@gmail.com

28. Θεοχάρη Κωνσταντίνα / Theochari Konstantina

Η Κωνσταντίνα Θεοχάρη γεννήθηκε στην Άρτα το 1983. Ζει και εργάζεται στην Αίγινα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούνιο του 2019.

Konstantina Theochari was born in Arta in 1983. She lives and works in Aegina. She graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in June 2019.

29. Θρασυβούλου Δέσποινα / Thrasyvoulou Despina

30. Ιακώβου Κωνσταντίνος / Iakovou Konstantinos

Ο Κωνσταντίνος Ιακώβου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1994. Ζει και εργάζεται στον Πειραιά. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μάριο Σπυλιόπουλο, τον Νοέμβριο του 2018.

Konstantinos Iakovou was born in Athens in 1994. He lives and works in Piraeus. He graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in November 2018.

Email/site: dinosiakovou@yahoo.com
www.instagram.com/ntinosstopmotion

31. Ιωαννίδη Αλεξάνδρα / Ioannidi Alexandra

Η Αλεξάνδρα Ιωαννίδη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1992. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Οκτώβριο του 2018.

Alexandra Ioannidi was born in Athens in 1992. She lives and works in Athens. She graduated from the 4th Studio of Painting, of professor Panos Charalambous, in October 2018.

Email/site: ioannidialexandra@gmail.com
instagram:@ioannidialexandra

32. Ιωαννίδης Γιάννης / Ioannidis Giannis

Ο Γιάννης Ιωαννίδης γεννήθηκε στην Κατερίνη το 1995. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΣΤ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Ιούνιο του 2019.

Giannis Ioannidis was born in Katerini in 1995. He lives and works in Athens. He graduated from

the 6th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in June 2019.

Email/site: giannisiwannidisk@gmail.com instagram: @ego_mime

33. Καίρης Γιώργος / Kairis George

Ο Γιώργος Καίρης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1988. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Τρανό, τον Ιούνιο του 2018.

George Kairis was born in Athens in 1988. He lives and works in Athens. He graduated from the 1st Studio of Sculpture of professor Nikos Tranos, in June 2018.

Email: kairisg@gmail.com

34. Καλαγκάτσος Δημήτρης / Kalagkatsis Dimitris

Ο Δημήτρης Καλαγκάτσος γεννήθηκε στον Πειραιά το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Χαρακτικής, με καθηγητή τον Ιωάννη Γουρζή, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Dimitris Kalagkatsis was born in Piraeus in 1994. He lives and works in Athens. He graduated from the 1st Studio of Printmaking of professor Gianni Gourzis, in September 2019.

Email/site: dimkalag@gmail.com
Dimitris Kalagkatsis.cargo collective

35. Καλλιαντάσης Λουκάς / Kalliantasis Loukas

Ο Λουκάς Καλλιαντάσης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1985. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μάριο Σπυλιόπουλο, τον Οκτώβριο του 2018.

Loukas Kalliantasis was born in Athens in 1985. He lives and works in Athens. He graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in October 2018.

Site: <https://loukaskalliantasis.pb.studio/>

36. Καλογεροπούλου Χριστίνα / Kalogoropoulou Christina

37. Καμπάσης Μηνάς / Kampasis Minas

Ο Μηνάς Καμπάσης γεννήθηκε στην Αντίπαρο το 1992. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Η΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Ζάφο Ξαγοράρη, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Minas Kampasis was born in Antiparos in 1992. He lives and works in Athens. He graduated from the 8th Studio of Painting of professor Zafos Xagoraris, in September 2018.

Email: minaskab@gmail.com

38. Καπέλη Λεωνί / Kapeli Leoni

Η Λεωνί Καπέλη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1986. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το

Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Ιούνιο του 2019.

Leoni Kapeli was born in Athens in 1986. She lives and works in Athens. She graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in June 2019.

E-mail/site: leoni.kapeli@gmail.com
www.leonikapeli.com

39. Καραλής Ορέστης / Karalis Orestis

Ο Ορέστης Καραλής γεννήθηκε στην Αθήνα το 1993. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Χαραλαμπίδη, τον Οκτώβριο του 2019.

Orestis Karalis was born in Athens in 1993. He lives and works in Athens. He graduated from the 2nd Studio of Sculpture of professor Nikos Charalampidis, in October 2019.

Email: orestiskaralis@gmail.com

40. Καρβέλη Κάτια / Karveli Katia

Η Κάτια Καρβέλη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1979. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Katia Karveli was born in Athens in 1979. She lives and works in Athens. She graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in September 2019.

41. Καρβούνης Βασίλης / Karvounis Vasilis

Ο Βασίλης Καρβούνης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1982. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Θ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Νίκο Ναυρίδη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Vasilis Karvounis was born in Athens in 1982. He lives and works in Athens. He graduated from the 9th Studio of Painting of professor Nikos Navridis, in September 2019.

Email/site: info@vasiliskarvounis.com
<http://www.vasiliskarvounis.com/>

42. Κατσαρού Νεφέλη Εκάτη / Katsarou Nephela Ekati

Η Νεφέλη Κατσαρού γεννήθηκε στην Αθήνα το 1985. Ζει και εργάζεται στην Πειραιά. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Τρανό, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Nephele Katsarou was born in Athens in 1985. She lives and works in Piraeus. She graduated from the 1st Studio of Sculpture of professor Nikos Tranos, in September 2018.

Email/site: nephelekatsarou@gmail.com
nephelekatsarou.wixsite.com/visual-arts

43. Κατσαρού Ιόλη / Katsarou Ioli

Η Ιόλη Κατσαρού γεννήθηκε στην Αθήνα το 1995. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από

το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούλιο του 2018.

Ioli Katsarou was born in Athens in 1995. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in June 2018.

44. Κηλαιδόνη Δανάν-Χριστίνα / Kilaidoni Danai-Christina

Η Δανάν-Χριστίνα Κηλαιδόνη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1992. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτη τον Νίκο Τρανό, τον Ιούνιο του 2015.

Danai-Christina Kilaidoni was born in Athens in 1992. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Sculpture of professor Nikos Tranos, in June 2015.

Email: danistris@hotmail.com

45. Κιπενή-Θαλασσινού Αικατερίνη-Ευμορφία / Kipeni-Thalassinou Aikaterini-Evmorfia

Η Αικατερίνη-Ευμορφία Κιπενή-Θαλασσινού (ΕυίναΚατ) γεννήθηκε στην Αθήνα το 1991. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΣΤ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγήτη τον Γιώργο Καζάζη, τον Οκτώβριο του 2019.

Aikaterini-Evmorfia Kipeni-Thalassinou (EvinaKat) was born in Athens in 1991. She lives and works in Athens. She graduated from the 6th Studio of Painting of professor George Kazazis, in October 2019.

46. Κοκαλάρη Κλειτία / Kokalari Kleitia

Η Κλειτία Κοκαλάρη γεννήθηκε στα Τίρανα το 1985. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούνιο του 2019.

Kleitia Kokalari was born in Tirana in 1985. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in June 2019.

Email: kleitia.kokalari@hotmail.com

47. Κομιανού Κατερίνα / Komianou Katerina

Η Κατερίνα Κομιανού γεννήθηκε στην Αθήνα το 1984. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Θ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγήτη τον Νίκο Ναυρίδη, τον Ιούλιο του 2018.

Katerina Komianou was born in Athens in 1984. She lives and works in Athens. She graduated from the 9th Studio of Painting of professor Nikos Navridis, in June 2018.

48. Κομιώτης Νίκος / Komiotis Nikos

Ο Νίκος Κομιώτης γεννήθηκε στον Πύργο το 1990. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Ε΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητές τον Μιχάλη Μανουσάκη και τον Κώστα Τσώλη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Nikos Komiotis was born in Pirgos in 1990. He lives and works in Athens. He graduated from the 5th Studio of Painting of professor Michalis Manousakis and professor Kostas Tsolis, in September 2019.

49. Κονταράτου Μαρκέλλα / Kontaratou Markela

50. Κοντονικολάου Γιώργος / Kontonikolaou Giorgos

Ο Γιώργος Κοντονικολάου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1986. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Giorgos Kontonikolaou was born in Athens in 1986. He lives and works in Athens. He graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in September 2019.

Email: kontonikolaou.giorgos@gmail.com

51. Κοσμίδου Σοφία-Ρόζα / Kosmidou Sofia-Rose

Η Σοφία-Ρόζα Κοσμίδου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1983. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΣΤ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγήτη τον Γιώργο Καζάζη, τον Ιούνιο του 2019.

Sofia-Rose Kosmidou was born in Athens in 1983. She lives and works in Athens. She graduated from the 6th Studio of Painting of professor George Kazazis, in June 2019.

Email/site: sofiarose15@hotmail.com
<https://sofiarosekosmidou.webnode.gr>

52. Κουγιούφας Βασίλης / Kougioufas Vasilis

Ο Βασίλης Κουγιούφας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1984. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγήτη τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Vasilis Kougioufas was born in Athens in 1984. He lives and works in Athens. He graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in September 2018.

Email: vkougioufas@gmail.com

53. Κούζμιτσεβ Άντον / Kuzmychov Anton

54. Κούκου Βασιλική / Koukou Vassiliki

Η Βασιλική Κούκου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1996. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγήτη τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούνιο του 2019.

Vassiliki Koukou was born in Athens in 1996. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in June 2019.

Email/site: vassiliki_koukou@windowslive.com
<https://vassilikiikoukou.wixsite.com/vkoukou>

55. Κριτικού Σεβαστή / Kritikou Sevasti

56. Κρικελλή Κοραλία / Krikelli Koralia

Η Κοραλία Κρικελλή γεννήθηκε στο Αγρίνιο το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Χαρακτικής, με καθηγητή τον Γιάννη Γουρζή, τον Ιούνιο του 2019.

Koralia Krikelli was born in Agrinio, in 1994. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Printmaking, of professor Giannis Gourzis, in June 2019.

Email: k.krikelli@gmail.com

57. Κρικώνη Ελίζα / Krikoni Eliza

Η Ελίζα Κρικώνη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Ιούνιο του 2019.

Eliza Krikoni was born in Athens in 1994. She lives and works in Athens. She graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in June 2019.

Email/site: eliza94.k@gmail.com
elizakrikoni.com

58. Κριτωτάκης Δημήτρης / Kritsotakis Dimitris

Ο Δημήτρης Κριτωτάκης γεννήθηκε στον Πειραιά το 1960. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Θ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Νίκο Ναυρίδη, τον Ιούνιο του 2018.

Dimitris Kritsotakis was born in Piraeus in 1960. He lives and works in Athens. He graduated from the 9th Studio of Painting of professor Nikos Navridis, in June 2018.

Email/site: dkritsotakis@gmail.com
<https://kritshow.blogspot.com/>

59. Κυριαζάτης Τηλέμαχος / Kyriazatis Tilemachos

Ο Τηλέμαχος Κυριαζάτης γεννήθηκε στο Λαζάτι της Βόρειας Ηπείρου το 1972. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Tilemachos Kyriazatis was born in Lazati of North Epirus in 1972. He lives and works in Athens. He graduated from the 4th Studio of Painting, of professor Panos Charalambous, in September 2019.

Email/site: tilemachos.sk@gmail.com
<https://www.instagram.com/tilemachoskyriazatis/>

60. Κυριακίδου Ηλιάνη / Kyriakidou Iliana

Η Ηλιάνη Κυριακίδου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1980. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Ζ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Αριστοτέλη Τζάκο, τον Ιούνιο του 2019.

Iliana Kyriakidou was born in Athens in 1980. She lives and works in Athens. She graduated from the 7th Studio of Painting of professor Aristotelis Tzakos, in June 2019.

Email: ilianakyria@yahoo.gr

61. Κυριτσόπουλος Στέφανος / Kyritsopoulos Stefanos

Ο Στέφανος Κυριτσόπουλος γεννήθηκε στο Διδυμότειχο Έβρου το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Η΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Ζάφο Ξαγοράρη, τον Οκτώβριο του 2019.

Stefanos Kyritsopoulos was born in Didymoteicho, Evros in 1994. He lives and works in Athens. He graduated from the 8th Studio of Painting of professor Zafos Xagoraris, in October 2019.

Email: kyritsopoulos.s@gmail.com

62. Κωνσταντίνου Μελίνα-Ανδριάνα / Konstantinou Melina-Andrianna

Η Μελίνα-Ανδριάνα Κωνσταντίνου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούνιο του 2018.

Melina-Andrianna Konstantinou was born in Athens in 1994. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in June 2018.

Email/site: konstantinoufam@gmail.com Facebook: Melina Constantinou Art

63. Κώτσια Μαρία / Kotsia Maria

64. Λαδένη Σοφία / Ladeni Sofia

Η Σοφία Λαδένη γεννήθηκε στην Ελλάδα το 1992. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μάριο Σπηλιόπουλο, τον Ιούνιο του 2016.

Sofia Ladeni was born in Greece in 1992. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in June 2016.

Email/site: sophialdn@hotmail.com
<https://sophialadeni.weebly.com/>

65. Λάμπρου Αναστασία / Lamprou Anastasia

Η Αναστασία Λάμπρου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1982. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Η΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Ζάφο Ξαγοράρη, τον Ιούνιο του 2018.

Anastasia Lamprou was born in Athens in 1982. She lives and works in Athens. She graduated from the 8th Studio of Painting of professor Zafos Xagoraris, in June 2018.

Email/site: anastalam@yahoo.com
www.anastasialamprou.com

66. Λιανός Δημήτρης / Lianos Dimitris

Ο Δημήτρης Λιανός γεννήθηκε στην Αθήνα το 1975. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Οκτώβριο του 2018.

Dimitris Lianos was born in Athens in 1975. He lives and works in Athens. He graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in October 2018.

Email/site: dimitris2lmenidi@yahoo.gr
https://www.instagram.com/dimitris.lianos/

67. Λιαρμακόπουλος Ιωάννης / Liarmakopoulos Ioannis

Ο Γιάννης Λιαρμακόπουλος γεννήθηκε στον Πειραιά το 1973. Ζει και εργάζεται στον Πειραιά. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούνιο του 2019.

Ioannis Liarmakopoulos was born in Piraeus in 1973. He lives and works in Piraeus. He graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in June 2019.

Email: ielaham@yahoo.gr

68. Λούη Βασιλική / Loui Vasiliki

Η Βασιλική Λούη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1993. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Χαρακτικής, με καθηγητή τον Γιάννη Γουρζή, τον Ιούλιο του 2018.

Vasiliki Loui was born in Athens in 1993. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Printmaking of professor Giannis Gourzis, in July 2018.

Email: louivicky@gmail.com

69. Λουλούδης Γιώργος / Louloudis George

Ο Γιώργος Λουλούδης γεννήθηκε στη Νότια Αφρική το 1970. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Γιώργο Χαρβαλιά, τον Ιούνιο του 2019.

George Louloudis was born in South Africa in 1970. He lives and works in Athens. He graduated from the 2nd Studio of Painting of professor George Charvalias, in June 2019.

Email: giorgoslouloudis70@gmail.com

70. Λύκου Ίσις / Lykou Isis

Η Ίσις Λύκου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1974. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Ιούνιο του 2017.

Isis Lykou was born in Athens in 1974. She lives and works in Athens. She graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in June 2017.

71. Λύμπουρα Μαρία / Lymboura Maria

Η Μαρία Λύμπουρα γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1992. Ζει και εργάζεται στην Κύπρο και την Ελλάδα. Αποφοίτησε από το Θ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Νίκο Ναυρίδη, τον Ιούνιο του 2018.

Maria Lymboura was born in Nicosia, Cyprus, in 1992. She lives and works in Cyprus and Greece. She graduated from the 9th Studio of Painting of professor Nikos Navridis, in June 2018.

72. Μάναλη Ελένη / Manali Eleni

Η Ελένη Μάναλη γεννήθηκε στον Πειραιά το 1975. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής και Ψηφιδωτού, με καθηγητή τον Γιώργο Χαρβαλιά, τον Ιούνιο του 2019.

Eleni Manali was born in Piraeus in 1975. She lives and works in Athens. She graduated from the 2nd Studio of Painting and Mosaic of professor George Charvalias, in June 2019.

Email/site: manali.eleni@gmail.com
www.elenimanali.gr

73. Μάνουρα Μαρία / Manoura Maria**74. Μαραβέλας Νεκτάριος / Maravelas Nektarios**

Ο Νεκτάριος Μαραβέλας γεννήθηκε στον Χολαργό το 1989. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μάριο Σπυλιόπουλο, τον Ιούνιο του 2019.

Nektarios Maravelas was born in Cholargos in 1989. He lives and works in Athens. He graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in June 2019.

Email: nektariosmaravelas12@gmail.com

75. Μαραγκάκη Ελένη / Maragkaki Eleni

Η Ελένη Μαραγκάκη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1995. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούνιο του 2018.

Eleni Maragkaki was born in Athens in 1995. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in June 2018.

Email/site: helenmaragkaki@gmail.com
https://elenimaragaki.com/

76. Μαργαρίτης Κωνσταντίνος / Margaritis Konstantinos

Ο Κωνσταντίνος Μαργαρίτης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1988. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούλιο του 2018.

Konstantinos Margaritis was born in Athens in 1988. He lives and works in Athens. He graduated from

the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in July 2018.

Email/site: Kostasmargaritis88@gmail.com
Kostasmargaritis.wordpress.com

77. Μαρίνη Δήμητρα / Marini Dimitra

Η Δήμητρα Μαρίνη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1982. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούνιο του 2019.

Dimitra Marini was born in Athens in 1982. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in June 2019.

Site: www.dimitramarini.com

78. Μαρκοπουλιώτης Κωνσταντίνος / Markopouliotis Konstantinos

Ο Mark Polo (Κωνσταντίνος Μαρκοπουλιώτης) γεννήθηκε στην Αθήνα το 1993. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Οκτώβριο του 2019.

Mark Polo (Konstantinos Markopouliotis) was born in Athens in 1993. He lives and works in Athens. He graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in October 2019.

Email: makuporo@gmail.com

79. Μαρκοστάμου Ειρήνη-Φωτεινή / Markostamou Eirini-Fotini

Η Ειρήνη-Φωτεινή Μαρκοστάμου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1993. Ζει και εργάζεται στη Ζάκυνθο. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Παντελή Χανδρή, τον Οκτώβριο του 2018.

Eirini-Fotini Markostamou was born in Athens in 1993. She lives and works in Zakynthos. She graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Pantelis Chandris, in October 2018.

Email: eirinifmark@yahoo.gr

80. Μαρμέρης Χρήστος / Marmeris Christos

Ο Χρήστος Μαρμέρης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1984. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΣΤ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Γιώργο Καζάζη, τον Ιούνιο του 2019.

Christos Marmeris was born in Athens in 1984. He lives and works in Athens. He graduated from the 6th Studio of Painting of professor George Kazazis, in June 2019.

Email: marmaris@hotmail.gr

81. Μαρούλης Ανδρέας / Maroulis Andreas

Ο Ανδρέας Μαρούλης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1993. Ζει και εργάζεται στο Λονδίνο. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή

τον Μάριο Σπηλιόπουλο, τον Οκτώβριο του 2018.

Andreas Maroulis was born in Athens in 1993. He lives and works in London. He graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in October 2018.

Email/site: andmaroulis@gmail.com
andreasmaroulis.pb.photography

82. Μαχαιρίδη Ευστρατία / Machairidi Efstratia

Η Ευστρατία Μαχαιρίδη (Ε.Μ) γεννήθηκε στην Αθήνα τον Οκτώβριο του 1983. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Χαρακτικής, με καθηγητή τον Γιάννη Γουρζή, τον Ιούνιο του 2019.

Efstratia Machairidi (E.M) was born in Athens in October of 1983. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Printmaking of professor Giannis Gourzis, in June 2019.

Email/site: emachair@gmail.com
<https://www.behance.net/Efstratia>

83. Μερκούρη Πηνελόπη / Mercouri Penelope

Η Πηνελόπη Μερκούρη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1994. Ζει και εργάζεται στη Ζάκυνθο. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Χαραλαμπίδη, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Penelope Mercouri was born in Athens in 1994. She lives and works in Zakynthos. She graduated from the 2nd Studio of Sculpture of professor Nikos Charalampidis, in September 2018.

Email/site: penelopemercouri@gmail.com
penelope-mercouri.wixsite.com/portfolio

84. Μίντη Κατερίνα / Minty Katerina

85. Μιχοπούλου Ιωάννα / Michopoulou Ioanna

Η Ιωάννα Μιχοπούλου γεννήθηκε στο Μαρούσι Αττικής το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούνιο του 2018.

Ioanna Michopoulou was born in Marousi, Attika in 1994. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in June 2018.

Email: iomixop@gmail.com

86. Μίχου Λαμπρινή / Michou Lamprini

Η Λαμπρινή Μίχου γεννήθηκε στην Αντίκυρα Βοιωτίας το 1972. Ζει και εργάζεται στην Αντίκυρα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Οκτώβριο του 2014.

Lamprini Michou was born in Antikyra, Boeotia in 1972. She lives and works in Antikyra. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in October 2014.

Email/site: lambri_lambri@yahoo.gr
instagram: @lambriini.michou

87. Μνατσκανιάν Ειρήνη / Mnatsakanian Irini

88. Μουρέλλος Οδυσσέας / Mourellos Odysseas

Ο Οδυσσέας Μουρέλλος γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης το 1995. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Ε΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μιχάλη Μανουσάκη, τον Ιούνιο του 2019.

Odysseas Mourellos was born in Heraklion in 1995. He lives and works in Athens. He graduated from the 5th Studio of Painting of professor Michalis Manousakis, in June 2019.

Email: odysseasm95@gmail.com

89. Μουτσολάρι Κέβιν / Mucollari Kevin

Ο Κέβιν Μουτσολάρι γεννήθηκε στην Πρεμετή Αλβανίας το 1995. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μάριο Σπηλιόπουλο, τον Οκτώβριο του 2019.

Kevin Mucollari was born in Premeti, Albania in 1995. He lives and works in Athens. He graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in October 2019.

Email: georgemucollari@gmail.com

90. Μπακάλου Κατερίνα / Bakalou Katerina

Η Κατερίνα Μπακάλου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1985. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Katerina Bakalou was born in Athens in 1985. She lives and works in Athens. She graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in September 2018.

Email: katerina.bakalou@gmail.com

91. Μπάμπαλης Παναγιώτης / Bampalis Panagiotis

Ο Παναγιώτης Μπάμπαλης γεννήθηκε στην Καλαμάτα το 1991. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΣΤ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Γιώργο Καζάζη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Panagiotis Bampalis was born in Kalamata in 1991. He lives and works in Athens. He graduated from the 6th Studio of Painting of professor George Kazazis, in September 2019.

Email: pantabamp@gmx.com

92. Μπαμπατσιάς Νίκος / Bampatsias Nikos

Ο Νίκος Μπαμπατσιάς γεννήθηκε στο Έσλινγκεν της Γερμανίας το 1981. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Παναγιώτη Χαραλάμπους, τον Οκτώβριο του 2019.

Nikos Bampatsias was born in Esslingen, Germany in 1981. He lives and works in Athens. He graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in October 2019.

Email: nikolausart@gmail.com

93. Μπέκου Καλλιόπη / Beku Calliopi

Η Καλλιόπη Μπέκου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1982. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Τρανό, τον Ιούνιο του 2019.

Calliopi Beku was born in Athens in 1982. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Sculpture of professor Nikos Tranos, in June 2019.

Email: www.calliopibeku.com

94. Μπισάι Ιώνιαν / Bisai Ionian

Ο Ιώνιαν Μπισάι γεννήθηκε στην Αλβανία το 1992. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Η΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Ζάφο Ξαγοράρη, τον Ιούνιο του 2018.

Ionian Bisai was born in Albania in 1992. He lives and works in Athens. He graduated from the 8th Studio of Painting of professor Zafos Xagoraris, in June 2018.

Email/site: bjonian@gmail.com
<https://vimeo.com/latentcommunityproject>

95. Μπογιατζή Ελένη / Bogiatzi Eleni

Η Ελένη Μπογιατζή γεννήθηκε στον Χολαργό το 1991. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Ιούνιο του 2018.

Eleni Bogiatzi was born in Cholargos in 1991. She lives and works in Athens. She graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in June 2018.

Email: eliliadi@gmail.com

96. Μπούζα Γιώτα / Bouza Yiota

Η Γιώτα Μπούζα γεννήθηκε στην Αθήνα το 1987. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούνιο του 2017.

Yiota Bouza was born in Athens in 1987. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in June 2017.

Email/site: yiompz@gmail.com
www.youtube.com/at?ch?v=EnSSrhyZnzE&v=t=9s

97. Μπουτσάι Κρίστι / Bucaj Christie

Η Κρίστι Μπουτσάι γεννήθηκε στην Αθήνα το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το 1^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Παντελή Χανδρή, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Christie Bucaj was born in Athens in 1994. She lives and works in Athens. She graduated from the 10th Studio of Painting, of professor Pantelis Chandris, in September 2019.

Email: Christina07boo@gmail.com

98. Μυλωνάς Αναστάσιος / Milonas Anastasios

Ο Αναστάσιος Μυλωνάς γεννήθηκε στην Αθήνα το 1987. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α^ο Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Χαραλαμπίδη, τον Νοέμβριο του 2019.

Anastasios Milonas was born in Athens in 1987. He lives and works in Athens. He graduated from the 1st Studio of Sculpture, of professor Nikos Charalampidis, in November 2019.

99. Μωραϊτη Αιμιλία / Moraiti Aimilia

Η Αιμιλία Μωραϊτη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1977. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Θ^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Νίκο Ναυρίδη, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Aimilia Moraiti was born in Athens in 1977. She lives and works in Athens. She graduated from the 9th Studio of Painting of professor Nikos Navridis, in September 2018.

Email: aimiliamor@yahoo.com

100. Νίκου Κωνσταντίνος / Nikou Konstantinos

101. Ντιοῦδη Αναστασία-Ειρήνη / Ntioudi Anastasia-Eirini

Η Αναστασία-Ειρήνη Ντιοῦδη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1992. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το 1^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Παντελή Χανδρή, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Anastasia-Eirini Ntioudi was born in Athens in 1992. She lives and works in Athens. She graduated from the 10th Studio of Painting of professor Pantelis Chandris, in September 2019.

Email/site: anastasia-eirini@hotmail.com
<https://anastasia-eirini.wixsite.com/mysite>

102. Ντόντη Βερενίκη-Άλκιστη / Donti Vereniki-Alkisti

Η Βερενίκη-Άλκιστη Ντόντη γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1974. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ^ο Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούνιο του 2019.

Vereniki-Alkisti Donti was born in Corfu in 1974. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in June 2019.

Email: verenikialkisti@gmail.com

103. Ντούρας Αλέξανδρος / Douras Alexandros

104. Ντράσα Κίλντι / Drasa Kildi

Ο Κίλντι Ντράσα γεννήθηκε στην Αλβανία το 1987. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μάριο Σπηλιόπουλο, τον Οκτώβριο του 2018.

Kildi Drasa was born in Albania in 1987. He lives and works in Athens. He graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in October 2018.

Email: kildi_drasa@yahoo.com

105. Πανάγου Καλλιρόη / Panagou Kallirroï

106. Παντελής Γιώργος / Pantelis Giorgos

Ο Γιώργος Παντελής γεννήθηκε στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α^ο Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Τρανό, τον Ιούνιο του 2019.

Giorgos Pantelis was born in Athens. He graduated from the 1st Studio of Sculpture of professor Nikos Tranos, in June 2019.

Email: giopan76@yahoo.gr

107. Παπαδάκης Γιάννης / Papadakis Giannis

108. Παπαδόπουλος Λάζαρος-Φίλιππος / Papadopoulos Lazaros-Filippos

109. Παπαθανασίου Αργυρώ / Papathanasiou Argyro

Η Αργυρώ Παπαθανασίου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1986. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Ε^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μιχάλη Μανουσάκη, τον Ιούνιο του 2019.

Argyro Papathanasiou was born in Athens in 1986. She lives and works in Athens. She graduated from the 5th Studio of Painting of professor Michalis Manousakis, in June 2019.

Email/site: originallyfreeinfo@gmail.com
https://www.instagram.com/argyro_papathanasiou/?hl=el

110. Παπαθανασίου Ναυσικά / Papathanasiou Nausica

Η Ναυσικά Παπαθανασίου γεννήθηκε στη Νιγηρία το 1973. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Ιούνιο του 2018.

Nausica Papathanasiou was born in Nigeria in 1973. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in June 2018.

Email: nausicaa_papathanasiou@yahoo.com

**111. Παπαϊακώβου Ιωάννης /
Papaiaikovou Ioannis****112. Παππάς Νεκτάριος / Pappas Nektarios**

Ο Νεκτάριος Παππάς γεννήθηκε στην Αθήνα το έτος 1972. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Η΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Ζάφο Ξαγοράρη, τον Ιούνιο του 2019.

Nektarios Pappas was born in Athens in 1972. He lives and works in Athens. He graduated from the 8th Studio of Painting of professor Zafos Xagoraris, in June 2019.

Email/site: nektariospappas@gmail.com
www.nektariospappas.com

**113. Παρασκευόπουλος Κυριάκος /
Paraskevopoulos Kyriakos**

Ο Κυριάκος Παρασκευόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Kyriakos Paraskevopoulos was born in Athens in 1994. He lives and works in Athens. He graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in September 2019.

Email: kyriakosparaskevopoulos@gmail.com

114. Παρέ Χλόη / Pare Chloe

Η Χλόη Παρέ γεννήθηκε στην Αθήνα το 1996. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούνιο του 2019.

Chloe Pare was born in Athens in 1996. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in June 2019.

Email/site: chloe.lornua@gmail.com
www.chloepare.com

115. Πάσσου Μελίνα / Passou Melina

Η Μελίνα Πάσσου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΙΑ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Βασίλη Βλασταρά, τον Νοέμβριο του 2018.

Melina Passou was born in Athens in 1994. She lives and works in Athens. She graduated from the 11th Studio of Painting of professor Vassilis Vlastaras, in November 2018.

Email: passoumelina@gmail.com

**116. Πατεράκης Τηλέμαχος /
Paterakis Tilemachos****117. Πετρίδου Ελένη / Petridou Eleni**

Η Ελένη Πετρίδου γεννήθηκε στη Λευκωσία της Κύπρου το 1995. Ζει και εργάζεται στην Κύπρο. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με

καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούνιο του 2018.

Eleni Petridou was born in Nicosia, Cyprus in 1995. She lives and works in Cyprus. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in June 2018.

Email/site: elenipetridou206@gmail.com
https://elenipetridou.wixsite.com/elenipetridou

118. Πετρούτσου Μαρία / Petroutsou Maria

Η Μαρία Πετρούτσου γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη το 1985. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Ζ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Αριστοτέλη Τζάκο, τον Οκτώβριο του 2018.

Maria Petroutsou was born in Alexandroupoli in 1985. She lives and works in Athens. She graduated from the 7th Studio of Painting of professor Aristotelis Tzakos, in October 2018.

Email/site: maria.petroutsou@gmail.com
www.mariapetroutsou.gr

119. Πλατανιά Ελένη / Platania Lenia

Η Ελένη Πλατανιά γεννήθηκε στην Αθήνα το 1995. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Χαρακτικής, με καθηγητή τον Μιχάλη Αρφαρά, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Lenia Platania was born in Athens in 1995. She lives and works in Athens. She graduated from the 2nd Studio of Printmaking of professor Michalis Arfaras, in September 2019.

Email/site: leniapl@hotmail.com
leniaplatania.wixsite.com/pltn

120. Πολυδώρου Φωτεινή / Polydorou Fotini

Η Φωτεινή Πολυδώρου γεννήθηκε στη Γερμανία το 1974. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούνιο του 2019.

Fotini Polydorou was born in Germany in 1974. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in June 2019.

Email/site: fpartzoo@gmail.com
http://fotinipolydorou.eu/

121. Ραλλιάς Αργύρης / Rallias Argiris

Ο Αργύρης Ραλλιάς γεννήθηκε στα Χανιά Κρήτης το 1993. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητές τον Γιώργο Λάππα και τον Νίκο Χαραλαμπίδη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Argiris Rallias was born in Chania, Crete in 1993. He lives and works in Athens. He graduated from the 2nd Studio of Sculpture of professor George Lappas and professor Nikos Charalampidis, in September 2019.

Email/site: ralliargi@hotmail.com
https://www.behance.net/argyrisrallias

122. Σεγγούνα Διονυσία / Seggouna Dionysia

123. Σκουλάκη Ηλιάνα / Skoulaki Ilianna

Η Ηλιάνα Σκουλάκη γεννήθηκε στα Χανιά Κρήτης το 1981. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Χαρακτικής, με καθηγητή τον Γιάννη Γουρζή, τον Ιούνιο του 2018.

Ilianna Skoulaki was born in Chania, Crete in 1981. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Printmaking of professor Giannis Gourzis, in June 2018.

Email: iliannaskoula@gmail.com

124. Σπερέντζου Κατερίνα / Sperentzou Katerina

125. Σταματάκης Γιώργος / Stamatakis George

Ο Γιώργος Σταματάκης γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης το 1979. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμους, τον Ιούνιο του 2019.

George Stamatakis was born in Heraklion, Crete in 1979. He lives and works in Athens. He graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in June 2019.

www.georgestamatakis.com
https://www.instagram.com/george_stamatakis

126. Σταύρου Κωνσταντίνος / Stavrou Constantinos

Ο Κωνσταντίνος Σταύρου γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1993. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Η΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Ζάφο Ξαγοράρη, τον Ιούνιο του 2019.

Constantinos Stavrou was born in Nicosia in 1993. He lives and works in Athens. He graduated from the 8th Studio of Painting of professor Zafos Xagoraris, in June 2019.

Email: constantinos93stavrou@gmail.com

127. Στεφανίτση Μαριάννα / Stefanitsi Marianna

Η Μαριάννα Στεφανίτση γεννήθηκε στην Αθήνα το 1993. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμους, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Marianna Stefanitsi was born in Athens in 1993. She lives and works in Athens. She graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in September 2018.

Email: stefanitsi.marianna@gmail.com

128. Στέφου Μάιρα / Stefou Maira

Η Μάιρα Στέφου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1968. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμους, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Maira Stefou was born in Athens in 1968. She lives and works in Athens. She graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in September 2019.

E-mail/site: mairastefou@yahoo.gr
www.mairastefou.com

129. Στόγιας Βασίλης / Stogias Vasilis

Ο Βασίλης Στόγιας γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη το 1979. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Ε΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μιχάλη Μανουσάκη, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Vasilis Stogias was born in Alexandroupoli in 1979. He lives and works in Athens. He graduated from the 5th Studio of Painting of professor Michalis Manousakis, in September 2018.

Email: mosaicvs79@hotmail.com

130. Στρούλια Άννα / Stroulia Anna

Η Άννα Στρούλια γεννήθηκε στον Βόλο το 1983. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μάριο Σπηλιόπουλο, τον Ιούνιο του 2019.

Anna Stroulia was born in Volos in 1983. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in June 2019.

Site: astroulia.wixsite.com/portfolio

131. Στρούμπου Αγγελική / Stroumbou Aggeliki

132. Στυλιανού Ισαβέλλα / Stylianou Isavella

Η Ισαβέλλα Στυλιανού γεννήθηκε στη Λεμεσό το 1991. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Η΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Ζάφο Ξαγοράρη, τον Ιούνιο του 2019.

Isavella Stylianou was born in Limassol in 1991. She lives and works in Athens. She graduated from the 8th Studio of Painting of professor Zafos Xagoraris, in June 2019.

133. Σωτήρης Αδριανός / Sotiris Adrianos

Ο Αδριανός Σωτήρης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1977. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγητή τον Νίκο Τρανό, τον Ιούνιο του 2018.

Adrianos Sotiris was born in Athens in 1977. He lives and works in Athens. He graduated from the 1st Studio of Sculpture of professor Nikos Tranos, in June 2018.

Email/site: adrianossotiris@gmail.com
www.adrianos.gr

134. Σωτηρίου Γιάννης / Sotiriou Giannis

Ο Γιάννης Σωτηρίου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1989. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Χαρακτικής, με καθηγητή τον Γιάννη Γουρζή, τον Οκτώβριο του 2019.

Giannis Sotiriou was born in Athens in 1989. He lives and works in Athens. He graduated from the 1st Studio of Printmaking of professor Giannis Gourzis, in October 2019.

Email/site: john-wms@hotmail.com
https://www.sotiriougiannis.com/

135. Ταμβάκη Άννα / Tamvaki Anna

136. Ταφλαμπά-Κωσελίδου Μαρία / Taflamba-Kostelidou Maria

137. Τζόγκου Ντορέιντα / Xhogu Doreida

Η Ντορέιντα Τζόγκου γεννήθηκε στην Αλβανία το 1982. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Doreida Xhogu was born in Albania in 1982. She lives and works in Athens. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in September 2019.

Email: doreta.x@hotmail.com

138. Τίγκιλη Μανταλένα / Tigkili Mantalena

Η Μανταλένα Τίγκιλη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1995. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Ε΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητές τον Μιχάλη Μανουσάκη και τον Κώστα Τσώλη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Mantalena Tigkili was born in Athens in 1995. She lives and works in Athens. She graduated from the 5th Studio of Painting of professor Michalis Manousakis and professor Kostas Tsolis, in September 2019.

Email/site: www.tigkili.com
magdalenatali@outlook.com.gr

139. Τόλης Θεόδωρος / Tolis Theodoros (Teteotolis)

Ο Θεόδωρος Τόλης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1992. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Δ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Πάνο Χαραλάμπους, τον Ιούνιο του 2018.

Teteotolis was born in Athens in 1992. He lives and works in Athens. He graduated from the 4th Studio of Painting of professor Panos Charalambous, in June 2018.

Email/site: teteotolis.art@gmail.com
teteotolis.com

140. Τρομπούκης Παντελής / Trompoukis Pantelis

Ο Παντελής Τρομπούκης γεννήθηκε στην Κοζάνη το 1975. Ζει και εργάζεται στη Ναύπακτο. Αποφοίτησε από το ΣΤ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής με καθηγητή τον Γιώργο Καζάζη, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Pantelis Trompoukis was born in Kozani in 1975. He lives and works in Nafpaktos. He graduated

from the 6th Studio of Painting of professor George Kazazis, in September 2019.

141. Τσαμπή Ζαχαρούλα / Tsampi Zacharoula

Η Ζαχαρούλα Τσαμπή γεννήθηκε στην Κύμη Ευβοίας το 1978. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΙΑ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Βασίλειο Βλασταρά, τον Ιούνιο του 2019.

Zacharoula Tsampi was born in Kimi of Evia in 1978. She lives and works in Athens. She graduated from the 11th Studio of Painting of professor Vassilis Vlastaras, in June 2019.

Email: sugartsampi@gmail.com

142. Τσέλιος Πανταζής / Tselios Pantazis

Ο Πανταζής Ε. Τσέλιος γεννήθηκε στη Λαμία το 1988. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Χαρακτικής, με καθηγητή τον Γιάννη Γουρζή, τον Σεπτέμβριο του 2015.

Pantazis Tselios was born in Lamia in 1988. He lives and works in Athens. He graduated from the 1st Studio of Printmaking, of professor Giannis Gourzis, in September 2015.

Email/site: pantazis.tselios@gmail.com
www.pantazistselios.com

143. Τσοκόπουλος Βασίλης / Tsookopoulos Vassilis

Ο Βασίλης Τσοκόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα το 1958. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από τα Δ΄ και Ζ΄ Εργαστήρια Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Δημοσθένη Κοκκινίδη και τον Αριστοτέλη Τζάκο αντίστοιχα, τον Οκτώβριο του 2018.

Vassilis Tsookopoulos was born in Athens in 1958. He lives and works in Athens. He graduated from the 4th and 7th Studios of Painting of professor Dimosthenis Kokkinidis and professor Aristotelis Tzakos respectively, in October 2018.

Email: tsokart@gmail.com

144. Τσορδανίδη Αλεξία / Tsordanidi Alexia

Η Αλεξία Τσορδανίδη γεννήθηκε στην Πάρο το 1992. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Η΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Ζάφο Ξαγοράρη, τον Ιούνιο του 2018.

Alexia Tsordanidi was born in Paros in 1992. She lives and works in Athens. She graduated from the 8th Studio of Painting of professor Zafos Xagoraris, in June 2018.

Email: alexiatsr@hotmail.gr

145. Φιλιανού Μαρκέλλα / Filianou Markella

Η Μαρκέλλα Φιλιανού γεννήθηκε στην Αθήνα το 1989. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το ΣΤ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Γιώργο Καζάζη, τον Ιούνιο του 2018.

Markella Filianou was born in Athens in 1989. She lives and works in Athens. She graduated from the 6th Studio of Painting, of professor George Kazazis, in June 2018.

Email: markellafilianou@gmail.com

146. Φραγκεσκίδου Ελπίδα / Fragkeskidou Elpida

Η Ελπίδα Φραγκεσκίδου γεννήθηκε στη Λευκωσία της Κύπρου το 1996. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα και στη Λευκωσία, από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούνιο του 2018.

Elpida Fragkeskidou was born in Nicosia, Cyprus in 1996. She lives and works in Athens and Nicosia. She graduated from the 3rd Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in June 2018.

Email: elpida.fragkeskidou@hotmail.com

147. Φικιώρη Δάφνη-Ζωή / Fikiori Dafni-Zoi

Η Δάφνη-Ζωή Φικιώρη γεννήθηκε στον Πειραιά το 1993. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Γλυπτικής, με καθηγήτρια την Αφροδίτη Λίτη, τον Ιούνιο του 2018.

Dafni-Zoi Fikiori was born in Piraeus. She graduated from the 3d Studio of Sculpture of professor Aphrodite Liti, in June 2018.

Email: d.fikiori@yahoo.com

148. Φώτης Στάθης / Fotis Stathis

Ο Στάθης Φώτης γεννήθηκε στην Τρίπολη Αρκαδίας το 1966. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μάριο Σπηλιόπουλο, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Stathis Fotis was born in Tripoli, Arkadia in 1966. He lives and works in Athens. He graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in September 2018.

Email/site: sfotis14@gmail.com
www.stathisfotis.com

149. Χαρίτου Αλεξάνδρα / Charitou Alexandra

Η Αλεξάνδρα Χαρίτου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1994. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Άγγελο Αντωνόπουλο, τον Οκτώβριο του 2019.

Alexandra Charitou was born in Athens in 1994. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Painting of professor Aggelos Antonopoulos, in October 2019.

Email: alexandracharitou@outlook.com.gr

150. Χαρωνίτη Αριστεά / Charoniti Aristeia

Η Αριστεά Χαρωνίτη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1982. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Α΄ Εργαστήριο Χαρακτικής, με καθηγητή τον Γιάννη Γουρζή, τον Ιούνιο του 2018.

Aristea Charoniti was born in Athens in 1982. She lives and works in Athens. She graduated from the 1st Studio of Printmaking of professor Giannis Gourzis, in June 2018.

Email/site: aristeia.charoniti@yahoo.com
aristeacharoniti.com

151. Χατζημιχαήλ Ηλία / Chatzimichail Ilia

152. Χατζηχατζόγλου Μιθριδάτης / Chatzichatzoglou Mithridatis

Ο Μιθριδάτης Χατζηχατζόγλου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1975. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Γ΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Μάριο Σπηλιόπουλο, τον Ιούνιο του 2019.

Mithridatis Chatzichatzoglou was born in Athens in 1975. He lives and works in Athens. He graduated from the 3rd Studio of Painting of professor Marios Spiliopoulos, in June 2019.

Email: amoktimearts@gmail.com

153. Χοτζόγλου Βέρα / Chotzoglu Vera

Η Βέρα Χοτζόγλου γεννήθηκε στον Χολαργό Αττικής το 1992. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα και στο Βερολίνο. Αποφοίτησε από το Β΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, με καθηγητή τον Γιώργο Χαρβαλιά, τον Οκτώβριο του 2018.

Vera Chotzoglu was born in Cholargos, Athens in 1992. She lives and works in Athens and Berlin. She graduated from the 2nd Studio of Painting of professor George Charvalias, in October 2018.

Email/site: vera.chotzoglu@gmail.com
www.verachotzoglu.com

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΡΙΑΣ & ΕΠΙΜΕΛΗΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ / CURATOR'S & CURATORIAL TEAM'S BIOS

Ηλιάνα Φωκιανάκη / iLiana Fokianaki

Η Ηλιάνα Φωκιανάκη είναι κριτικός τέχνης, θεωρητικός και επιμελήτρια που ζει μεταξύ Αθήνας και Ρότερνταμ. Είναι ιδρύτρια και διευθύντρια του Ινστιτούτου σύγχρονης τέχνης State of Concept, ενός μη-κερδοσκοπικού οργανισμού που άνοιξε το 2013, με έδρα την Αθήνα ο οποίος προωθεί νέους Έλληνες και ξένους καλλιτέχνες. Για το πρόγραμμα του State of Concept έχει επιμεληθεί εκθέσεις σημαντικών διεθνών εικαστικών όπως οι Keren Cytter, Laure Prouvost, Tania Bruguera, Sanja Ivekovic, Jonas Staal, Forensic Architecture, Chto Delat, Kader Attia κ.ά. Το State of Concept βραβεύτηκε πρόσφατα με το Solidarity Grant του European Cultural Foundation. Για την τριετία 2017-2019 ήταν στην επιμελητική διεύθυνση του μουσείου Kunsthalle Extra City στην Αμβέρσα. Οι επιμελείες της για το State of Concept έχουν ταξιδέψει σε ιδρύματα στο εξωτερικό όπως τα KADIST foundation, La Colonie (Παρίσι), e-flux (Νέα Υόρκη), Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Λιουμπλιάνα, Ινστιτούτο Galerija Nova (Ζάγκρεμπ), Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Νέας Ζηλανδίας κ.ά. Η πρόσφατη επιμελεία της για την ατομική έκθεση της εικαστικού Kapwani Kiwanga στο μουσείο σύγχρονης τέχνης του Ρότερνταμ Witte De With, (υποψήφιας για το βραβείο Marcel Duchamp 2020 του μουσείου Pompidou) θα ταξιδέψει στο RedCat του Λος Άντζελες και στο κέντρο σύγχρονης τέχνης Kunsthalle Trondheim το 2021. Η Φωκιανάκη είναι λέκτορας του Ολλανδικού Ινστιτούτου Σύγχρονης Τέχνης, και έχει υπάρξει επισκέπτρια καθηγήτρια σε πανεπιστήμια ανά τον κόσμο όπως το Columbia University. Γράφει για ακαδημαϊκά περιοδικά και περιοδικά τέχνης όπως τα e-flux journal, Frieze magazine, Art Papers και άλλα. Είναι στη συμβουλευτική επιτροπή artist residencies του ιδρύματος Alserkal στο Ντουμπάι. Το νέο της βιβλίο *Gossips* θα κυκλοφορήσει το 2021.

iLiana Fokianaki is a curator, theorist and art critic based in Athens and Rotterdam. In 2013 she founded State of Concept Athens, the first non-profit institution of its kind in Greece where she has worked with artists such as Kader Attia, Forensic Architecture, Chto Delat, Sanja Ivekovic, Laure Prouvost, Jonas Staal a.o. Fokianaki has curated exhibitions for KADIST Foundation, La Colonie Paris, e-flux New York, Museum of Contemporary Art Ljubljana a.o. Her most recent project THE BUREAU OF CARE (2020-2022), received the European Cultural Foundation's solidarity grant. She was head programmer and curator for Kunsthalle Extra City from 2017-2019. Her recent curatorial of Kapwani Kiwanga at Witte de With Center for

Contemporary Art Rotterdam will travel at Redcat Los Angeles and Kunsthalle Trondheim. Fokianaki is a lecturer at the Dutch Art Institute, and has lectured in academies, independent spaces, museums, and foundations worldwide such as Columbia University, ICA London a.o. She publishes regularly in journals such as e-flux, Frieze a.o. and has participated in several publications. She is currently at the advisory committee of Alserkal Foundation artist residencies. Her book "Gossips" will be published in 2021.

Πανταζής Κορακιανίτης / Pantazis Korakianitis

E-mail: pantazis.k.c@gmail.com

Ο Πανταζής Κορακιανίτης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1982, όπου ζει και εργάζεται ως τεχνολόγος ιατρικών εργαστηρίων. Αποφοίτησε από το Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών το 2019 και συνεχίζει στο μεταπτυχιακό της σχολής στο ίδιο αντικείμενο. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του συνεργάστηκε με τη βραβευμένη εφαρμογή στον χώρο των ακουστικών θεματικών ξεναγήσεων Clio Muse για το παγκόσμιο συνέδριο συντηρητών έργων τέχνης στη Φλωρεντία (2016). Ως επαγγελματίας υγείας και φοιτητής παρουσίασε στην ΑΣΚΤ, κατόπιν πρόσκλησής του, τη συνάντηση των δύο αυτών πεδίων, της Ιατρικής και της Τέχνης, με θέμα «Το σώμα ως απόσταση».

Pantazis Korakianitis was born in Athens in 1982 where he lives and works as a medical laboratory technologist. In 2019 he graduated from the Athens School of Fine Arts' Department of Theory and History of Art where he continues his postgraduate studies in the same field. During his studies he collaborated with the awarded audiotour application Clio Muse for the International Art and Restoration Fair in Florence (2016). As a healthcare worker and student, he was invited to give a presentation on the meeting of the fields of Medicine and Art, titled "The body as a distance".

Κωνσταντίνα Μελαχροινού / Konstantina Melachrinou

E-mail: konstantinamelachrinou@gmail.com
Ιστότοπος: <https://www.linkedin.com/in/konstantina-melachrinou-b2aa0116/>

Η Κωνσταντίνα Μελαχροινού γεννήθηκε στην Αθήνα το 1997. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών. Παράλληλα με τις σπουδές της πραγματοποίησε πρακτική άσκηση στην Εθνική Πινακοθήκη και Γλυπτοθήκη - Μουσείο Αλέξανδρου

Σούτσου. Το 2019 παρακολούθησε μαθήματα για την Αγορά της Τέχνης και την οργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στο Λονδίνο (Sotheby's Institute of Art, Central St. Martins). Μέχρι σήμερα έχει εργαστεί εθελοντικά στην γκαλερί Bernier - Eliades και ως ξεναγός στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης. Εργάζεται για καλλιτεχνικά projects και εκθέσεις, και είναι υποψήφια για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα με τίτλο: Δίκαιο και Διαχείριση της Τέχνης του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος.

Konstantina Melachrinou was born in Athens in 1997. She is a graduate of the Department of Theory and History of Art of the Athens School of Fine Arts. Parallel to her studies, she was an intern at the National Gallery of Greece. In 2019 she did a short course on the Art Market and the organization of art events in London (Sotheby's Institute of Art, Central St. Martins). She has interned at Bernier - Eliades gallery in Athens and as a tour guide at the Museum of Cycladic Art. She currently works for various art projects and exhibitions and is a candidate for the postgraduate program entitled: Art Law and Art Management at the International Hellenic University (IHU).

Μαρουσώ Περδίκη / Marouso Perdiki

E-mail: marouso88@gmail.com
<https://asfa.academia.edu/MarouPer>

Η Μαρουσώ Περδίκη γεννήθηκε στον Πειραιά το 1995 και μεγάλωσε στο Πήλιο. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών και τελειόφοιτος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος του ίδιου τμήματος. Κατά τη διάρκεια των σπουδών της πραγματοποίησε πρακτική άσκηση στο Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, ενώ συμμετείχε σε ομαδικό πρότζεκτ ως επιμελήτρια και θεωρητικός τέχνης στα Open Studios της ΑΣΚΤ τις χρονιές 2018 και 2019.

Marouso Perdiki was born in Piraeus in 1995 and grew up in Mount Pelion. She lives and works in Athens. She graduated from the Athens School of Fine Arts' Department of Theory and History of Art and is currently reading her MA in the Athens School of Fine Arts' Department of Theory and History of Art. During her studies, she worked as an intern at the National Museum of Contemporary Art (Educational Programs Department). She was part of the curatorial team for ASFA's Open Studios 2018 and 2019.

Κωνσταντίνος Θ. Σπυρόπουλος / Konstantinos Spyropoulos

E-mail: constantinosspiropoulos@gmail.com
<https://asfa.academia.edu/ConstantinosSpiropoulos>

Ο Κωνσταντίνος Σπυρόπουλος γεννήθηκε στην

Αθήνα το 1998. Είναι τελειόφοιτος του τμήματος Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης της ΑΣΚΤ. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής του, εκπόνησε την πτυχιακή του εργασία με θέμα έρευνας τη Νεοελληνική Τέχνη και πιο συγκεκριμένα τη μελέτη της καλλιτεχνικής παραγωγής του ζωγράφου Μιχάλη Οικονόμου (1884-1933). Το 2017 συνέβαλε ως εθελοντής στη διοργάνωση του Summer Nostos Festival στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ). Τα τελευταία χρόνια συμμετείχε στην επιμέλεια και θεωρητική πλαισίωση εικαστικών εκθέσεων και projects. Από το 2019 έως το 2020 διετέλεσε αντιπρόεδρος στο Διοικητικό Συμβούλιο του Φοιτητικού Συλλόγου της ΑΣΚΤ.

Konstantinos Spyropoulos was born in Athens in 1998. He is a senior student in the Department of Theory and History of Art, ASFA. During his studies, he completed his dissertation on the topic of Modern Greek Art and more specifically, the study of the artistic production of the painter Michael Economou (1884-1933). In 2017 he was a volunteer in the production department of the Summer Nostos Festival at the Stavros Niarchos Foundation Cultural Center (SNFCC). He has participated in the editing and theoretizing of exhibitions and projects. From 2019 to 2020 he was vice president of the board of the Student Union of ASFA.

Αναστάσιος Τσακαλιάδης-Σωτηράκογλου / Anastasios Tsakaliadis-Sotirakoglou

E-mail: kongming95@hotmail.com
<http://apopeiranifalioititas.blogspot.com/>

Ο Αναστάσιος Τσακαλιάδης-Σωτηράκογλου γεννήθηκε το 1995 στη Θεσσαλονίκη, ενώ μεγάλωσε και ζει στην Αθήνα. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών και τελειόφοιτος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος του ίδιου τμήματος. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του πραγματοποίησε πρακτική άσκηση στο Κέντρο Εκπαιδευτικών Δράσεων και Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας ΚΑΡΠΟΣ, ενώ έχει συμμετάσχει ως επιμελητής σε τέσσερις εκθέσεις εντός και εκτός των πλαισίων της ΑΣΚΤ.

Anastasios Tsakaliadis-Sotirakoglou was born in Thessaloniki in 1995. He grew up and lives in Athens. He graduated from the Athens School of Fine Arts' Department of Theory and History of Art, and is currently a senior student in the Athens School of Fine Arts Postgraduate Department of Theory and History of Art. During his studies, he completed his internship in the education department of various art institutions and has so far curated four exhibitions.

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΙΔΡΥΣΗ – ΣΤΟΧΟΙ

Η ιστορία της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών είναι σχεδόν ισόχρονη με την ιστορία του Νεοελληνικού Κράτους και αρχίζει με την ίδρυση του «Σχολείου των Τεχνών» στην Αθήνα το 1837.

Το Σχολείο των Τεχνών δέχτηκε στη δεκαετία του 1850 δύο σημαντικές δωρεές «για να κτιστεί εν Αθήναις ένα λαμπρό Πολυτεχνείο, όπου να διδάσκονται όλαί αι βάνουσαι και ωραιαί τέχναι», από τους Νικόλαο Στουρνάρη και Μιχαήλ Τοσίτσα. Το 1860 ο σύζυγος τού Μιχαήλ, Ελένη Τοσίτσα, δώρισε στο Ίδρυμα το οικόπεδο όπου θα κτιζόταν αργότερα το νέο Πολυτεχνείο στην οδό Πατησίων.

Στις 3 Ιουλίου 1930 με τον Νόμο 4791 που δημοσιεύθηκε η Σχολή ανωτατοποιείται (εφόσον καθίσταται ισότιμη με το -ήδη αναγνωρισμένο ως ανώτατο- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο) αλλά και ανεξαρτητοποιείται. Η Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, αρχικά καλλιτεχνικό τμήμα του Σχολείου των Τεχνών, κόβει τότε τον ομφάλιο λώρο που τη συνέδεε με το Πολυτεχνείο και εξελίσσεται πλέον ως ανεξάρτητο εκπαιδευτικό ίδρυμα με κύριο στόχο «την εν ταις εικαστικαίς τέχναις πρακτικήν και θεωρητικήν μόρφωσιν καλλιτεχνών». Την ίδια χρονιά ιδρύονται και οι Καλλιτεχνικοί Σταθμοί της Σχολής.

Μεγάλη τομή στην εξέλιξη της Σχολής υπήρξε η παραχώρηση από το κράτος, επί πρωτανείας Παναγιώτη Τέπη το 1992, των εγκαταστάσεων του παλιού εργοστασίου υφαντουργίας με την επωνυμία «Σικιαρίδειον» επί της οδού Πειραιώς 256.

Το 1991 ιδρύθηκε το Τμήμα Θεωρητικών Σπουδών Τέχνης, σύμφωνα με το Π.Δ. 486/1991, το οποίο ενεργοποιήθηκε για πρώτη φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 και μετονομάστηκε το 2009 σε Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης.

Σήμερα η Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, ως αυτοδιοικούμενο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου), αναπτύσσει τη δραστηριότητά της με την εποπτεία του Κράτους. Σκοπός της είναι να καλλιεργεί τις καλλιτεχνικές δεξιότητες των φοιτητών, να τους παρέχει τις αναγκαίες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις γύρω από τις εικαστικές τέχνες μέσω της διδασκαλίας και της έρευνας, και να συμβάλλει παράλληλα στην κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου.

ΕΔΡΑ

Στην οδό Πατησίων 42 στεγάζονται η Πρωτανεία, η Κοσμητεία, οι Διοικητικές Υπηρεσίες του Ιδρύματος, καθώς και το Αυτοτελές Τμήμα Πινακοθήκης, Εκθέσεων, Φωτογραφικού Αρχείου και Ντοκουμέντων των Συλλογών της Σχολής.

Στην οδό Πειραιώς 256 στεγάζονται όλα τα Εργαστήρια, οι αίθουσες θεωρητικών μαθημάτων, τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ψηφιακές Μορφές Τέχνης», «Εικαστικών Τεχνών» και «Τέχνη, Εικονική Πραγματικότητα και Πολυχρηστικά Συστήματα Καλλιτεχνικής Έκφρασης», η Βιβλιοθήκη, ο εκθεσιακός χώρος «Νίκος Κεσσανλής», οι αίθουσες θεάτρου και κινηματογράφου, η Δομή Παροχής Υποστήριξης, Συμβουλευτικής και Φροντίδας Ψυχικής Υγείας, η Μονάδα Προσβάσιμης Εκπαίδευσης, το Κέντρο Διαχείρισης Δικτύων και το εστιατόριο.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΔΟΜΗ

ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Καθηγητής **Νίκος Τρανός**

ΑΝΤΙΠΡΥΤΑΝΕΙΣ

Αντιπρύτανης Οικονομικών, Προγραμματισμού
και Ανάπτυξης, Καθηγητής **Γιώργος Χαρβαλιάς**

Αντιπρύτανης Έρευνας και Διά Βίου
Εκπαίδευσης, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Φαίη Ζήκα

Αντιπρύτανης Διοικητικών Υποθέσεων,
Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής
Μέριμνας, Αναπληρωτής Καθηγητής
Βασίλης Βλασταράς

ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ

Καθηγητής **Άγγελος Αντωνόπουλος**

Η ΑΣΚΤ απαρτίζεται από δύο Τμήματα:

A. Τμήμα Εικαστικών Τεχνών (ΤΕΤ)

**B. Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης
(ΘΙΣΤΕ)**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ

A. ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καθηγητής **Γιώργος Καζάζης**

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

A΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Καθηγητής Άγγελος Αντωνόπουλος
Μέλος Ε.Ε.Π. Μανώλης Μεραμπελιώτης
Μέλος Ε.Δι.Π. Πέννυ Γκέκα
Μέλος Ε.Δι.Π. Νίκος Ποδιάς
Αποσπασμένη Εκπαιδευτικός Ντίντα
Παπαλεξάνδρου

B΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Καθηγητής Γιώργος Χαρβαλιάς
Επίκουρος Καθηγητής Νίκος Αρβανίτης
Μέλος Ε.Δι.Π. Αννίτα Αργυροπλιπούλου

Γ΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Καθηγητής Μάριος Σπηλιόπουλος
Μέλος Ε.Δι.Π. Αναστάσιος Τριανταφύλλου

Δ΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Καθηγητής Πάνος Χαραλάμπους
Αναπληρωτής Καθηγητής Γιάννης Σκαλτσάς
Μέλος Ε.Δι.Π. Χριστίνα Σγουρομύτη
Μέλος Ε.Δι.Π. Κωνσταντίνα Σκαπετούλια

Ε΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Καθηγητής Μιχάλης Μανουσάκης
Μέλος Ε.Ε.Π. Κώστας Τσώλης

ΣΤ΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Καθηγητής Γιώργος Καζάζης
Μέλος Ε.Δι.Π. Παναγιώτης Σιάγκρης
Μέλος Ε.Δι.Π. Δήμητρα Χανιώτη

Ζ΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Καθηγητής Αριστοτέλης Τζάκος
Μέλος Ε.Δι.Π. Γιάννης Ανδριωμένος

Η΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Καθηγητής Ζάφος Ξαγοράρης
Επίκουρος Καθηγητής Γιάννης Κονταράτος
Επίκουρος Καθηγητής Κώστας Χριστόπουλος

Θ΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Καθηγητής Νίκος Ναυρίδης
Διδάσκουσα ΠΔ 407/80 Μαρία Τσάγκαρη
Μέλος Ε.Δι.Π. Πολυτίμη Κοκκινιά
Μέλος Ε.Δι.Π. Κωνσταντίνα Σκαπετούλια

Ι΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Παντελής Χανδρής

ΙΑ΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλης Βλασταράς
Μέλος Ε.Δι.Π. Κλεοπάτρα Μουρσελά
Μέλος Ε.Δι.Π. Τζίμης Ευθυμίου

ΙΒ΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Πολύδωρος
Καρυοφύλλης (Ροκα-Υίο)

ΙΓ΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ερατώ Χατζησάββα
Μέλος Ε.Δι.Π. Περικλής Αντωναρόπουλος

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ

Α΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ

Καθηγητής Νίκος Τρανός
Μέλος Ε.Ε.Π. Λουκάς Λουκίδης
Μέλος Ε.Δι.Π. Αγγελική Σβορώνου
Διδάσκων ΠΔ 407/80 Φανούρης Μωραϊτης

Β΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Νίκος Χαραλαμπίδης
Μέλος Ε.Ε.Π. Κατερίνα Αθανασίου
Μέλος Ε.Δι.Π. Δήμητρα Πανουργιά

Γ΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ

Καθηγήτρια Αφροδίτη Λίτη
Διδάσκουσα ΠΔ 407/80 Ναταλία Μαντά

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ

Α΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ

Καθηγητής Γιάννης Γουρζής
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ντίνα Κώτσιου
Πανεπιστημιακός Υπότροφος ΙΔΟΧ Μίλτος
Πεταλάς

Βα΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ

Καθηγητής Μιχάλης Αρφαράς
Μέλος Ε.Ε.Π. Γιάννης Σταμούλης
Μέλος Ε.Δι.Π. Νίκος Σταυρακαντωνάκης

Ββ΄ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Γιάννης Μεσσίνης

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΤΟΜΕΑΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

ΒΙΝΤΕΟΤΕΧΝΗ

Επίκουρη Καθηγήτρια Βίκυ Μπέτσου
Μέλος Ε.Δι.Π. Ταξιάρχης Διαμαντόπουλος

ΝΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΩΝ ΦΟΡΗΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

Αναπληρωτής Καθηγητής Δημοσθένης
Αβραμίδης
Μέλος Ε.Δι.Π. Ολυμπία Κελαϊδή

ΠΟΛΥΜΕΣΑ

Καθηγητής Μάνθος Σαντοριναίος
Μέλος Ε.Δι.Π. Σταυρούλα Ζώνη
Μέλος Ε.Δι.Π. Ταξιάρχης Διαμαντόπουλος

ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑ

Καθηγήτρια Λίλη Πεζανού
Πανεπιστημιακή Υπότροφος Φωτεινή
Ματζόγλου

ΨΗΦΙΔΩΤΟ

Καθηγήτρια Δάφνη Αγγελίδου
Μέλος Ε.Τ.Ε.Π. Αγγελική Κοκονάκη
Μέλος Ε.Δι.Π. Δήμητρα Αντωνοπούλου

ΣΧΕΔΙΟ

Μέλος Ε.Δι.Π. Κώστας Σιαφάκας

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Λέκτορας Ανδριάντα Βερβέτη

ΚΕΡΑΜΙΚΗ

Επίκουρος Καθηγητής Γιώργος Αλεξανδρίδης

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΜΑΡΜΑΡΟΓΛΥΠΤΙΚΗΣ

Μέλος Ε.Δι.Π. Δημήτρης Χριστογιάννης

ΧΑΛΚΟΧΥΤΙΚΗ, ΓΥΨΟΤΕΧΝΙΚΗ

Αναπληρωτής Καθηγητής Μάρκος Γεωργιλάκης
Πανεπιστημιακή Υπότροφος ΙΔΟΧ
Ηρώ Μανδηλαρά

PERFORMANCE (ΠΕΡΦΟΡΜΑΝΣ), ΕΠΙΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ, ΤΟ ΣΩΜΑ ΩΣ ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟ ΜΕΣΟ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γεωργία Σαγρή

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΑ ΓΡΑΦΙΚΑ, ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗ ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Επικουρος Καθηγητής Γιάννης Μελανίτης

ΥΛΙΚΑ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ

- **ΜΕΤΑΛΛΟ**
Μέλος Ε.Δι.Π. Δήμητρα Πανουργιά
Πανεπιστημιακός Υπότροφος ΙΔΟΧ
Ανδρέας Αραπάκης
- **ΞΥΛΟ**
Πανεπιστημιακός Υπότροφος ΙΔΟΧ
Κωνσταντίνος Σκαντζής
- **ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΥΛΙΚΩΝ**
Μέλος Ε.Δι.Π. Χάρης Ρέτσος

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ

Μέλος Ε.Δι.Π. Χρήστος Αποστολάκης

ΤΟΜΕΑΣ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια:

Κωνσταντίνα Κώτσιου

Μέλος Ε.Δι.Π. Λία Μπλιούμη

Μέλος Ε.ΤΕ.Π. Στάθης Μάγγος

Μέλος Ε.ΤΕ.Π. Παύλος Μετσοβίτης

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ-ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Μέλος Ε.Δι.Π. Αλεξάνδρα Γεωργιάδου

Μέλος Ε.ΤΕ.Π. Κώστας Μπάκας

Πανεπιστημιακός Υπότροφος ΙΔΟΧ Μυρσίνη

Βαρδοπούλου

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Αναπληρωτής Καθηγητής Πάνος Κοκκινιάς

Μέλος Ε.Ε.Π. Αλέξανδρος Βούτσας

Πανεπιστημιακή Υπότροφος ΙΔΟΧ

Μαρίλια Φωτοπούλου

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

Μέλος Ε.Δι.Π. Ερμιόνη Δελή

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Μέλος Ε.Δι.Π. Μόνικα Παπά

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ I & II

Μέλος Ε.Δι.Π. Ειρήνη Γιαννημάρα

Μέλος Ε.Δι.Π. Ερμιόνη Δελή

ΤΕΧΝΗ ΣΤΟ ΣΥΓΚΕΙΜΕΝΟ

Αναπληρωτής Καθηγητής Κωστής Βελώνης

Διδάσκουσα ΠΔ 407/80 Μάρθα

Δημητροπούλου

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ I & II

Συμβασιούχος Καθηγητής στη Βαθμίδα του

Επικουρου ΠΔ 407/80 Δημήτρης Γκινιοσάτης

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ, ΧΡΟΝΙΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Μέλος Ε.Ε.Π. Ουρανία Αναστασιάδου

Β. ΤΜΗΜΑ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αναπληρωτής Καθηγητής
Παναγιώτης Πούλος

Καθηγητής Ανδρέας Γιακουμακάτος

Καθηγητής Νίκος Δασκαλοθανάσης

Καθηγήτρια Σοφία Ντενίσου

Ομότιμος Καθηγητής Ανδρέας Ιωαννίδης

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Άντα Διάλλα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Φαίη Ζήκα

Επικουρος Καθηγητής Κώστας Ιωαννίδης

Επικουρη Καθηγήτρια Ασημίνα Κανιάρη

Επικουρη Καθηγήτρια Καλλιρρόη Λινάρδου

Επικουρη Καθηγήτρια Ναυσικά

Λιτσαρδοπούλου

Μέλος Ε.Ε.Π. Μαρίνα Παππά

Μέλος Ε.Δι.Π. Φανή Παραφώρου

Μέλος Ε.Δι.Π. Βαρβάρα Ρούσσου

Μέλος Ε.Δι.Π. Μαρία Χατζή

Διδάσκουσα ΠΔ 407/80 Ελπίδα Ρίκου

Διδάσκουσα ΠΔ 407/80 Ρέα Βαλντέν

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Στο Τμήμα λειτουργούν τρία (3) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) που οδηγούν σε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.). Το Τμήμα ΤΕΤ προσφέρει και πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.

Π.Μ.Σ. «ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΕΧΝΗΣ»

Λειτουργεί από το 1998.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Καθηγητής Γιώργος Χαρβαλιάς

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Καθηγητής Γιώργος Χαρβαλιάς

Καθηγητής Νίκος Τρανός

Ομότιμος Καθηγητής Μανώλης Μπαμπούσης

Επίκουρος Καθηγητής Νίκος Αρβανίτης

Επίκουρη Καθηγήτρια Βασιλική Μπέτσου

Διδάσκων ΠΔ 407/80 Δημήτρης Αγαθόπουλος

Διδάσκων ΠΔ 407/80 Δημήτρης Γκισοσάτης

Αναπληρωτής Καθηγητής Πάντειου

Πανεπιστημίου Διονύσης Καββαθάς

Διδάσκων ΠΔ 407/80 Φώτης Ραφτόπουλος

Διδάσκων ΠΔ 407/80 Θανάσης Ρεντζής

Διδάσκων ΠΔ 407/80 Άγγελος Φλώρος

Μέλος Ε.Δι.Π. Ταξίαρχης Διαμαντόπουλος

Μέλος Ε.Τ.Ε.Π. Μαρία Μαμαλιγκά

Π.Μ.Σ. «ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ»

Λειτουργεί από το 2004.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Καθηγητής Μάριος

Σπηλιόπουλος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Καθηγητής Μάριος Σπηλιόπουλος

Καθηγητής Μιχάλης Αρφαράς

Καθηγήτρια Αφροδίτη Λίτη

Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλης Βλασταράς

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Άντα Διάλλα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Φαίη Ζήκα

Αναπληρωτής Καθηγητής Παναγιώτης Πούλος

Επίκουρος Καθηγητής Κώστας Ιωαννίδης

Επίκουρη Καθηγήτρια Ασημίνα Κανιάρη

Επίκουρος Καθηγητής Γιάννης Κονταράτος

Επίκουρος Καθηγητής Κώστας Χριστόπουλος

Διδάσκων ΠΔ 407/80 Τάκης Κουμπής

Πανεπιστημιακός Υπότροφος ΙΔΟΧ Ευθύμης

Λαζόγκα

Ακαδημαϊκός Υπότροφος Νίκος Ερνάκης

Υποψήφια Διδάκτωρ ΘΙΣΤΕ Μαρία Παπανικολάου

Π.Μ.Σ. «ΤΕΧΝΗ, ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΧΡΗΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ»

Λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Καθηγητής Μάνθος Σαντοριναίος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ: Lolet Ong, Phd και

Jean-François Jego, Phd

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Καθηγητής Μάνθος Σαντοριναίος

Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλης Βλασταράς

Μέλος Ε.Δι.Π. Σταυρούλα Ζών

Μέλος Ε.Δι.Π. Ταξίαρχης Διαμαντόπουλος

Διδάσκουσα ΠΔ 407/80 Νεφέλη Δημητριάδη

Υποψήφια Διδάκτωρ ΤΕΤ Κωνσταντίνα Βέτσιου

Πανεπιστημιακή Υπότροφος ΙΔΟΧ

Άννα Λάσκαρη

Π.Μ.Σ. «ΕΙΚΟΝΟΘΕΣΙΑ, ΗΧΟΣ, ΕΠΙΤΕΛΕΣΗ:

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ»

Ιδρύθηκε το 2018.

Δεν έχει ξεκινήσει η λειτουργία του.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Καθηγητής Πάνος Χαλαλάμπος

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Π.Μ.Σ. «ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ»

Λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Καθηγητής Ανδρέας

Γιακουμακάτος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Καθηγητής Ανδρέας Γιακουμακάτος

Καθηγητής Νίκος Δασκαλοθανάσης

Ομότιμος Καθηγητής Ανδρέας Ιωαννίδης

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Άντα Διάλλα

Αναπληρωτής Καθηγητής Παναγιώτης Πούλος

Επίκουρη Καθηγήτρια Καλλιρρόη Λινάρδου

Επίκουρη Καθηγήτρια Ναυσικά

Λιτσαρδοπούλου

Η εκπαιδευτική διαδικασία όλων των Μαθημάτων (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) και Εργαστηρίων υποστηρίζεται από διδάσκοντες Π.Δ. 407/80, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Δι.Π.), Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.), Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.) και έκτακτο διδακτικό προσωπικό.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΑΣΚΤ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

«Ο Μάης του '68: 50 χρόνια μετά» Alain Badiou, Ομιλία του γάλλου φιλοσόφου με τη συνεργασία του ψυχαναλυτικού-φιλοσοφικού περιοδικού *alnthea* και τη φιλική υποστήριξη του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών στο αμφιθέατρο De Chirico, ΑΣΚΤ, 2018.

Έκθεση Τελετουργικών Μασκών από τη συλλογή Φώτη Καγγελάρη, Αίθουσα Παλαιάς Βιβλιοθήκης, ΑΣΚΤ, 2018.

FREEDOM! What the past tells the future? Διοργάνωση: ΑΣΚΤ, Πρεσβεία της Πολωνίας στην Αθήνα. Διεξαγωγή εργαστηρίου: Παιδαγωγική Σχολή της Ακαδημίας Καλών Τεχνών του Łódź, Αθήνα, 2018. Συμμετέχοντες: Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, ASP Łódź.

Platforms Project 2018, Παράλληλο Πρόγραμμα Performances, Ομιλίες, Open Studios, Επιμέλεια: Άρτεμις Ποταμιάνου, Εκθεσιακός χώρος «Νίκος Κεσσανλής», ΑΣΚΤ, 2018.

Ομαδική έκθεση γλυπτικής των φοιτητών του Γ΄ Εργαστηρίου Γλυπτικής στην Ιταλική Πρεσβεία, 2018.

8η Μπιενάλε των Φοιτητών των Σχολών Καλών Τεχνών Ελλάδος, Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, Αποθήκη Β1, Λιμάνι, 2017.

SYMPOSIUM, Ελληνογαλλική έκθεση σπουδαστών της ΑΣΚΤ και του Ανώτατου Ινστιτούτου Καλών Τεχνών (ISBA) της Besançon στο Circuits & Currents, 2018.

Ομαδική έκθεση φοιτητών της ΑΣΚΤ στην ΣΤΟart (Εθνική Ασφαλιστική), Αθήνα, 2018.

«Το πνεύμα της σκάλας», Εικαστικό πρότζεκτ και έκθεση στον δημόσιο χώρο με τη συμμετοχή φοιτητών του Τ.Ε.Τ., σε συνεργασία με τον Δήμο Αγίου Νικολάου, 2018.

Erasmus+, "Creator Doctus", 2018 - 2021, ερευνητικό πρόγραμμα με αντικείμενο την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών σε καλλιτεχνικές περιοχές, συμμετοχή της ΑΣΚΤ,

μετά από πρόσκληση της Ακαδημίας Rietveld του Άμστερνταμ.

Η μνήμη της Επανάστασης - Σύγχρονοι Έλληνες Εικαστικοί, Επιμέλεια: Γιάννης Μπόλης, εκθεσιακός χώρος "Νίκος Κεσσανλής", ΑΣΚΤ, 2018.

«Η Ακρόπολη στο Βυθό», Ομαδική Έκθεση 35 καλλιτεχνών, Επιμέλεια: Κατερίνα Νίκου, εκθεσιακός χώρος «Νίκος Κεσσανλής» ΑΣΚΤ, 2018.

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Εικαστικών Τεχνών ΑΣΚΤ, Παρουσίαση Διπλωματικών Εργασιών, ΑΣΚΤ, 2018.

ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΑΣΚΤ 2014-2017, εκθεσιακός χώρος «Νίκος Κεσσανλής», ΑΣΚΤ, 2018.

8th Athens Video Dance Project, ΑΣΚΤ, 2018.

«HOMO PHOTOGRAPHICUS, Ψυχαναλυτικές και Φιλοσοφικές Διαστάσεις της Εικόνας», ομιλία Φώτη Καγγελάρη, ΑΣΚΤ, 2019.

«Οι καλλιτέχνες εκπαιδευτικοί δημιουργούν», Εικαστικό - Παιδαγωγικό Σεμινάριο Ένωση Εκπαιδευτικών Εικαστικών Μαθημάτων, ΑΣΚΤ, 2019.

«Βιβλία-έργα τέχνης, βιβλία καλλιτεχνών: τόποι της φαντασίας, της απόλαυσης και της πνευματικής αναζήτησης», Έκθεση βιβλίων καλλιτεχνών από την Ειδική Συλλογή της Βιβλιοθήκης της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών, Βιβλιοθήκη ΑΣΚΤ, 2019.

Ένωση Εκπαιδευτικών Εικαστικών Μαθημάτων, Διήμερα Εβδομαδιαία Σεμινάρια ΑΣΚΤ, 2019.

Christopher Hudson και Ellen Weinstein, Διάλεξη για την εικονογράφηση των βιβλίων στην Τελετή Απονομής Βραβείων Artists' Books, παράλληλη έκθεση 45 φοιτητών με θέμα το βιβλίο ως αντικείμενο τέχνης (Artists' Books) με τη συνεργασία και τη στήριξη της «Αθήνα 2018

Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου» του Δήμου Αθηναίων, ΑΣΚΤ, 2019.

“Babel as Modernism”, Ομιλία του καθηγητή Mark Crinson, Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης, Αμφιθέατρο Νέας Βιβλιοθήκης ΑΣΚΤ, 2019.

«Η λογοτεχνία και η τέχνη ως γνωσιακό αντικείμενο», Ομιλία της Πατρίτσια Κολαΐτη, Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης, Αμφιθέατρο της Νέας Βιβλιοθήκης ΑΣΚΤ, 2019.

Η Κατερίνα Ζαχαροπούλου και η Έφη Μιχάλαρου συνομιλούν για την «αξία των βιβλίων ως αρχειακό υλικό και εργαλεία έρευνας στο μέλλον» με αφορμή τα βιβλία τους. Περιοδικό Τέχνης *Dreamideamachine*. Προσκεκλημένος ομιλητής: Ντένης Ζαχαρόπουλος. ΑΣΚΤ, 2019.

«Η Ιστορία της Τέχνης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση», Ημερίδα, Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης, ΑΣΚΤ, 2019.

Platforms Project 2019, Επιμέλεια: Άρτεμις Ποταμιάνου, εκθεσιακός χώρος «Νίκος Κεσσανλής», ΑΣΚΤ, 2019.

MFA OPEN, Έκθεση των μεταπτυχιακών φοιτητών του Μ.Ε.Τ. και Θ.Ι.Σ.Τ.Ε., ΑΣΚΤ, 2019.

«Τα καινούργια ρούχα της Ρόζας», Έκθεση για τα 100 χρόνια από τη δολοφονία της Ρόζας Λούξεμπουργκ, Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ και Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, Φουαγιέ Θεάτρου ΑΣΚΤ, 2019.

«Από τον ρομαντικό μύθο του μοναδικού αντικειμένου στα πολλαπλά της δεκαετίας του 1960: Ιστορία εκθέσεων, εικαστική έρευνα και οι γραφές τους στην Ιστορία της Τέχνης με αναφορά στην περίπτωση του Nicolas Calas», Κύκλος ομιλιών, ΑΣΚΤ, 2019.

«Το Μπάουχαους και η Ελλάδα. Η νέα ιδέα της σύνθεσης στις τέχνες και την αρχιτεκτονική», Διεθνές Συνέδριο, ΑΣΚΤ και Κρατική Ακαδημία Καλών Τεχνών Στουτγάρδης, με αφορμή τα 100 χρόνια από την ίδρυση της σχολής του Μπάουχαους στη Βαϊμάρη, ΑΣΚΤ, 2019.

Έκθεση Μαθητικών Έργων, του Τομέα Εφαρμοσμένων Τεχνών ΕΠΑ.Λ., στο πλαίσιο του Διεθνούς Συνεδρίου «Το Μπάουχαους και η Ελλάδα», ΑΣΚΤ και Κρατική Ακαδημία Καλών Τεχνών Στουτγάρδης, Τομέας Εφαρμοσμένων Τεχνών της Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, ΑΣΚΤ, 2019.

“Bloody Festival”, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, ΑΣΚΤ, 2019.

Ένωση Εκπαιδευτικών Εικαστικών Μαθημάτων, Ετήσιο Πανελλαδικό Συνέδριο, ΑΣΚΤ, 2019.

«Φόβος - Αρχιτεκτονική - Τέχνη», 8ο Πανελλήνιο Συμπόσιο - Εργαστήριο Citylab 2019_b, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ερευνητικού Έργου ROCK (Regeneration and Optimisation of Cultural Heritage in Creative and Knowledge Cities) στο οποίο συμμετέχει η ΑΣΚΤ, 2019.

Project Gavin Turk History of Art (2017) και Transformer (2019), Ομιλία του James Putnam για το πρόσφατο επιμελητικό και συγγραφικό του έργο καθώς και για την έκθεσή του, ΑΣΚΤ, 2019.

«Ο δρόμος της φύσης», Έκθεση Φοιτητών, Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής και Διεύθυνση Κοινωνικής και Αναπτυξιακής Παιδιατρικής του Ινστιτούτου Υγείας Παιδιού, Πρόγραμμα «Αλκυόνη: Εθνική Πρωτοβουλία Προαγωγής του Μητρικού Θηλασμού», εκθεσιακός χώρος «Νίκος Κεσσανλής» ΑΣΚΤ, 2019.

«Μίσος γυναίκας», Διάλεξη της Μαρί-Ελέν Μπρους, Κέντρο Ψυχαναλυτικών Ερευνών της Αθήνας, ΑΣΚΤ, 2019.

9η Μπιενάλε των Φοιτητών & Φοιτητριών των Σχολών Καλών Τεχνών της Ελλάδος με παράλληλη απονομή βραβείων και επαίνων, εκθεσιακός χώρος «Νίκος Κεσσανλής», ΑΣΚΤ, 2019.

Alessandro Castiglioni, Ομιλία, Διοργάνωση: ARTWORKS, Αμφιθέατρο Νέας Βιβλιοθήκης ΑΣΚΤ, 2019.

«Η παγκόσμια κατάσταση και η εποχή των εξεγέρσεων», Αλαιν Μπαντιού, Διάλεξη, ΑΣΚΤ, 2019.

«Μια φιλοσοφία για τον Τουρισμό», Workshop στον Σταθμό του Ρεθύμνου με τη συμμετοχή φοιτητών του Α΄ Εργαστηρίου Γλυπτικής της ΑΣΚΤ και της UDK Βερολίνου, Καλλιτεχνικός Σταθμός Ρεθύμνου, Κρήτη 2019.

«Έργα 2017 - 2019 του Εργαστηρίου Νωπογραφίας και Τεχνικής των Φορητών Εικόνων της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών», Ομαδική έκθεση, Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, 2019.

9ο Athens Video Dance Project, ΑΣΚΤ, 2019.

Εικαστικός Διαγωνισμός και ομαδική έκθεση 25 τελειοφοίτων της ΑΣΚΤ «Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών ΣΤΟart ΚΟΡΑΗ», συνεργασία της ΑΣΚΤ και της «Εθνικής Ασφαλιστικής», 2019.

Platforms Project 2019 & παράλληλες δράσεις, Επιμέλεια: Άρτεμις Ποταμιάνου, εκθεσιακός χώρος «Νίκος Κεσσανλής», ΑΣΚΤ, 2019.

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Εικαστικών Τεχνών ΑΣΚΤ, Παρουσίαση Διπλωματικών Εργασιών, ΜΕΤ ΑΣΚΤ, 2019.

“A Fork in the Road”, Ομαδική έκθεση, συνεργασία της ΑΣΚΤ με το Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Τεχνών της Βιέννης, με τη συμμετοχή φοιτητών και των δύο ιδρυμάτων. Φεστιβάλ FOTOWIEN στο Κτίριο του Αυστριακού Ταμειευτηρίου, Βιέννη, Αυστρία, 2019.

“Excentricités”, Διεθνές φεστιβάλ performance, συμμετοχή 4 φοιτητών της ΑΣΚΤ στο πλαίσιο της συνεργασίας της ΑΣΚΤ με τη Σχολή Καλών Τεχνών, της Besançon (Institut Supérieur des Beaux Arts de Besançon-ISBA) για τον εορτασμό των 10 ετών του φεστιβάλ, 2019.

Gesture Lab, Καλλιτεχνικό εργαστήριο της Καθηγήτριας Judith Doyle του Πανεπιστημίου OCADU, Τορόντο, Καναδάς, με τη συμμετοχή φοιτητών του Π.Μ.Σ. Ψηφιακές Μορφές Τέχνης, ΑΣΚΤ, 2019.

«Το πνεύμα της σκάλας», Εικαστικό πρότζεκτ και έκθεση στον δημόσιο χώρο με τη συμμετοχή φοιτητών του Τ.Ε.Τ., σε συνεργασία με τον Δήμο Αγίου Νικολάου, 2019.

Workshop στον Καλλιτεχνικό Σταθμό της ΑΣΚΤ στους Δελφούς σε συνεργασία με το Institut Kunst - HGK FHNW Basel / Ελβετία. Στο workshop συμμετείχαν φοιτητές από τη σχολή της Βασιλείας και από την ΑΣΚΤ, 2019.

Workshop στον Καλλιτεχνικό Σταθμό της ΑΣΚΤ στους Δελφούς σε συνεργασία με την Academy of Fine Arts, Helsinki. Στο workshop συμμετείχαν φοιτητές από τη Φινλανδική Ακαδημία Καλών Τεχνών και από την ΑΣΚΤ, 2019.

Συμμετοχή φοιτητών των Α΄ και Γ΄ Εργαστηρίων Γλυπτικής σε workshop με θέμα “Contemporary Metal Casting - Post industrial response to pre-industrial Process”, υπεύθυνος καθηγητής: Christian Benefiel, Shepherd University USA, διοργάνωση: Φινλανδική Ακαδημία Καλών Τεχνών Ελσίνκι, 2019.

FISAD 2ο Διεθνές Φεστιβάλ Σχολών Καλών Τεχνών και Design - “Building a new world” μαζί με άλλες 55 ακαδημίες και σχολές καλών τεχνών από όλο τον κόσμο που διοργανώθηκε από την Albertina Academy of Fine Arts στο Τορίνο με την αιγίδα του Ιταλικού Υπουργείου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης και Έρευνας (MIUR), 2019.

Μια «Υπερόχως Νόθος» Τέχνη: Ποιητικές της Φωτογραφίας, παρουσίαση βιβλίου του Κωνσταντίνου Ιωαννίδη, ΑΣΚΤ, 2019.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΣΚΤ

Εργαστήρια με σχολικές ομάδες γενικής και ειδικής αγωγής, στο Πολεμικό Μουσείο. Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Πολεμικό Μουσείο, 2018.

Ημέρα Αιμοδοσίας, Τμήμα Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας, ΑΣΚΤ, 2019.

Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Φυλακών Κορυδαλλού, μαθήματα σχεδίου και χρώματος κατά τα έτη 2018-19, 2019-2020.

Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, μαθήματα σχεδίου και χρώματος κατά τα έτη 2016-17, 2017-18, 2018-19, 2019-20.

«Το παιδί, η πόλη και τα μνημεία», επισκέψεις σχολείων στις εγκαταστάσεις της ΑΣΚΤ με οργανωμένο πρόγραμμα ξεναγήσεων σε συνεργασία με τον Δήμο Αθηναίων, πρωτοβουλία του Δήμου Αθηναίων σε συνεργασία με τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αττικής - Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Α΄ Αθήνας (Γραφείο Περιβαλλοντικής & Πολιτιστικών Θεμάτων), 2018.

Συμμετοχή της ΑΣΚΤ στο project του Δήμου Αθηναίων «Ανοιχτά Σχολεία», συμμετοχή στο project του Δήμου Αθηναίων με τίτλο «Ανοιχτές Συλλογές», διοργάνωση ημερίδας και έκθεσης art books στους χώρους της ΑΣΚΤ.

Διοργάνωση εκπαιδευτικών επισκέψεων από σχολεία γενικής & ειδικής αγωγής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στους εκπαιδευτικούς εργαστηριακούς χώρους της ΑΣΚΤ.

«Από τον Ρήγα στον Σολωμό», Πρόγραμμα

Δημιουργικών Δράσεων για τον εορτασμό του Αγώνα, με τις ομάδες από το NNA - workshop με παιδιά Δημοτικού από την ΚΙΒΩΤΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, 2019.

Έκθεση εικαστικών έργων 100 φοιτητών και νέων αποφοίτων της ΑΣΚΤ στους χώρους του Μεγάλου Μαξίμου, συνεργασία της ΑΣΚΤ με την Γενική Γραμματεία Πρωθυπουργού, 2019.

Έκθεση έργων φοιτητών και αποφοίτων της ΑΣΚΤ, εικαστικός διαγωνισμός «150 Χρόνια Ελληνικού Σιδηρόδρομου» στο πλαίσιο της εκδήλωσης μετεγκατάστασης του Σιδηροδρομικού Μουσείου του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδας (Ο.Σ.Ε.) στο ιστορικό Μηχανοστάσιο Πειραιά, 2019.

Εικαστική παρέμβαση από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής στα γραφεία της Περιφερειακής Υπηρεσίας του Πυροσβεστικού Σώματος, Νομαρχία Πειραιώς και στο Πυροσβεστικό κατάστημα του Αγ. Ιωάννου Ρέντη, 2019.

87ο Δ.Σ. Αθηνών Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ολοήμερα Τμήματα, Παρέμβαση, 2018

10ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Αθηνών, Παρέμβαση, 2018-2019.

Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Αγίου Δημητρίου, Παρέμβαση, 2018-2019.

Εικαστική Παρέμβαση στο Α΄ Γυμνάσιο Κηφισιάς από το Α΄ Εργαστήριο Ζωγραφικής, 2019.

1ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Καλλιθέας Παρέμβαση, 2019 - 1ο Σ.Δ.Ε. Ελεώνα Θηβών, Καλλιτεχνική, εκπαιδευτική παρέμβαση «ΠΛΑΘΩ ΤΗ ΖΩΗ» & «ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ ΤΗ ΖΩΗ», στα πλαίσια του Προγράμματος «Θερινά Σχολεία 2019», στο Κατάστημα Κράτησης Γυναικών Ελαιώνα Θηβών, 2019. Schools of general & special education of Primary and Secondary Education.

Συνεργασία με την Εταιρεία Προστασίας Σπαστικών ΠΟΡΤΑ ΑΝΟΙΧΤΗ (Project ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ & ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ - Τ.Ε.Τ., Επισκέψεις και εργαστήρια με παιδιά και ομάδες φοιτητών/φοιτητριών, 2019).

Εργαστήρια βασισμένα στην ιστορία «Τα ζώα του δάσους» του Γ. Μόσχου, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ), Διαπολιτισμικό Κέντρο Προώθησης της Ένταξης Προσφύγων ΠΥΞΙΔΑ, Παγκόσμια ημέρα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, 2019-2020.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Συνεργασία με το Νοσοκομείο ΜΕΤΑΞΑ - Τμήμα Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, ερευνητικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση του επαγγελματικού άγχους/επαγγελματικής εξουθένωσης μέσω της τέχνης.

A. Πιλοτική φάση προγράμματος Νοέμβριος- Δεκέμβριος 2018.

Συμμετοχή ομάδας νοσηλευτών στις εργασίες μαθήματος Τ.Ε.Τ.

B. Workshop στο Νοσοκομείο ΜΕΤΑΞΑ με την ομάδα νοσηλευτών, 29/3/2019.

Συνεργασία με το Ναυτικό Νοσοκομείο Αθηνών - Νευρολογικό Τμήμα, Εικαστικές παρεμβάσεις στις ομάδες νοητικής ενδυνάμωσης στο ΝΝΑ, ερευνητικό πρόγραμμα 2018-2020.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η ΑΣΚΤ έχει ήδη συνάψει διμερείς συμφωνίες και πρωτόκολλα συνεργασίας με 82 Πανεπιστήμια και Σχολές Καλών Τεχνών των χωρών της Ευρώπης στο πλαίσιο του προγράμματος κινητικότητας Erasmus+.

Υπογραφή συμφώνου συνεργασίας μεταξύ της ΑΣΚΤ και της Ελληνορθόδοξης Μητροπόλεως Κονγκό/Μπραζαβίλ, στο πλαίσιο της κατατεθείσας από την ΑΣΚΤ πρότασης προγράμματος διεθνούς κινητικότητας ακαδημαϊκού προσωπικού και φοιτητών Erasmus+, 2019.

Εκτός Ευρώπης η ΑΣΚΤ έχει συνάψει διμερείς συμφωνίες με Πανεπιστήμια και Ακαδημίες Καλών Τεχνών με σημαντική διεθνή αναγνώριση, όπως τα:

University of Michigan, Penny W. Stamps School of Art & Design, ΗΠΑ, University of Dhaka Faculty of Fine Arts, Μπαγκλαντές, Tokyo University of the Arts (GEIDAI), Ιαπωνία, Ilya Repin Academy of Fine Arts, Ρωσία, Stroganov Moscow State Academy of Design and Applied Arts, Ρωσία, Central Academy of Fine Arts (CAFA) Κίνα, Zhejiang University of Science and Technology (ZUST), School of Arts Design Κίνα, ενώ είναι σε διαρκή αναζήτηση και άλλων επίσης αξιόλογων συνεργατών-κρατών.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΥΤΑΝΙΚΩΝ
ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΣΧΕΣΕΩΝ

Νίκος Αποστόλου, Μαρούλα Ψάλτη
Τηλ.: 210 3897121, 210 3897145
rectorate@asfa.gr

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ντίνα Σπυροπούλου
Τηλ.: 210 3897108
directorate@asfa.gr
nspyrpoulou@asfa.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

Βαλερία Τσαντήλα
Τηλ.: 210 3897102
vtsantila@asfa.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Χριστίνα Ασημακοπούλου
Τηλ.: 210 3897116
chasimakopoulou@asfa.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Μαρία Παπαγεωργίου
Τηλ.: 210 3897156
mpapageorgiou@asfa.gr

- ΤΜΗΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ
ΜΕΡΙΜΝΑΣ

Ευγενία Σωτήρη
Τηλ.: 210 3897149
esotiri@asfa.gr

- ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ,
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ

Μαρία Μυρώνη
Τηλ.: 210 3897131
erasmus@asfa.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ
ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

- ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΙΚΤΥΩΝ
Μίνως Μασάκης, Ηρακλής Παπαδόπουλος
Τηλ.: 210 4801202, 210 4801200
noc@asfa.gr

- ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
Γιάννης Χαμηλοθώρης, Κώστας Μανούσης
Τηλ.: 210 3897112, 210 4801274
support@asfa.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Μαρία Βιτσεντζάκη
Τηλ.: 210 4801204, 210 4234351
library@asfa.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ
Κωνσταντίνα Ιωάννου-Σαρτζή
Τηλ.: 210 3897136
senate@asfa.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΥΤΑΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Άσπα Ψαρρή
Τηλ.: 210 3897100
rec-council@asfa.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΣΜΗΤΕΙΑΣ
Κατερίνα Βαρθολομαίου
Τηλ.: 210 3897107
secr-dean@asfa.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
Μαρία Κατρά
Τηλ.: 210 3897143
mkatra@asfa.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
Μαίρη-Ντόρις Χακίμ
Τηλ.: 210 3897113
dhakim@asfa.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ
ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ (ΕΛΚΕ)
Κωνσταντίνα Σπυροπούλου
Τηλ.: 210 3897108
nspyrpoulou@asfa.gr

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,
ΕΚΘΕΣΕΩΝ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ
ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
Περικλής Αντωνάρουπος
pantonaropoulos@asfa.gr
Τηλ.: 210 3897137

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Φώτης Σταθάτος
Τηλ.: 210 8838130
fstathatos@asfa.gr

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ
Νίκος Ζαμάνης
Τηλ.: 210 3897120
annexes@asfa.gr

ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS

FOUNDING PRINCIPLES OF THE SCHOOL

The history of the Athens School of Fine Arts almost coincides chronologically with that of the Modern Greek State, starting with the establishment of the “School for the Arts” in Athens in 1837.

The “School for the Arts” received in the 1850s two important donations “to build a brilliant Polytechnic in Athens, where all the brutal and fine arts are taught”, by Nikolaos Stournaris and Michael Tositsas. In 1860 Michael’s wife, Eleni Tositsa, donated to the Institution the plot where the new Polytechnic would later be built on Patission Street.

The Law 4791, passed on July 3, 1930, accredited the School, granting it academic independence (as the already accredited National Technical University of Athens). Thus, the Athens School of Fine Arts, which began as an art department of the “School for the Arts”, severed the umbilical cord attaching it to the Polytechnic and evolved into an independent educational institution, with the main goal of “the practical and theoretical art education in the fine arts”. By the same law, the ASFA Annexes and its Studios are also established.

A turning point in the School’s evolution occurs in 1992, during Panayiotis Tetsis’ term as a Rector, when the Greek State cedes to the ASFA “Sikiaridion” – the old textile factory of the Sikiaridis family – at 256, Pireos street.

In 1991, the Presidential Decree 486/1991 provides for the establishment of the “Department of Theoretical Art Studies”, which admitted students for the first time in the academic year 2006-2007. In 2009 it was renamed the “Department of Theory and History of Art”.

Today the Athens School of Fine Arts operates as a self-managed Higher Education Institution (Public Entity) under the supervision of the State. Its aim is to cultivate its students’ artistic skills and provide them, by means of courses and research alike, with all the necessary theoretical and practical knowledge in the field of visual arts, while also contributing to the country’s overall social and cultural development.

LOCATION

The ASFA site on 42, Patision str., houses the Rector’s Office, the Dean’s Office, Administrative Services, and the Department of Gallery, Exhibitions, Photo Archives & Documents of the School’s Collections.

The ASFA site on 256, Pireos str., houses all the Art Studios, the Lecture Halls, the Master in Digital Arts Programme, the Master in Fine Arts Programme, The “Master in Art, Visual Reality and Multi-User Systems of Artistic Expression” Programme, the Library, the “Nikos Kessanlis” Exhibition Venue, the Theatre and the Movie Theatre, the Structure of Providing Support, Counselling and Mental Health Care, the Accessible Education Unit, the Network Administration Centre and the Restaurant.

ACADEMIC STRUCTURE

RECTOR

Professor **Nikos Tranos**

VICE-RECTORS

Vice-Rector of Finance, Planning and Development, Professor **George Charvalias**

Vice-Rector of Research and Lifelong Learning, Associate Professor **Fay Zika**

Vice-Rector of Administrative, Academic and Student Affairs, Associate Professor **Vassilis Vlastaras**

DEAN

Professor **Aggelos Antonopoulos**

The Athens School of Fine Arts consists of two departments:

- A. the Department of Fine Arts (DFA)**
- B. the Department of Theory and History of Art (DTHA)**

UNDERGRADUATE STUDIES PROGRAMME

A. DEPARTMENT OF FINE ARTS

CHAIRMAN: Professor **George Kazazis**

PAINTING STUDIOS

1st PAINTING STUDIO

Professor Aggelos Antonopoulos
ST Staff Manolis Merambeliotis
LT Staff Penny Geka
LT Staff Nikos Podias
Seconded Teacher Dida Papalexandrou

2nd PAINTING STUDIO

Professor George Charvalias
Assistant Professor Nikos Arvanitis
LT Staff Annita Argiropoulou

3rd PAINTING STUDIO

Professor Marios Spiliopoulos
LT Staff Tassos Triandafyllou

4th PAINTING STUDIO

Professor Panos Charalambous
Associate Professor Yiannis Skaltsas
LT Staff Christina Sgouromyti
LT Staff Konstantina Skapetoulia

5th PAINTING STUDIO

Professor Michalis Manousakis
ST Staff Kostas Tsolis

6th PAINTING STUDIO

Professor George Kazazis
LT Staff Panagiotis Siagris
LT Staff Dimitra Chanioti

7th PAINTING STUDIO

Professor Aristotelis Tzakos
LT Staff Yiannis Andriomenos

8th PAINTING STUDIO

Professor Zafos Xagoraris
Assistant Professor Yannis Kontaratos
Assistant Professor Kostas Christopoulos

9th PAINTING STUDIO

Professor Nikos Navridis
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Maria Tsagkari
LT Staff Polytimi Kokkinia
LT Staff Konstantina Skapetoulia

10th PAINTING STUDIO

Associate Professor Pantelis Chandris

11th PAINTING STUDIO

Associate Professor Vassilis Vlastaras
LT Staff Kleopatra Moursela
LT Staff Tzimis Euthimiou

12th PAINTING STUDIO

Associate Professor Polydoros Kariofyllis
(Poka-Yio)

13th PAINTING STUDIO

Associate Professor Erato Chatzisava
LT Staff Pericles Antonaropoulos

SCULPTURE STUDIOS

1st SCULPTURE STUDIO

Professor Nikos Tranos
ST Staff Loukas Loukidis
LT Staff Angeliki Svoronou
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Fanouris Moraitis

2nd SCULPTURE STUDIO

Associate Professor Nikos Charalampides
ST Staff Katerina Athanasiou
LT Staff Demetra Panourgia

3rd SCULPTURE STUDIO

Professor Aphrodite Liti
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Natalia Manta

PRINTMAKING STUDIOS

1st PRINTMAKING STUDIO

Professor Giannis Gourzis
Associate Professor Ntina Kotsiou
University Scholar Miltos Petalas

2nd.a PRINTMAKING STUDIO

Professor Michalis Arfaras
ST Staff Yiannis Stamoulis
LT Staff Nikos Stavrakantonakis

2nd.b PRINTMAKING STUDIO

Associate Professor Yiannis Messinis

OPTIONAL STUDIOS/COURSES

DRAWING SECTOR

VIDEO ART

Assistant Professor Vicky Betsou
LT Staff Taxiarchis Diamandopoulos

FRESCO AND PORTABLE ICONS TECHNIQUE STUDIO

Associate Professor Dimosthenis Avramidis
LT Staff Olympia Kelaidi

MULTIMEDIA - VIDEO ART STUDIO

Professor Manthos Santorinaios
LT Staff Stavroula Zoi
LT Staff Taxiarchis Diamandopoulos

STAGE-DESIGN STUDIO

Professor Lili Pezanou
University Scholar Fotini Matzoglou

MOSAIC STUDIO

Professor Daphne Aggelidou
LT Staff Dimitra Antonopoulou
STL Staff Aggeliki Kokonaki

DRAWING STUDIO

LT Staff Kostas Siafakas

SCULPTURE SECTOR

DRAWING STUDIO (FOR SCULPTORS)

Lecturer Andrianna Verveti

CERAMICS STUDIO

Assistant Professor Giorgos Alexandridis

MARBLE WORKS STUDIO

LT Staff Dimitris Christoyiannis

BRONZE CASTING, PLASTER WORKING STUDIO

Associate Professor Markos Georgilakis
University Scholar Iro Mandilara

PERFORMANCE

Associate Professor Georgia Sagri

THREE DIMENSIONAL GRAPHICS, APPLICATIONS IN SCULPTURE

Assistant Professor Yiannis Melanitis

MATERIALS - TECHNIQUES

- **METAL WORKS**
LT Staff Demetra Panourgia
University Scholar Andreas Arapakis
- **WOOD WORKS**
University Scholar Konstantinos Skantzis
- **SCIENCE AND TECHNOLOGY OF ART MATERIALS**
LT Staff Charis Retsos

SUPPORT COURSE FOR 3D MODELING, ANIMATION AND DESIGN

LT Staff Christos Apostolakis

PRINTMAKING SECTOR**ELEMENTS OF PRINTMAKING STUDIO**

Associate Professor Ntina Kotsiou
LT Staff Lia Mplioumi
STL Staff Stathis Magos
STL Staff Pavlos Metsovitis

GRAPHIC ARTS, TYPOGRAPHY AND ART OF THE BOOK STUDIO

LT Staff Alexandra Georgiadou
STL Staff Kostas Bakas
University Scholar Myrsini Vardopoulou

PHOTOGRAPHY STUDIO

Associate Professor Panos Kokkinias
ST Staff Alexandros Voutsas
University Scholar Marilia Fotopoulou

The undergraduate and postgraduate educational process is supported by fixed-term instructors (Presidential Degree 407/80), Laboratory Teaching Staff (LT Staff), Specialized Teaching staff (ST Staff), Specialized Technical Laboratory Staff (STL Staff), and external associates.

OPTIONAL THEORY COURSES**PEDAGOGY**

LT Staff Ermioni Deli

EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

LT Staff Monica Papa

ART EDUCATION I & II

LT Staff Irini Giannimara
LT Staff Ermioni Deli

ART IN CONTEXT

Associate Professor Kostis Velonis
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Martha Dimitropoulou

RESEARCH METHODOLOGY I & II

Adjunct Assistant Professor (Presidential Decree 407/80) Dimitris Ginosatis

VISUAL ARTS TEACHING TO INDIVIDUALS WITH DISABILITIES, CHRONIC DISEASES AND LEARNING DIFFICULTIES

ST Staff Ourania Anastasiadou

B. DEPARTMENT OF THEORY AND HISTORY OF ART

CHAIRMAN: Associate Professor
Panagiotis Poulos

Professor Andreas Giakoumakatos
Professor Nikos Daskalothanasis
Professor Sophia Denisi
Emeritus Professor Andreas Ioannidis
Associate Professor Ada Dialla
Associate Professor Fay Zika
Assistant Professor Kostas Ioannidis
Assistant Professor Asimina Kaniari
Assistant Professor Kallirroï Linardou
Assistant Professor Nafsika Litsardopoulou
ST Staff Marina Papa
LT Staff Fani Paraforou
LT Staff Barbara Roussou
LT Staff Maria Chatzi
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Elpida Rikou
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Rea Walden

POSTGRADUATE STUDIES PROGRAMME - DEPARTMENT OF FINE ARTS

The Department of Fine Arts offers three (3) Postgraduate Studies Programmes (P.S.P.) that lead to Master in Art (MA)

The DFA offers also a Doctoral Studies Programme.

“MASTER IN DIGITAL ARTS” P.S.P.

It admitted students for the first time in 1998.

HEAD: Professor George Charvalias

TEACHING STAFF

Professor George Charvalias
Professor Nikos Tranos
Emeritus Professor Manolis Baboussis
Assistant Professor Nikos Arvanitis
Assistant Professor Vicky Betsou
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Dimitris Agathopoulos
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Dimitris Ginosatis
Associate Professor of the Panteion University
Dionysis Kavvathas
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Fotis Raftopoulos
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Thanasis Rentzis
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Angelos Floros
LT Staff Taxiarchis Diamandopoulos
STL Staff Maria Mamalinga

“MASTER IN FINE ARTS” P.S.P.

It admitted students for the first time in 2004.

HEAD: Professor Marios Spiliopoulos

TEACHING STAFF

Professor Marios Spiliopoulos
Professor Michalis Arfaras
Professor Aphrodite Liti
Associate Professor Vassilis Vlastaras
Associate Professor Ada Dialla
Associate Professor Fay Zika
Associate Professor Panagiotis Poulos
Assistant Professor Kostas Ioannidis
Assistant Professor Asimina Kaniari
Assistant Professor Yannis Kontaratos
Assistant Professor Kostas Christopoulos
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Takis Koumbis

University Scholar Eythymis Lazongas
Academic Scholar Nikos Erinakis
Doctoral Candidate (DHTA) Maria Papanikolaou

“MASTER IN ART, VISUAL REALITY, AND MULTI-USER SYSTEMS OF ARTISTIC EXPRESSION” P.S.P.

It admitted students for the first time in the academic year 2012-2013.

HEAD: Professor Manthos Santorinaios
SUPERVISORS: Lolet Ong, Phd και
Jean-François Jego, Phd

TEACHING STAFF

Professor Manthos Santorinaios
Associate Professor Vassilis Vlastaras
LT Staff Stavroula Zoi
LT Staff Taxiarchis Diamandopoulos
Instructor (Presidential Degree 407/80)
Nefeli Dimitriadi
Doctoral Candidate DFA Konstantina Vetsiou
University Scholar F.T.P.L.¹ Anna Laskari

“MASTER IN VISUALISATION, SOUND, PERFORMANCE: ARTISTIC PRACTICE AND ANTHROPOLOGICAL APPROACH” P.S.P.

It was established in 2018. It has not admitted students yet.

HEAD: Professor Panos Charalambous

POSTGRADUATE STUDIES PROGRAMME - DEPARTMENT OF THEORY & HISTORY OF ART

“MASTER IN THEORY AND HISTORY OF ART” P.S.P.

It admitted students for the first time in the academic year 2016-2017.

HEAD: Professor Andreas Giakoumakatos

TEACHING STAFF

Professor Andreas Giakoumakatos
Professor Nikos Daskalothanasis
Emeritus Professor Andreas Ioannidis
Associate Professor Ada Dialla
Associate Professor Panagiotis Poulos
Assistant Professor Kallirroï Linardou
Assistant Professor Nafsika Litsardopoulou

¹ Fixed Term Private Law contract.

EXTROVERTED ACTIONS AND COLLABORATIONS OF THE ASFA WITH SOCIAL BODIES

“May '68: 50 years later”, lecture given by the french philosopher Alain Badiou at the Giorgio De Chirico Hall, in collaboration with the psychoanalytic-philosophical magazine “αλθηεια” and the friendly support of the French Institute of Athens, ASFA, 2018.

Exhibition of Ritual Masks from the Fotis Kagelaris' collection, Old Library Hall, ASFA, 2018.

FREEDOM! What the past tells the future? Organized by: ASFA, Embassy of the Republic of Poland in Athens. Workshop given by: Pedagogy School of the Academy of Fine Arts in Łódź. Athens, 2018. Participants: Athens School of Fine Arts, ASP Łódź.

Platforms Project 2018, Parallel Program Performances, Lectures, Open Studios. Curated by Artemis Potamianou, held at “Nikos Kessanlis” Exhibition Venue, ASFA, 2018.

Group sculpture exhibition by the students of the 3rd Sculpture Studio, held at the Embassy of Italy in Athens, 2018.

8th Biennial Exhibition of the Students of the Fine Arts Schools of Greece, Thessaloniki Center of Contemporary Art, Warehouse B1, Port, Thessaloniki, 2017.

SYMPOSIUM, Hellenic-french exhibition of the students of the ASFA and ISBA (Institut Supérieur des Beaux-arts de Besançon), Circuits & Currents, 2018.

Group exhibition by the students of the ASFA, held at the ΣTOart (art space of the National Insurance), Athens, 2018.

“The Spirit of the Ladder”, art project and exhibition in public space with the participation of students of DFA, in collaboration with the Municipality of Agios Nikolaos, Crete, 2018.

Participation of the ASFA in Erasmus+, “Creator Doctus”, 2018 - 2021, a research

program on the elaboration of doctoral dissertations in artistic areas. ASFA was invited by the Rietveld Academy in Amsterdam.

“The memory of the Revolution - Contemporary Greek Visual Artists”, exhibition curated by Yiannis Bolis, “Nikos Kessanlis” Exhibition Venue, ASFA, 2018.

“The Acropolis Seabeded”, group exhibition (with the participation of 35 artists) curated by Katerina Nikou, “Nikos Kessanlis” Exhibition Venue, ASFA, 2018.

Exhibition of the final works of the DFA postgraduate students, ASFA, 2018.

GRADUATING CLASS EXHIBITION 2014-2017, held at “Nikos Kessanlis” Exhibition Venue, ASFA, 2018.

8th Athens Video Dance Project, ASFA, 2018.

“HOMO PHOTOGRAPHICUS, Psychoanalytic and Philosophical Dimensions of the Image”, lecture given by Fotis Kangelaris, ASFA, 2019.

“The Art Teachers Create”, Visual - Pedagogic Seminar, Art Teachers Association, ASFA, 2019.

“Books-works of art, artists' books: places of imagination, enjoyment and spiritual pursuit”, exhibition of artists' books from the Special Collection of the Athens School of Fine Arts Library, Library, 2019.

Art Teachers Association, Two-day Weekly Seminars, ASFA, 2019.

Christopher Hudson and Ellen Weinstein, Lecture on book illustration given at the Artists' Books Awards Ceremony - Parallel exhibition of Artists' Books by 45 students, in collaboration with and with the support of “Athens 2018 World Book Capital City - Municipality of Athens”. ASFA, 2019.

“Babel as Modernism”, lecture given by professor Mark Crinson, Department of Theory

and History of Art, New Library Hall, ASFA, 2019.

“Literature and art as cognitive object”, lecture given by Patricia Kolaiti, Department of Theory and History of Art, New Library Hall, ASFA, 2019.

Katerina Zacharopoulou and Effi Michalarou talk about the “value of books as archival material and as research tools in the future”, on the occasion of their own books. Art magazine *Dreamideamachine*. Guest lecturer Denys Zacharopoulos. ASFA, 2029.

“The History of Art in Secondary Education and Vocational Training”, one day seminar, Department of Theory and History of Art, ASFA, 2019.

Platforms Project 2019, Curated by Artemis Potamianou, held at “Nikos Kessanlis” Exhibition Venue, ASFA, 2019.

MFA OPEN, exhibition of the DFA and DTHA postgraduate students, ASFA, 2019.

“Rosa’s New Clothes”, exhibition on the 100th anniversary of the murder of Rosa Luxemburg, Rosa Luxemburg Stiftung Office in Greece and the 1st Painting Laboratory, ASFA Theatre Foyer, 2019.

“From the romantic myth of the unique object to the multiples of the 1960s: history of exhibitions, artistic research and their entries in the History of Art with reference to the case of Nicolas Calas”, Lecturing Circle (DTHA), ASFA, 2019 .

“Bauhaus and Greece. The new idea of composition in art and architecture”, International Conference, ASFA and State Academy of Fine Arts Stuttgart, on the occasion of the 100th anniversary of the founding of the Bauhaus School in Weimar, ASFA, 2019.

Exhibition of students work of the applied arts sector of the Secondary Vocational Education (SVE), in the context of the International Conference “Bauhaus and Greece”, ASFA and State Academy of Fine Arts Stuttgart, Applied Arts Sector of SVE, ASFA, 2019.

“Bloody Festival”, in collaboration with the National Blood Donation Center, ASFA, 2019.

Art Teachers Association, Annual Greek Conference, ASFA, 2019.

“Fear - Architecture - Art”, 8th Annual Greek Conference - Citylab 2019_b, in the context of the European research project ROCK (Regeneration and Optimisation of Cultural Heritage in Creative and Knowledge Cities) in which the ASFA is taking part, 2019.

Project Gavin Turk History of Art (2017) and Transformer (2019), lecture given by James Putnam about his recent work as a curator and a writer, as well as his exhibition. ASFA, 2019.

“The road to nature”, 1st Painting Studio and Directorate of Social and Developmental Pediatrics of the Institute of Child Health, Program “Alkyoni: National Breastfeeding Promotion Campaign”. Students Exhibition held at “Nikos Kessanlis” Exhibition Venue, ASFA, 2019.

“Hatred towards Women”, lecture given by Marie-Helene Brousse, Athens Center for Psychoanalytic Research, ASFA, 2019.

9th Biennial of the Students of the Fine Arts Schools of Greece, prize-giving and commendations, “Nikos Kessanlis” Exhibition Venue, ASFA, 2019.

Alessandro Castiglioni, lecture organized by ARTWORKS at the New Library Hall of the ASFA, 2019.

“Global situation and the age of uprising”, Alain Badiou, Lecture, ASFA, 2019.

“A philosophy for Tourism”, workshop held at the Rethymnon Annex, with the participation of students of the ASFA (1st Sculpture Studio) and the UDK of Berlin, Rethymnon, Crete 2019.

“Works 2017 - 2019 of the Fresco and Portable Icons Technique Studio of the Athens School of Fine Arts”, group exhibition, Byzantine and Christian Museum, 2019.

9th Athens Video Dance Project, ASFA, 2019.

“Athens School of Fine Arts ΣΤΟart KORAI”, art competition and group exhibition of 25 graduate students of the ASFA, collaboration of the ASFA and National Insurance, 2019.

Platforms Project 2019, Parallel Program - Curated by Artemis Potamianou, held at “Nikos Kessanlis” Exhibition Venue, ASFA, 2019.

Exhibition of the final works of the DFA postgraduate students, ASFA, 2019.

“A Fork in the Road”, group exhibition in

collaboration of the ASFA with the University of Applied Arts Vienna, with the participation of students from both institutions. FOTO WIEN Festival at the Austrian Postal Savings Bank Building, Vienna, Austria, 2019.

Participation of four ASFA students in “Excentricités”, International Performance Festival, in the context of cooperation of the ASFA with the Institut Supérieur des Beaux Arts de Besançon (ISBA) on the occasion of the 10th year anniversary of the festival, 2019.

Gesture Lab, Professor Judith’s Doyle (OCADU University, Toronto, Canada) Art Workshop, with the participation of students of the P.S.P. Master in Digital Arts, ASFA, 2019.

“The Spirit of the Ladder”, art project and exhibition in public space with the participation of students of the DFA, in collaboration with the Municipality of Agios Nikolaos, Crete, 2019.

Workshop at Delphi Annex in cooperation with the InstitutKunst – HGK FHNW, Basel / Switzerland. In the workshop, students of the ASFA and the InstitutKunst – HGK FHNW were taking part. Delphi, 2019.

Workshop held at the Delphi Annex of the ASFA, in cooperation with the Academy of Fine Arts, Helsinki. In the workshop were participating students of the ASFA and the Academy of Fine Arts of Helsinki, 2019.

Students of the 1st and 2nd ASFA Sculpture Studios participated in a workshop on “Contemporary Metal Casting - Post industrial response to pre-industrial Process” under the supervision of professor Christian Benefiel (Shepherd University, USA). The workshop was organized by the Academy of Fine Arts of Helsinki, 2019.

Participation of the ASFA and 55 other academies and fine arts schools from all over the world in FISAD, 2nd International Festival of Schools of Fine Arts and Design - “Building a new world”, organized by the Albertina Academy of Fine Arts in Turin, under the auspices of the Italian Ministry of University Education and Research (MIUR), 2019.

An “Exquisitely Hybrid Art”: Poetics of Photography [in the late 19th and early 20th century], presentation of the book written by Konstantinos Ioannidis, ASFA, 2019.

SOCIALLY ENGAGED ACTIONS OF THE ASFA

Workshops held at the War Museum, with school groups of special and general education. European Days of Cultural Heritage, War Museum, Athens, 2018.

Blood Donation Day, Department of Studies and Student Welfare, ASFA, 2019.

Second Chance School of Korydallos Prison, drawing and colour courses given during the years 2018-19, 2019-2020.

Agricultural University of Athens, drawing and colour courses given during the years 2016-17, 2017-18, 2018-19, 2019-20.

“The child, the city and the monuments”, school visits to the facilities of the ASFA. Organized tour program in collaboration with the Municipality of Athens. Initiative of the Municipality of Athens in collaboration with the Regional Directorates of Primary and Secondary Education of Attica - Directorate of Primary Education A` Athens (Office of Environmental Education & Cultural Affairs), 2018.

Participation of the ASFA in the projects “Open Schools” and “Open Collections” of the Municipality of Athens. Organization of a day seminar and “art books” exhibition at the premises of the ASFA.

Educational visits organized by ASFA. Schools of general & special education of Primary and Secondary Education visit the studio spaces of the ASFA.

“From Rigas to Solomos”, Creative Actions Program for the celebration of the Greek Uprising, workshop with elementary school children from the ARK OF THE WORLD, 2019.

Exhibition of art works made by 100 students and new graduates of the ASFA, held at the premises of Maximos Mansion, in collaboration with the General Secretariat of the Prime Minister, 2019.

Students and graduates of the ASFA exhibited their works at the old railway depot in Pireaus, taking part in the art competition “150 Years of Hellenic Railways” in the context of the relocation event of the National Railways Museum of the Hellenic Railways Organization (HRO), 2019.

Visual Intervention with the Regional Fire Services Administration Office of the Piraeus Prefecture and with the Fire Station of Ag. Ioannis Rentis, by the 1st Painting Studio, 2019.

87th Primary School of and Intercultural Education, All-Day Classes, Intervention, 2018.

10th Primary School of Special Education, Intervention, 2018-2019.

Workshop of Special Vocational Training Agiou Dimitriou, Intervention, 2018-2019.

Visual Intervention with the 1st High School of Kifissia by the 1st Painting Studio, 2019

1st Primary School of Special Education of Kallithea, Intervention, 2019 - 1st Primary School of Eleonas Thebes, Artistic, educational intervention "I SHAPE LIFE" & "I PAINT LIFE", in the framework of the Program "Summer Schools 2019", with the Women Detention Store of Eleonas Thebes, 2019.

Collaboration with the Cerebral Palsy Greece OPEN DOOR (Project OF PEDAGOGY & ART EDUCATION - DFA, Visits and workshops with children and groups of students, 2019).

Workshops based on the story "The Animals of the Forest" by G. Moschos, Greek Council for Refugees (GCR), Greek Council for Refugees' Intercultural Centre PYXIDA, World Human Rights Day, 2019-2020.

ACTIONS IN THE FIELD OF HEALTH CARE

Collaboration with METAXA Anticancer Hospital - Department of Nursing, research programme for the treatment of occupational stress/burnout through art.

A. Pilot phase of the programme, November-December 2018.

Participation of a group of nurses in the course work of DFA.

B. Workshop with the group of nurses at METAXA Anticancer Hospital 29/3/2019.

Collaboration with the Naval Hospital of Athens (NNA) - Department of Neurology, Visual interventions with the mental empowerment groups at NNA, research program 2018-2020.

INTERNATIONAL COOPERATIONS

ASFA has already concluded bilateral agreements and cooperation protocols with 82 Universities and Schools of Fine Arts of European countries under the Erasmus+ mobility programme.

ASFA has contracted a cooperation agreement between ASFA and the Greek Orthodox Archdiocese of Congo-Brazzaville and Gabon, in the framework of a proposal submitted by ASFA for the international programme for academic staff and students mobility Erasmus+, 2019.

Outside Europe, ASFA has concluded bilateral agreements with Universities and Academies of Fine Arts with significant international recognition, such as:

Louisiana State University and Agricultural & Mechanical College, USA, University of Michigan, Penny W. Stamps School of Art & Design, USA, University of Dhaka Faculty of Fine Arts, Bangladesh, Tokyo University of the Arts (GEIDAI), Japan, Ilya Repin Academy of Fine Arts, Russia, Stroganov Moscow State Academy of Design and Applied Arts, Russia, Central Academy of Fine Arts (CAFA) China, Zhejiang University of Science and Technology (ZUST), School of Arts Design China, while in constant search of other also notable partner countries.

ADMINISTRATIVE SERVICES

RECTORATE AND PUBLIC RELATIONS OFFICE

Nikos Apostolou, Maroula Psalti
T. +30 2103897121, +30 2103897145
rectorate@asfa.gr

GENERAL DIRECTORATE OF ADMINISTRATIVE SERVICES

Ntina Spyropoulou
T. +30 2103897108
directorate@asfa.gr
nspyropoulou@asfa.gr

ADMINISTRATIVE DIRECTORATE

Valeria Tsantila
T. +30 2103897102
vtsantila@asfa.gr

FINANCIAL MANAGEMENT DIRECTORATE

Christina Asimakopoulou
T. +30 2103897116
chasimakopoulou@asfa.gr

DIRECTORATE OF ACADEMIC AFFAIRS

Maria Papageorgiou
T. +30 2103897156
mpapageorgiou@asfa.gr

- DEPARTMENT OF STUDIES AND STUDENT WELFARE
Eugenia Sotiri
T. +30 2103897149
esotiri@asfa.gr
- DEPARTMENT OF INTERNATIONAL RELATIONS, EDUCATIONAL PROGRAMMES AND CULTURAL EXCHANGES
Maria Mironi
T. +30 2103897131
erasmus@asfa.gr

NETWORK AND INFORMATION TECHNOLOGY DIRECTORATE

- NETWORK ADMINISTRATION DEPARTMENT
Minos Matsakis, Iraklis Papadopoulos
T. +30 2104801202, +30 2104801200
noc@asfa.gr
- INFORMATION TECHNOLOGY DEPARTMENT
Yiannis Chamilothis, Kostas Manousis

T. +30 2103897112, +30 2104801274
support@asfa.gr

LIBRARY DIRECTORATE

Maria Vitsentzaki
T. + 30 2104801204, +30 2104234351
library@asfa.gr

SECRETARIAT OF THE SENATE

Konstantina Ioannou-Sartzi
T. +30 2103897136
senate@asfa.gr

SECRETARIAT OF THE RECTOR'S COUNCIL

Aspa Psarri
T. +30 2103897100
rec-council@asfa.gr

SECRETARIAT OF THE DEAN'S OFFICE

Katerina Vartholomaïou
T. +30 2103897107
secr-dean@asfa.gr

SECRETARIAT OF FINE ARTS DEPARTMENT

Maria Katra
T. +30 2103897143
mkatra@asfa.gr

SECRETARIAT OF ART THEORY AND HISTORY DEPARTMENT

Mary-Doris Hakim
T. +30 2103897113
dhakim@asfa.gr

SPECIAL ACCOUNT FOR RESEARCH FUNDS

Ntina Spyropoulou
T. +30 2103897108
nspyropoulou@asfa.gr

DEPARTMENT OF GALLERY, EXHIBITIONS, PHOTO ARCHIVES AND DOCUMENTS OF THE SCHOOL'S COLLECTIONS

Pericles Antonaropoulos
pantonaropoulos@asfa.gr
T. +30 2103897137

DEPARTMENT OF TECHNICAL SERVICES

T. +30 Fotis Stathatos
T: 210 8838130
fstathatos@asfa.gr

ANNEXES

Nikos Zamanis
T. 2103897120
annexes@asfa.gr

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ / ACKNOWLEDGEMENTS

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του ΑΔΜΗΕ κ. Μανούσο Μανουσάκη για την ευγενική χορηγία του για την έκδοση του παρόντος καταλόγου. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω την καθηγήτρια, κριτικό και θεωρητικό τέχνης κα Άντρεα Φίλιπς, για την παραχώρηση του κειμένου της «Art as Property», τη Μαρία Μαμαλίγκα, Ε.Τ.Ε.Π. του Εικαστικού Τμήματος της ΑΣΚΤ, για τη γενικότερη συνεισφορά της στον κατάλογο και ειδικότερα για τη μετάφραση του κειμένου της Άντρεα Φίλιπς, καθώς και την κα Κωνσταντίνα (Ντίντα) Παπαλεξάνδρου, εικαστικό-εκπαιδευτικό, για τη σημαντική συμβολή της στη συγκέντρωση του υλικού της παρούσας έκδοσης.

Ο Πρύτανης
Καθηγητής Νικόλαος Τρανός

I would like to thank the Chairman and CEO of IPTO (Independent Power Transmission Operator), Mr. Manousos Manousakis, for his kind sponsorship for the publication of this catalogue. I also wish to thank Ms. Andrea Phillips, professor, art critic and theorist, for providing us with her text “Art as Property”, Ms. Maria Mamalinga, STL Staff of the Department of Fine Arts (ASFA), for her overall contribution to this catalogue and in particular for her translation of Ms. Andrea Phillips’ text, as well as Ms. Konstantina (Dida) Papalexandrou, visual artist - teacher, for her important contribution to the material compilation of this current edition.

The Rector
Professor Nikolaos Tranos

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Πατισίων 42, 106 82 Αθήνα,
Τ. 210 3897 121

ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS

42, Patission str., 106 82, Athens, Greece,
Τ. +30 210 3897 121

www.asfa.gr

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ /
EXHIBITION - CATALOGUE SPONSORED BY

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ / COMMUNICATION SPONSORS

BEAUTY

R

G

ΝΑ ΠΟΤΙΖΩ
ΤΙΣ ΧΡΙΣΤΙΝΕΣ

